BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ŞI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
Aprilie 2023 (Anul XV) Nr. 170 (4/2023)

BOEM@

Aprilie 2023 (Anul XV) Nr. 4 (170) - 48 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **A.S.P.R.A.**

Asociaţia **S**criitorilor pentru **P**romovarea **R**ealizărilor **A**rtistice

Editor: Editura Boem@

4 / 2023

X X X X X X X X X X X X X X

Revista literară BOEMA o puteţi citi şi pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: *Editura Boema*
Email: boema@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com
Telefon: **+40726 337376**
ADRESA REDACŢIEI: Str.Regiment 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galaţi, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertăţii absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conţinutul materialelor publicate.
- Materialele trimise trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional texte apărute în alte publicații (inclusiv pe internet).

apler

DIN CUPRINS

Mihail GĂLĂȚANU

A VENIT CINEVA ŞI A PUS SEMNUL

A venit cineva şi-a pus semnul.
peste tot:
peste mese, peste sticle
peste tacâmuri şi fructe,
peste tipsii,
talgere
şi peste
tocuri şi peste călimări

peste lumea veche şi lumea nouă,
a venit cineva şi a pus semnul.

şi unii nu-l mai văd,
iar alţii îl văd iarăşi,
iar alţii încă nu îl văd.

a venit cineva şi a pus semnul
peste năvod, peste răsad.

iar unii îl înţeleg, iar alţii nu-l înţeleg
iar unii îl iubesc, alţii nu.

a venit cineva şi a pus stema,
pecetea.

unii zic că e vorba de o ideogramă,
alţii de o cuneiformă.

a venit cineva şi-a pus semnul

şi semnul
a părut
că e mai multe semne,
liliputane, diferite

semne rotunde,
semne ascuţite,
semne ale
unei viitoare
iminente catastrofe,
semne norocite,
semne blagoslovite.

a venit cineva şi a pus semnul
peste soare,
peste lună
şi peste pământ

şi semnul a rămas pe frunte
undeva între ochi,
ca şi cum ar fi
o a treia
găvană cu care se vede în lume
şi semnul s-a întipărit
în inima noastră
şi s-a furişat
în viscerele noastre
l-am inspirat în plămâni,
a tropotit în creier.

semnul s-a marcat clar pe cer
a lăsat dâre
peste albastru
- şi în atmosferă.

şi s-a făcut un fel de astru
şi unii nu-l mai văd,
iar alţii îl văd iarăşi,
iar alţii încă îl mai văd.

Iar unii îl iubesc, alţii nu.
Iar unii îl înţeleg, iar alţii nu-l înţeleg
şi unii îl venerează. Alţii nu.

A VENIT CINEVA ȘI-A PUS SEMNUL (II)

a venit cineva şi a pus semnul
peste vieţile noastre
peste toate vieţile noastre
şi peste viaţa mea.

semnul a părut
că vine din cer
sau de sub pământ
de undeva
de dincolo
de aceste două,

dar, mai întâi,
cu siguranţă,
de undeva de dinafara
pământului,

în orice caz,
fiindcă nu e semn de om,
nici de vietate, nici de piatră,
nici semn de ierburi urcătoare.

nu e verde, nu e albastru,
nu e galben ori roşu
nu e gri, nu e negru,
nu e nici alb, nici pământiu, nici portocaliu,
nu are culoare.

nu are nici măcar greutate,
e ca păpădia prin ponoare.

e un semn peste vii şi peste morţi,
stă deasupra, atârnînd, cu putere,
cu putere
asupra noastră,

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

peste strungă,
peste ostreţe,
peste osii,
peste porţi

e un semn magic cu puteri,
semn magic
şi, în acelaşi timp,
semn mistic

care se vede
trasat
de la stânga la dreapta,
în vreme ce el e trasat de la dreapta la stânga,

de la răsărit la apus,
de la nord la sud,
deşi el uneşte nadir cu zenit.

e un semn uluitor,
semn al lumii acesteia
şi, totuşi,
nu din lume,
pentru că nu aparţine lumii acesteia,
ci doar are învoire.

e un semn de alinare
şi de sfârşit
pentru că se află dintru-început în lume.

e un semn care schimbă lumea,
care o primeneşte.
unii zic că e o aripă de pasăre,
alţii zic, neîndoios, „solz de peşte".

şi unii nu-l mai văd:
căci e semn vechi
şi ei spun că s-a şters
iar alţii îl văd iarăşi
ca şi cum
li s-ar fi înnoit ochii,
iar alţii încă îl văd.

iar unii îl iubesc,
alţii nu.

CÂNTEC INCREAT (I)

Ochiul meu e plin de increaţi,
Nara mea e plină de increaţi.
Mii, zeci, sute de mii, milioane
De miliarde de increaţi
Se zbat în ochii mei, sparţi.
Increată este viaţa mea,
Cu toată puritatea ei.
|ncleiată în *ea*.
Cu toată puritatea ei abruptă,
De bală
Absolută
Insolită
Insolută
Insolată
Insolentă
Abolită,
Când magnifică, când slută.
Mirifică, slută. Mirifică-slută.

CÂNTEC PENTRU INCREAŢI

Creaţia e increată.
Increaţii există. Numai increaţii există,
Noi nu existăm,
Există doar o aparentă lume falsă, oribilă, slută.
Orgiastică. O lume ca un perete fals. De plută.
Dinaintea căruia se află un perete fals.

Dinaintea căruia se află un alt perete fals.
|n spatele căruia se află un perete fals. Înapoia
căruia se află un alt perete fals. Labirinturi false.
Un dinte de viplă, în care se află un alt perete
de viplă, încăput la rîndul lui de o pereche de
pereţi cu dinţi de viplă.
Lumea este increată.
Noi nu ne-am născut.
Şi nici nu ne vom naşte vreodată.

VOI SCRIE ŞI VOI PLĂTI CU SÂNGE PENTRU A MÂNTUI LUMEA MEA

Unde vin, în ce lume?

Mi se dă un trup nou.
Un vortex se stârneşte în burta mamii mele.
Pe horn strâmt
Afară voi fi aruncat, ca Moş Crăciun voi ţâşni
dintre picioarele mamii mele. În sudoare ea se
va zbate să mă nască şi se va teme pentru
viaţa ei. Deopotrivă pentru viaţa mea. În
sudoare voi fi scăldat toată viaţa. În acea
sudoare a ei.
De masa naşterii se va ţine şi va răcni din toţi
bojocii, de parcă eu ca un strigăt aş fi. De parcă
eu ca un strigăt aş ieşi.. Acolo, pe masă, va fi
multă lumină - şi, în jurul luminii, doctori, cu
faşe la gură. Eu voi fi o operaţie.
O operaţie pură.
Multe halate vor fi în jurul naşterii mele.
În jurul "găurii negre" prin care voi vedea
lumina.
Masa va fi rece şi numai lacrimile mamii mele o
vor încălzi.
Şi sângele ombilicului nostru tăiat.
Tăiat zi de zi.
Tăiat, tot mai adânc, zi de zi.
Sunt oare eu viţelul de aur?
Sfântul acestei lumi, mult-visat?
Voi putea să mântui măcar o parte din lumea
mea?
Voi plânge, voi suferi, voi scrie - şi voi plăti cu
sânge pentru ea.

Zenovie CÂRLUGEA

Poezia conceptuală a unui neo-existențialist cu sistem – „COAXIALISMUL”
SORIN CERIN: POEZIA FILOSOFICĂ

SORIN CERIN (Sorin Hodorogea, n. 25 noiembrie 1963, Baia-Mare) este cunoscut mai mult prin scrierile sale de filosofie, de logică și eseistice, d-sa avânt totodată o consistentă operă poetică. Și-a petrecut copilăria la Șilindru (Bihor), unde bunicul său era preot, urmându-l apoi la Săuca (Satu Mare), unde a făcut primul an de școală primară. Va urma studiile gimnaziale și liceale la Baia Mare până în 1983, când pleacă la București. De copil era pasionat de domeniul aviație, câștigând mai multe premii la aeromodelism. După ce a fost o vreme redactor la un ziar din București („Dreptatea”), Sorin Cerin (pseudonim împrumutat de la prima soție numită Cerin), și-a ales, persecutat fiind, calea exilului, plecând mai întâi în Statele Unite (New York, Dallas, Las Vegas), apoi în calitate de corespondent de presă internațională în Australia. În 2000 revine în Europa, abandonează jurnalismul și se consacră scrisului. Noua sa soție, Dana Cristina Gorincioiu, îi traduce în engleză o mare parte din operele sale poetice, aforistice și filosofice. Și-a făcut debutul editorial cu „edițiile Paco” la București în 2003, continuând să colaboreze cu această casă editorială ani de-a rândul. În 2009 publică aici prima sa „Collection de Sagesse”, alcătuită din șase volume de aforisme, colecția serială ajungând în total până la 22 de volume. În 2015, la „eLiteratura” din București publică cinci volume de „poezie filosofică” (fusese selecționat în 2013 pentru Antologia de aforisme, printre cei 20 de autori aforistieni, apărută sub egida Asociației italiene de aforistică și Academiei Române din Roma). În 2020, din Colecția de Înțelepciune sunt traduse texte în bulgară, iar în 2021 obține Premiul „Société des poètes français”, fiind inclus în Antologia pentru 2022, după care i se decernează „La diplôme d’ouvrage remarqué”, pour „ouvrage philosophique de qualité, titlu special ales de respectiva societate, pe considerentul că „dans l'œuvre poétique philosophique de Sorin Cerin, la philosophie et non la poésie, est prépondérante”...

În 2022, Casa de editură „Estfalia” i-a publicat „Opera filosofică” și „Opera aforistică”, reeditându-i opera sa poetică filosofică (publicată anterior, la diverse alte edituri), precizând, în dreptul fiecărui titlu, că este o ediție de referință pentru uz didactic, ceea ce înseamnă că este sponsorizata de către instituții de învățământ.

*

Poezia lui Sorin Cerin a fost considerată drept „o poezie filosofică existențială”, îmbinând imaginarul artistic cu conceptualul și fixându-se de la început pe marile probleme existențiale (Al. Cistelecan), într-un mod în care poetul-gânditor încearcă să contextualizeze existențialismul la secolul al XXI-lea, să reconfigureze o mișcare ce se credea epuizată, cu rezultate din cele mai vizibile și convingătoare (desigur sunt de sesizat influențe din maeștrii gândirii existențiale Jean-Paul Sartre, Gabriel Marcel sau Søren Kierkegaard, ba chiar din „Eclesiastul” veterotestamentar. Totul într-o poezie vizibil amprentată de conceptele și desigur de un lexic specific, ușor recognoscibil (Elvira Sorohan).

Un alt comentator, criticul literar Stefan Borbely, referindu-se la întreaga operă poetică a lui Sorin Cerin, identifica în aceasta influențe specifice maniheismului, maya (religiilor), hinduismului sau precreștinismului, „caracteristici care apar în fiecare poezie sau culegere de poezii, scrisă până în prezent”, ba chiar apropiind această operă poetică filosofică (de reverberații religioase) de gândirea lui Toma d'Aquino şi Giovanni Battista Piranesi. Apropierea de filosofia disperării a lui Emil Cioran o făcuse Maria Ana Tupan, subliniind că poetul-filosof merge pe „redefinirea ființei umane” în context existențial, ceea ce-l plasează istoricește, ca proiect interpretativ, alături de gândirea lui Kierkegaard, Sartre sau Albert Camus.

Desigur, sunt de acord cu faptul prin care comentatorii au realizat că avem de-a face, în cazul de față, cu un „melanj” de Poezie & Filosofie, mai bine zis cu transformarea unor concepte în „idiopoeme”, autorul valorificând o plajă largă de influențe, de la cele amintite vizând în mod direct mișcarea existențialistă cu promotorii și exponenții ei de jure, dar și alte influențe, precum transcendentalismul kantian, schopenhauerismul, nietzscheanismul, wittgensteinismul, cu prelungiri către semiotică și structuralism, până la ceea ce gânditorul-poet numește Coaxialism, un sistem de gândire centrat pe relația dintre Om și Univers, cu vechi ecouri în gândirea umanității, de unde și sugestiile/trimiterile de lectură din această poezie sufocată de filosofie. Ar fi vorba, cum s-a spus, privind Operele filosofice nu puține, de „o contribuție îndrăzneață la filosofia contemporană” și nu de „o simplă sinteză”, de „o viziune originală asupra adevărului (și iluziei), a absolutului și a vieții, în conversația filozofică a umanității”. Mihai Handaric consideră „Coaxialismul” drept „cartea care explică sistemul filozofic al lui Sorin Cerin (...). o carte foarte originală, care analizează relația dintre om și Univers.” De unde ideea de dualism în planul Cunoașterii, Sorin Cerin susținând existența a două cunoașteri față în față: „Cunoașterea Închisă a Marelui Creator” și „Cunoașterea deschisă”, aparținând stării de lucruri, Conștiința fiind aceea care menține echilibrul dintre acestea. Factorul determinant al conștiinței umane amprentată karmic, alături de rațiune și emoții, ar fi „Voința” (trimitere la Schopenhauer).

Mai toți comentatorii au relevat efortul de gândire propus de viziunea „coaxialismului”, mult mai cuprinzător decât „paradoxismul”, câtă vreme intră în rezonanță cu religiile/filosofiile dualiste, cu doctrina gnosticismului, cu idele despre Iluzie vieții și Adevărul

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

absolut etc. Sorin Cerin, în spiritul existențialismului său frenetic, „răzvrătit”, este de fapt un pelerin statornic și pasionat, perseverând pe calea Adevărului Absolut (niciodată cucerit), întâlnind Iluzia Vieții (Maya, Existența) și gândind, problematizându-și demersul, cum s-o „depășească”/„transfigureze”, cam cum am văzut că au făcut mai toți gânditorii Omenirii, de la Socrate la Bergson... (Theodor Codreanu, Grid Modorcea, Elena Armenescu, Laura Lazar Zăvăleanu, Ovidiu Moceanu, Ion Vlad, Mircea Muthu, Marian Odangiu, Cornel Ungureanu ș.a.)

În ceea ce privește Poezia filosofică, mai toți comentatorii au relevat legătura indisolubilă cu filosofia, în speță cu sistemul de gândire propus (Coaxialismul - „Coaxialismul: ediţia finală de referinţă-editie de referinţă pentru uz didactic [littéralement: Coaxialisme: l'édition de référence finale - édition de référence à usage didactique], Bucarest, Roumanie, Editura Estfalia, 2022). Este vorba de o gândire congruentă, câtă vreme, ca un Ianus bifrons, autorul ne livrează o lirică exprimată de două fațete, omogenizate prin discurs poetico-filosofic, de unde denumirile volumelor lui Sorin Cerin de până acum „Poezii filosofice”. Poezia devine un pandant al gândirii filosofice, întemeiată pe concepte și noțiuni de substrucție existențialistă, trimițând la „coaxialismul” său, de aceea în toate aceste texte regăsim trimiteri, sugestii, aluzii la filosofii și religii din spații geografice diferite. Un critic îl numea nici mai mult nici mai puțin drept „un profet al neantului existențial” (Cornel Moraru).

Consider alături de alții, că Sorin Cerin ne relevă imaginea Adevărului Absolut față în față cu Iluzia Vieții, Maya, care ne trimite la Buddha Siddhartha Gautama, la hinduism, taoism, Hermes Trismegistul, fiind obligați să amintim influențe din Johann Wolfgang von Goethe, William Wordsworth, Percy Bysshe Shelley, dar și din nihilismul cioranian, Søren Kierkegaard, Jean-Paul Sartre și Gabriel Marcel.

Să observăm că EXISTENȚIALISMUL este doctrina care i-a satisfăcut autorului spiritul de libertate și acțiune, dar și ardența ideatică ori un anumit pragmatism aventuros, deopotrivă cu acel „sentiment tragic al vieții” și cu ideea „absurdului”, pe care le găsim de-a lungul vremii nu numai la existențialiști precum Kierkegaard, Husserl, Heidegger, Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir, Maurice Merleau-Ponty etc., autori alături de care se înscrie opera lui Sorin Cerin, dar și la scriitori în opera cărora există un existențialism avant la lettre, precum Fiodor Dostoievski, Miguel de Unamuno, Franz Kafka, Albert Camus s.a.m.d. ale căror influențe sunt prezente în creația lui Cerin.

Din întreaga panoplie de teme și motive existențiale, de care nici filosofia dar nici poezia dlui Sorin Cerin nu duc lipsă, am aminti: Contingența ființei umane, devenirea și fragilitatea ființei umane, neputința rațiunii, alienarea/înstrăinarea omului de lume și de el însuși, singurătatea și secretul, vacuitatea sinelui propriu, moartea imparabilă și neantul, afirmarea personală, angajarea întrun destin personal, nevoia „disperatului” de sensuri, recunoașterea și împreună-ființarea cu „celălalt” („Mitsein”, Heidegger), viața expusă, dezavuarea omului căzut în ipostaza de „zoon politikon” (întâlnită și la Mircea Eliade)...

Între Cărți de înțelepciune, figurează peste douăzeci și două de volume de aforisme, iar ca și Cărți filozofice vreo șase lucrări, concepția sa rotunjindu-se în tratatul „Coaxialismul” (2007) și Logica coaxiologica (2007) și altele, ediția finală „de referință” fiind editată la București, în Editura Estfalia, 2022.

Autorul este prezent în câteva antologii de poezie și aforisme apărute în țară și străinătate, dar și în dicționare și enciclopedii („Un Dicționar al Scriitorilor Români Contemporani”, volumul IV, Opera Omnia, coordonator Ioan Holban, Tipo Moldova, Iași 2016, pp. 137 – 146; „Dicţionarul scriitorilor români de azi”, de Boris Crăciun et Daniela Crăciun-Costin, „Porțile Orientului”, Iaşi, 2011; „Dicţionarul biobibliografic”, colectiv, Cluj Napoca, 2011; „Enciclopedia Scriitorilor Români Contemporani de Pretutindeni”, autori Mihai Cimpoi, Traian Vasilcău, Chișinău, Rep. Moldova, 2019, pp. 203 – 204.

*

În acest sens al lansării conceptului de „Poezie filosofică”, cu care Sorin Cerin își subtitrează zecile de apariții editoriale (opera de gen de până azi), desigur, comentatorii au făcut uneori trimiteri la poezia de inspirație filosofică, chiar la Blaga, autor de sistem - „Meine System”, care niciodată nu și-ar fi subintitulat vreun volum „Poezii filosofice”, reflecția fiind intrinsecă textului literar, colorând tematic discursul poetic, fie la nivel de poem sau volum, și nu punând de la început un indicator care ar putea să pună în situație ancilară estetica textului literar respectiv.

Fiind o poezie ce evocă „mari întrebări existențiale” (Ovidiu Moceanu), lirica lui Sorin Cerin, observă corect Ana Blandiana, „nu enunță adevăruri filosofice” (ba da, face și asta, zicem noi!), ea „țese revelații asupra acestor adevăruri”, uneori prin aluzii evidente, conotații de intertextualitate. Rămâne să exemplificăm, cu versuri din volumele poetului, din care vom înțelege mai bine care este „poziționarea” poetului față de filosoful de largi ocoluri onto-cosmice și existențiale, epistemologice.

Mai întâi să reținem câteva titluri din Opera Omnia („cărți de poezie filosofică”), tipărită în românește în 2022: Existentă și timp: poeme filosofice; Marea Contemplare Universală: poeme filosofice; Paradigma Eternității: poeme filosofice; Străinul Subconștient al Adevărului Absolut: poeme filosofice; Copacul cunoașterii: poeme filosofice; Dinainte de Spațiu si Timp: poeme filosofice; Bisericile cuvintelor: poeme filosofice; Divinitate: poeme filosofice; Eternitate: poeme filosofice; Filosofia iubirii - verighetele privirilor: poeme filosofice; Filosofia iubirii - lacrimi: poeme filosofice; Filosofia iubirii - fructul oprit: poeme filosofice; Filosofia iubirii - dragoste si destin: poeme filosofice; Iluzia Amintirii: poeme filosofice; Iluzia Morții: poeme filosofice; La cabinetul stomatologic: poeme filosofice; Obiecte de cult: poeme filosofice; Origami: poeme filosofice; Trafic de carne vie: poeme filosofice; Vremurile cuielor tulburi: poeme filosofice; Absurd: poeme filosofice; Iluzia Existentei: poeme filosofice; Pe Umerii Lacrimii Unui Timp: poeme filosofice; Singurătatea Nemuririi: poeme filosofice; Steaua Nemuririi: poeme filosofice; Tot Ce A Rămas Din Noi Este Iubire: poeme filosofice;

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Transcendental: poeme filosofice; Oglinzile Paralele ale Genezei: poeme filosofice; Marea Iluzie a Spargerii Totului Primordial: poeme filosofice; Întâmplare Neîntâmplătoare: poeme filosofice; Iluzia Mântuirii: poeme filosofice; Înțelesul Iubirii: poeme filosofice; În Sălbăticia Sângelui: poeme filosofice; Început si Sfârșit: poeme filosofice; Ființa si Neființa: poeme filosofice; Existențialism: poeme filosofice; Calea Spre Absolut: poeme filosofice; Angoase Existențiale: poeme filosofice; Amintirile Viitorului: poeme filosofice; Drame de Companie: poeme filosofice; Zâmbetul Este Floarea Sufletului: poeme filosofice; Omul Este o Șoapta Mincinoasa a Creației: poeme filosofice; Mai Singur: poeme filosofice; Creația Iubirii: poeme filosofice; Zilele Fără Adăpost ale Absurdului: poeme filosofice; Vise: poeme filosofice; Teatrul Absurd: poeme filosofice; Stelele Cazatoare ale Durerii Lumii de Apoi: poeme filosofice; Greața si Absurd: poeme filosofice; Statuile Vivante ale Absurdului: poeme filosofice; Iubire si Sacrificiu: poeme filosofice; In Inima Ta de Jar Iubire: poeme filosofice; Disperare: poeme filosofice; Depresiile Absurdului Carismatic: poeme filosofice; Cunoașterea Este Adevărata Imagine a Morții: poeme filosofice; Arta Absurdului Statuilor Vivante: poeme filosofice; Alienarea Absurdului: poeme filosofice, Agonia: poeme filosofice; Condiția Umana: poeme filosofice; Dumnezeul Meu: poeme filosofice; Sur les épaules de la mort, Bucarest, Roumanie, Editura Estfalia, 2022. Alte volume ar mai fi: A Fi Poet: Poezii de meditație; Fericire: Poezii de meditație; Zile de carton: Poezii de meditație; Suntem o Hologramă: Poezii de meditație; O clipă de eternitate: Poezii de meditație, toate tipărite în anul 2015 la editura eLiteratura din București.

Operă impresionată de poet hotărât, îndârjit, perseverent, de oțioasă speculație/meditație filosofică, dl Sorin Cerin a fost prea puțin comentat și, observ, foarte puțin în publicațiile Uniunii Scriitorilor din România („Contemporanul", „Familia", „Convorbiri literare"), d-sa publicând perseverent în „Destine literare" din Montreal, Canada, revista scriitorilor români din America de nord (ASRAM) sau alte reviste din spațiul virtual. De asemenea, filosofia sa nu știm dacă este una „de catedră", ci a unui spirit creator independent de spațiile recunoașterilor universitare, științifice. Oricum, lucrările există și ele vor face dovada unei pasiuni mai mult sau mai puțin omologate.

Poezia dlui Sorin Cerin ne vorbește despre: „Calea spre Absolut", „Ființă și Neant", „Iluzia Morții", „Eternitate", „nonsensul existenței", despre „marile tăceri", despre „Iluzia vieții", „Liberul arbitru", „Fericire", „Clipa de eternitate" și „Zilele de carton", despre „holograma" ce suntem, „ploi de foc", „Îngeri și nemurire", „Facerea lumii", „Alegerea mântuirorului", „Cuvântul lui dumnezeu", dragoste („inimă de piatră", „parfum de eternitate", „memento mori", „adevăr, amintire, iubire", „marile noastre iubiri")... Ba chiar despre noul sistem de gândire numit de autor încă din anii 2000 Coaxialism (coaxiologie, numerologie, neoontologie si neognoseologie)...

După cum se înțelege este vorba de un spirit existențialist cam rebel, „un poet-filosof neînregimentat (Grid Modorcea), de o „Lirica de reflectie" (Elena Armenescu", de „un filosof al metaforei" (Al Florin Tene), de „Un filosof al meditațiilor lirice" (Maria Ana Tupan), de „gnozele" (Ștefan Borbély) unui „poet exisențial" (Elvira Sorohan), de „Un autor al meditației si al revelației" (Gheorghe Andrei Neagu), despre „O invitatie la meditatie" (Adrian Dinu Rachieru).

*

Dar să vedem cum se desfășoară această poezie declarat filosofică și existențialistă în firescul discursului poetic. Iată cum sună primul text din volumul „EXISTENȚIALISM - POEME FILOSOFICE" (Estfalia, 2022):

Pierdut,
în Transcendentalitatea Veșniciei,
mi-am înscris cu litere de stele,
Destinul,
pe lista Nașterilor,
din această Lume,
a Iluziilor Existenței,
unde Așteptarea,
de a ajunge la rândul,
primei Respirații,
a fost tocmită de Moartea,
care-mi cumpărase Viața,
ce încă nici nu apăruse,
pe taraba Târgului de Vechituri,
a Cuvântului Facerii,
ce-avea să mă însuflețească.
(„Transcendentalitatea Veșniciei")

O meditație, desigur, asupra implicării destinului său în Existențialitate, desfășurată pe o logică ce dă impresia de prozaism, dar nu asta este supărător, ci înecarea discursului liric în virgule. Am cercetat și celelalte opt volume și am constatat ceva că după fiecare vers se pune virgulă și unde trebuie și unde nu trebuie. Sau dacă autorul a amendat sau nu astfel de semne de ortografie de care mai bine textele s-ar debarasa, potrivit unei maniere lirice postmoderniste.

Să mergem mai departe, la al doilea volum „FIINȚĂ ȘI NEFIINȚĂ" (2022), și să reproducem prima piesă lirică. Nu am putea spune că este o „artă poetică", întrucât toată poezia, ilustrând conceptual și noțional idei filosofice, merge pe turnura liricii programatice, atotprezente, de o ubicuitate dezarmantă pentru cine caută oaze de lirism în acest deșert de filosofare existențialistă. De aceea zicem, în cazul de față nu avem a face cu „alegerea" apelor, ci cu texte congruente în care poezia și gândirea constituie un melanj, cu senzația că lirismul este înăbușit la maximum, se află sub teroarea conceptualului, este forjat, ranforsat să ia formele unor Idei-Simbol și nu al unor Metafore-Concepte ca în filosofia ori poezia lui Blaga.

„Orice Veșnicie,
trebuie să înceapă de undeva,
la fel ca și Moartea,
precum orice Infinit,
care nu are reper într-o Conștiință,
tinde să devină Neant.
Fără Amintire,
întreaga Lume,
s-ar nărui,
în propriul ei Viitor,
care ar muri,

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

fără un Trecut,
pe care să-L identifice,
ca fiind,
Viitorul său.
Și astfel Trecutul este Viitorul Viitorului."
(„Trecutul este Viitorul Viitorului")

Moarte, Veșnicie, Infinit, Conștiință, Neant, Amintire, Lume, Trecut și Viitor – sunt concepte pe schelăria cărora autorul ridică un raționament, dezvoltă o logică în spiritul gândirii sale. Dar întrebăm: Unde este Poezia, în sensul normal al cuvântului? Iar dacă poezia este doar Concept pentru desenarea unor gânduri filosofice, atunci ea joacă după chipul și asemănarea cugetătorului, trădându-și poeticitatea, metanoia, statutul transfigurator estetic al liricii...

Aceste texte sunt, de fapt, meditații în regim existențial și mai puțin poezii, ele pot sta foarte aproape de „operele înțelepciunii", adică de culegerile de aforisme, nici ele puține, ale autorului.

Iată și inceputul volumului „GREAȚĂ ȘI ABSURD" (2022), cu același joc de virgule de-a dreptul stresant, text în care adie acele indignate neliniști ale interogației pe care le întâlnim și la Eminescu, și la Arghezi, și la Blaga, și la Nichita, în general în marea Poezie a lumii: „De ce ai lăsat Doamne,/ ca Greșelile Creației tale,/ să ne transforme Flăcările Iubirii,/ în Infern,/ și Nesfârșirea Viselor,/ în Orizonturi,/ pe care să nu le putem atinge niciodată,/ cu pălmile Ochilor de Cer,/ ai Speranțelor noastre?// De ce ai lăsat Doamne,/ ca Păcatele Originare,/ să ne încătușeze Eternitățile Clipelor,/ cu Timpul unor Vremuri,/ ale Inimilor de Pustiu,/ pe care nu și le-ar dori,/ decât Greața și Absurdul,/ cărora le-ai făcut marele privilegiu,/ să ne conducă Destinele,/ spre Moarte? („De ce ai lăsat Doamne?").

Și încă, din volumul „COPACUL CUNOAȘTERII", piesa care dă titlul cărții compuse, invariabil de 77 de piese, precum celelalte: „De ce nu ne-a spus Dumnezeu?, /că în Copacul Cunoașterii, /nu există alte fructe, /decât cele ale Iluziilor deșarte, / pe care le vinde Existența, /unui Trecut, /la fel de inexistent, /precum ne este Viitorul, /din care vrem să ne gătim, /hrana Fericirii și Îndestulării, /în Cimitirul, /cu nume de Naștere, /a unei Creații, /a Oglinzilor Paralele, / în care se irosește, /fără nici un Sens, / Eternitatea, /privindu-se în van, /cât poate fi de frumoasă, /pentru un Nimeni, /plămădit din carnea și oasele, /Deșertăciunii și Absurdului, / care nu va veni niciodată, /să o întâlnească."

Este vorba peste tot de o poezie a Conceptelor, realizată prin desfășurarea câte unui gând, o deșirare cam prozaică, ca o funie înnodată desfășurată până la capăt, după care rămâne un fir de cugetare ce se adaugă la ghergheful cunoscut.

Dacă „tehnica" poetului merge pe această figură a gândirii, se pune întrebarea dacă nu cumva aceste texte nu sunt un fel de „respirări", „anexe" ale lucrărilor teoretice, oricum Poezia, în înțelesul ei clasic de artă a versului întrebuințând tropi și figuri de stil, este în fața unei mari provocări de identitate statutară.

Dar poate că aceste texte voit numite „poezii filosofice" sunt chiar texte „filosofice", arondate acestei discipline, un fel de ilustrare „poetică" a sistemului filosofic pe care dl Sorin Cerin îl propune, încă nu știm cu câtă audiență omologată. Și atunci, scoasă din domeniul beletristicii, Poezia de această factură poate crea o nouă specie, rămasă însă în arealul preocupărilor auctoriale.

Mă gândesc la volumul „MAI SINGUR", mai exact la poezia „Ne incendia în tăcere", o meditație-text pe tema dragostei, desfășurată ca un gând din aproape în aproape, autorul nereușind să se rupă de marea obsesie a Creatorului, în umbra căruia viețuiește, și să dea un răgaz „sensibil" temei sale, dincolo de raționalizarea conceptuală, ușor de remarcat peste tot prin folosirea, în toate cărțile, a majusculelor-concepte: „Ne-am lovit,/ de cometa unui Destin,/ care ne incendia în tăcere,/ întregul Univers,/ pe care Creatorul,/ l-ar fi clădit treaptă cu treaptă de Iubire,/ numai pentru noi,/ știind că într-o zi,/ vom deveni,/ una dintre stelele cele mai iubite,/ ale Lui,/ luminându-i gândurile Eternității,/ cu Dragostea noastră." Ni se pare atât de sfioasă și parcimonioasă apropierea poetului de poezia „sensibilă", încât, prin recul, raționalismul instituie o logică de compoziție, ducând textul în zona reflecțiilor reci, grave, de replieri glaciale, bătând cu toate razele spre un existențialism asumat și aproape deloc spre lumea sensibilă a poeziei, Și o altă poemă, chiar a 77-a, din volumul „TRANSCENDENTAL", intitulată „Prin piețele murdare și aglomerate", în care vedem prea bine silueta poetului-filosof, exprimându-se nu atât „poetic" cât noțional-filozofic, sentențial, apoftegmatic, într-o scorțoasă verticalitate care înăbușă ideea de lirism mărturisitor. Dincolo de orice bănuială, poetul este un filosof declarat, în fața căruia Muza Poeziei pălește. Oglinda, în care aceasta să se privească, există, dar regimul luminii este atât de înnegurat, cețos, opac, încât imaginile reflectate, câteodată abia întrezărite, sunt înecate de mareele unor concepte existențialiste, de reiterări noționale și conceptualizări laitmotivice (aceleași virgule între subiect și predicat, între determinante atributive, între conjuncții consecutive și propozițiile respective etc:

„Non-Sensul Existenței,
este opusul Transcendentalului,
care respiră,
prin Străinul Subconștient,
al Adevărului Absolut al Iubirii,
și care ne-ar clădi o Lume,
pe care azi nu o putem concepe,
din Infernul,
Iluziilor Vieții și Morții,
care ne obligă,
să comunicăm cel mai adesea,
doar prin Cimitirele de Cuvinte,
care ne împăienjenesc,
Gândurile Privirilor abătute și pierdute,
prin piețele murdare și aglomerate,
ale Sentimentelor,
care se calcă pe picioare unele pe altele,
încercând să prindă un loc,
mai în față,
în Ierarhia Deșertăciunilor,
care ne-a despărțit de noi înșine,
astfel încât,

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

am ajuns să ne dorim,
tot ce nu ne reprezintă cu adevărat,
și nu este uman."

Desigur, nu este uman să comunicăm nici prin „Cimitirele de Cuvinte", nici să vedem cum sentimentele „se calcă pe picioare unele pe altele,/ încercând să prindă un loc,/ mai în față,/ în Ierarhia Deșertăciunilor", nici să ne dorim „tot ce nu ne reprezintă cu adevărat", desigur, nu este uman...

Precum în volumul "A FI POET: Poezii de meditație, editura eLiteratura, București, 2015, etc.

"A fi poet,
înseamnă a te droga mai mult cu Existența,
decât o fac ceilalți,
și a te ruga,
unui Dumnezeu al Iubirii,
pe care-L cunoști numai tu,
chiar dacă-ți face numai mizerii,
în coșul de gunoi al Ispășirii,
unor Clipe pe care,
nu le-ai cunoscut niciodată la față,
dar te reclamă că le-ai violat,
intimitatea,
Eternităților."

Câteva versuri din volumul FERICIRE: Poezii de meditație, editura eLiteratura, București, 2015.

„Pagini de cer,
din sufletele neprihărnite ale
nenăscutelor sentimente,
stau rupte și mototolite,
pe caldarâmul de foc,
al Destinului,
pe care ne purtăm pașii zâmbetelor înghețate,
trase de săniile vorbelor grele,
ce ne apasă buzele gândurilor într-atât de tăios,
încât acestea devin săbiile străzilor
pe care ne asudăm existențele,
batjocorite de zidurile reci și întunecoase,
ale ruinelor de iubiri,
ce au mai rămas în venele,
amurgului marilor tăceri,
care ne-au născut strigătele facerii,
unei lumi noi.."

Aceste poezii sunt mai mult o filosofie a sufletului, chiar o filosofare onto-cosmică de ecou Pantocratic, pusă cu atâta gravitate gnoseologică în „poemele filosofice" ale dlui Sorin Cerin, întregindu-i astfel statura neo-existențialismului care-l exprimă pe deplin. Sunt sigur că, lăsând filosofia mai la o parte, dl Sorin Cerin ar putea scrie o poezie de mai caldă corporalitate / sensibilitate, chemând, în amiezi augustane, Muza, cu bolul de zmeură și coroniță de albăstrele, într-un ambient de intimă destindere, parfumat amețitor de crinii din vaze, un budoar de ivoriu cu lampadare, brocarturi și catifeluri, cărțile de filosofie și de „sagesse" de pe rafturi fiind înlocuite absolut cu statuete de Tanagra, cu bibelouri nipone și asiatice orfevrării...

Nicu BREZOIANU

la braț cu louise gluck

mă plimb la braț
cu laureata premiului nobel
a anului pandemic douăzeci douăzeci
pentru vocea sa poetică inconfundabilă care
cu frumusețe austeră
face ca existența individuală să devină
universală
doar atât? o întreb precipitat
ridică nervoasă din umeri
și totuși de ce tu?
nu știu aveau nevoie de un nume
și tu ai fost de acord ?
mi-e indiferent dar a fost comod
am primit premiul acasă
în timp ce-i citeam *Mock Orange*
unei prietene Emily Dikinson
trupul ei anemic vibrează poezie
silabisi dubitatif
și poate pentru că sunt inima fragilă
a unei *lumi căzute*

incipit

gândurile mele incerte
sunt cristale codate-n memoria
rătăcită printre clipele efemere
ale Timpului cuantic

canibalism

am mușcat
din terțul inclus
ca dintr-un atom rumenit
în retortă
privesc avid sânul amăgitor
curbat de o nebuloasă dorință
iubirea se zbate-n aortă
sunt fermion gânditor
perisabilă ființă
pofticios muritor

un tremur ciudat
mă încearcă
o foame păgână
coboară în vintre
înghit fără noimă
cuvinte

mângâi efemere secunde
pitica alba se stinge
deflorez mimoze fecunde

Daniel CORBU

LAPIDARIILE SAU DESPRE SÂNGERAREA PĂSĂRII ÎN ZBOR

Motto: *„Lumină de la fiecare ieri*
Primit-au unii ca să poată merge
Pe drumul plin de pulbere al morții"
Shakespeare

Aproape totul despre mine am spus.
uneori prea amănunțit
fărâmițat până la fleacuri.
Alteori câte-un pretins adevăr și chiar
amintiri din ferecate infernuri și precum
micile așchii din stânca muntelui
luminate frânturi din misterele spațiului
lăuntric.

APROAPE TOTUL DESPRE MINE AM SPUS
chiar și sângerarea păsării în zbor
mi-a răsărit în cuvinte
numai Moartea cea nedezlipită ca umbra
n-am putut s-o descriu. Numai moartea
n-am putut s-o descriu.
Acum încremenit între da și nu
ce-aș mai putea să adaug
când lumea e un lung coridor

de surâsuri fragile
iar în feericul sat planetar
pe lângă mine defilează
atâta stress și atâta disperare la liber.

CARTEA NOPŢILOR

Iată şi clipa când îţi trimit *Cartea nopţilor*
în care *je dirai tout; le bien, le mal, tout enfin*.
Câte nopţi vanitoase trecut-au
în care aşteptarea se înălţa piatră cu piatră
precum piramidele în deşert
când auzeam de departe respirarea zeului
bolnav
şi vedeam cântăreţii de jazz ai tinereţii mele
cum îşi împrumutau unul altuia
aerul mulţumirii de sine.

ATÂTEA NOPŢI VANITOASE ŞI NIMENI
VINOVAT PENTRU IUBIRE!
Viaţă chircită prin colţuri viaţă
şchiopătînd din drumul Damascului spre
Steaua Carnagiului
trecută direct pe manuscris
şi trecută life pe fereastra internetului. Cuvinte
atinse de inimă – nedevalorizate monade.
Atâtea nopţi vanitoase trecut-au
dragostea mea / bocceluţă de şoapte, /
ascultă pasărea paradisului cum cântă
imnuri în zori!

TRANSCENDENŢA GOALĂ

Ah, de câte ori voit-am
Ca să spânzur lira-n cui!
Eminescu

De vei veni mă vei găsi
ridicat din ungherele cărnii direct în rugăciune
direct în pronaosul flăcăruit de speranţă.
Trec zilele şi-am învăţat doar prima vocală
din *Cartea morţilor*.
Trec nopţile pline de regi şi eucalipţi
privesc din nou marginea cerului
zdrenţuită de nouraşi decadenţi: nici un răspuns
la vechiul repetatul meu strigăt, Doamne,
nici un răspuns, Cerule, măreaţă vatră,
ani şi ani ai văzut zidul încenuşându-se
ciuperca orgoliilor crescând
drumurile din palmele mele răzvrătindu-se.
În aşteptarea totemului doar în vorbe
am fost fericit.
Dar disperat ca anul acesta
ca în cel care a trecut şi ca de când sunt
n-am fost niciodată.

Nici un răspuns, Doamne, la repetatul meu
strigăt!
Îmi fac de lucru în jurul absenţei
lipăi în preajma unei fericiri iluzorii
tot mai mult cred că MOARTEA
E SINGURA INSTITUŢIE CARE MAI IMPUNE
RESPECT.

POEMUL PERIPATETIC

De ani şi ani plimb pe străzi
ideea unui poem
de parcă mi-aş plimba propria-mi moarte.
Deseori prietenii vorbesc
înşirînd verzi şi uscate despre glorie
sex sau politică şi nu-i aud.
Poemul nescris zumzăie în urechi
şi mă scoate pe străzi
intru în bodegile unde altădată
prezidam mese de prieteni.
Să luăm o bere zice Lessy, asta mai
saltă glicemia!

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

Luăm bem în tăcere
eu simt cum poemului încep
a-i creşte solzişorii
brusc mă ridic şi ies iar pe străzi
ies prin pieţe aici totul se vinde şi totul se
cumpără paradisul murdar poate ajunge
pînă şi-n grădinile suspendate
pînă şi în privirea lui Orfeu întoarsă spre
Euridice.
DE ANI ŞI ANI PLIMB PE STRĂZI
IDEEA UNUI MARE POEM
DE PARCĂ MI-AŞ PLIMBA PROPRIA MOARTE.

HORTUS DELICIARUM

Nici soldaţii nu sunt de mâncare,
Moarte
lasă-i să viseze victorii!
Ieri am fost mai puţin viu
şi poate bucuria ta fără margini.
Barbituricele propanololul şi toate
preparatele prietenului John farmacistul
s-au dovedit inutile precum IDEILE
CU CARE FĂCEAM CÂNDVA
DRAGOSTE
ÎNTR-O CAFENEA UITATĂ DE LUME.
Ieri am fost mai puţin viu
şi în preajmă bucuria ta fără margini.
M-am rostogolit în jurul sîmburelui
acrişor
de lumină ţi-am refuzat cătuşele,
Neînduplecato,
am recitit din memorie marile cărţi
prin ele am
peripatetizat ca prin
grădina plăcerilor
am probat mirarea idioată în faţa cenuşii
şi până seara am sporit numărul
idiosincraziilor.
Retras în secrete odăi
TOTAL IRITAT DE PREZENTUL ETERN
AM PLÂNS BULVERSANT
ŞI-AM RÂS POSTMODERN.

POFTIŢI, DOMNULE KAFKA!

S-ar cuveni un imn pentru
alunecarea-n abis
s-ar cuveni o dovadă!
Şi pe cînd se desface-n bucăţi zeul tău protector
şi înfloreşte văzînd cu ochii labirintica
civilizaţie metatextuală
iar miracolul dezgolirii de sine
atinge apogeul cu aceeaşi febrilitate
cu care neofiţii îşi împart Paradisul
nu dispera! LUCRUL ÎN CARE NIMENI
NU CREDE SE-NFOMETEAZĂ ÎN SINE
şi totul e salvator
până şi această peticită speranţă
până şi acest vis amputat
şi chiar această dimineaţă în care
stai şi priveşti picurii ploii pe un mormînt nou.
Cineva mătură curtea abatorului cineva spune:
poftiţi domnule Kafka!
S-ar cuveni un imn pentru
alunecarea-n abis
s-ar cuveni o dovadă!
Nu departe: o trompetă rezemată de zid.
Mîna clipocind uşor înspre inimă.

POEM DE DRAGOSTE

Unei necunoscute din secolul XXIV

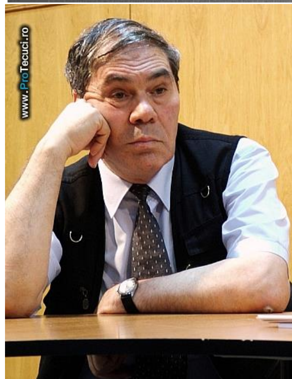
Aveam
patru sute
de ani
cu profilul romantic
de însingurată
bacantă
tu mi te uitai
prin
cărți
s
u
r
â
z
â
n
d.

La împlinirea venerabilei vârste, revista Boem@ urează poetului unic și prietenului Daniel Corbu un călduros *La mulți ani!*

Ionel NECULA

Petre Rău în ipostază de scriitor total

Ceea ce impresionează la scriitoul gălățean Petre Rău este tentația sa de a se ipostazia ca scriitor total și de a optimiza toate genurile de creație literară. Este poet - unul din poeții valoroși ai arealului dunărean, dar și prozator, autorul unor romane bine apreciate de critica literară. Este eseist și critic literar, dar și un aforist - autorul unor panseuri pline de miez, de substanță, de sagacitate.

Cei care nu l-au lecturat și nu-i cunosc forța de creație bănuiesc, probabil că, risipindu-se prin atâtea genuri de creație face, într-un fel sau altul, concesii de valoare, de exigență, de rigoare. Nici vorbă. Scriitorul are ceva din harul regelui Midas. Tot ce atinge, poartă pecetea lucrului bine gândit, bine procesat și bine perspectivat literar. Eu l-am citit în toate ipostazele - ca poet, romancier, eseist, autor de aforisme - l-am apreciat sincer și-mi pare rău că n-a atras atenția unui critic literar mai bine situat în peisajul nostru literar care să-l impună în cultura românească. Noi între noi, provincialii, chiar dacă știm ce înseamnă valoare și rigoare literară, suntem puși sub semnul aranjamentului provincial, de reciprocă laudă și nu avem forța de a convinge, chiar atunci când chiar am descoperit un talent autentic și o lucrare remarcabilă.

Cum spuneam, am scris deseori despre scriitorul și ctitorul popularei reviste **Boem@,** neobișnuită prin longevitatea asigurată de Petre Rău. I-am citit și comentat toate lucrările editate în ultimii ani și de fiecare dată am rămas surprins plăcut de abilitățile sale scriitoricești, indiferent de genul literar cultivat. Este, într-adevăr un scriitor bine așezat în rigorile actului de creație, iar diversitatea genurilor cultivate nu afectează în vreun fel calitatea, acribia, exigența.

Mai nou, mi-a trimis o carte de eseuri eminesciene și m-a surprins plăcut să constat că este un bun cunoscător al spiritului eminescian, dar și un lector atent al principalilor eminescologi și că i-a surprins poetului chiar anumite subtilități compoziționale. Știe oricine că temele preferate de Eminescu și care revin frecvent în poeziile sale sunt: teiul, luna, lacul, codrul, dar Petru Rău se apleacă asupra noțiunii de oglindă-oglindire și face o exemplificare completă a textelor în care apare acest fenomen de reflectare. Oricum, subscriem la concluzia autorului, că *prin întreaga sa operă poetică, cât și prin tulburătoarea sa viață, Eminescu ne-a fost, ne este și ne va rămâne o veșnică și luminoasă oglindă (p. 33).*

Un alt studiu elaborat după parcurgerea unei generoase bibliografii se referă la genialitatea lui Eminescu și subliniază apăsat că *fața de omul de rând, geniul contemplă altfel lumea, o contemplă mai profund decât li se înfățișează celorlalți, cu deosebirea însă că aceasta se reflectă în creierul lui mai obiectiv, adică mai pur și cu mai multă claritate (p. 39).* Menirea geniului, mai spune eseistul, este să rămână nefericit și neînțeles de cei mulți. Într-un fel, este explicabil; cum poate fi înțeles ceva care iese din cadrul comun al normalității? Un geniu poetic are musai nevoie de un geniu critic care să-l recunoască și să-l impună mulțimii, altfel gloata va alege mereu un alt Baraba și-l va răstigni pe Iisus.

În sfârșit, un studiu mai desfășurat se referă la relația lui Eminescu cu divinitatea și cu învățăturile evanghelice. Ceea ce surprinde la acest studiu este bogata bibliografie parcursă - de la Theodor Codreanu și Călinescu, la Nichifor Crainic și Tudor Vianu. Bănuiesc c-a fost scris după revoluție, căci timp de aproape cinci decenii, colosalizând discursul unui muncitor acrit și imaginea unui egumen burduhos, s-a cultivat ipostaza falsă a unui Eminescu ateu, ignorându-se cu bună știință mulțimea textelor care arăta că poetul nu și-a cmpromis niciodată relațiile cu divinul.

Problema e delicată și-a fost deja tratată în mai multe feluri. Îmi amintesc că în urmă cu mulți ani un confrate mi-a cerut semnătura pentru declararea lui Eminescu drept poet creștin și canonizarea lui de către B.O.R. Am dat-o, deși știam că nu va avea nicio șansă de împlinire. Eminescu a fost un om ca toți oamenii, plus genialitatea care nu poate fi tăgăduită de nimeni. Subscriu la ideea eseistului că *analizând opera eminesciană, în special poezia sa, putem observa că poetul n-a avut o credință simplă și cu atât mai puțin una oarbă, irațională. (...) Poezia eminesciană nu poate fi socotită una profund religioasă, inițial fiind inspirată din credințele populare și diverse*

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

mituri și evoluând apoi cu pași repezi spre spiritualizarea naturii și a omului (p. 66).

Are dreptate. O singură remarcă aș putea să mai fac: viziunea lui religioasă, așa cum rezultă din cercetarea poeziilor se completează fericit prin recursul la publicistica sa și la notațiile sale bruionare din Caietele publicate de Noica sau de soții Vatamaniuc în masivul volum **Fragmentarium**.

Ultimul studiu din această alcătuire livrescă se resoarbe dintr-o cercetare a poeziei pentru copii, remarcându-se ca un fel de deschizător de drumuri, întrucât la acea vreme *nu exista o cultură a literaturii pentru copii.* Accentul crcetării cade pe analiza câtorva poezii, precum **Copii eram noi amândoi, Călin Nebunu**l, **Crăiasa din povești, Lacul, Povestea codrului, Revedere** și încă multe altele.

Și pentru a nu-și trăda apetența pentru lirism, Petre Rău închide cartea sa de eseuri eminesciene cu o poezie, pe care și noi o transcriem integral: *Picură dorul care mă frânge/ Curge izvorul, uitarea plânge // Frunza în spuză pe creanga de tei/ Rumpe o muză în trecerea ei// Noaptea învinsă se scurge firav/ Iarba surprinsă răsare suav // Tresaltă dorul pe dealul pustiu/ Dulce amorul mai e încă viu// Glasul de piatră rumpe suspine/ Liră uitată, vino la mine* (***eminescului).***

Cartea lui Petre Rău întregește bibliografia eminesciană cu câteva teme de mare interes pentru cei interesați de Eminescu. Și cum interesați suntem toți, eseurile asupra cărora ne-am aplecat în aceste sumare comentarii marginale trebuie să-și găsească un loc pe masa de lectură a tuturor. Felicitări, maestre, și te așteptăm și cu alte izvodiri!

George Corbu - într-o paralelă epigramatică

La împlinirea unui veac de la moartea lui Urmuz, (Dumitru Dem Demetrescu-Buzău) cunoscutul epigramist român George Corbu s-a gândit la o omagiere *sui generis*: îl paralelizează cu I. L. Caragiale și-i consacră un volum de epigrame special, în care ironia caustică și umorul de cea mai bună calitate susțin o lectură *pe nerăsuflate,* crocantă și ademenitoare.

Adevărul este că Urmuz chiar merita un astfel tratament. Moartea timpurie, la doar 50 de ani - o moarte cumplită pe care și-a dorit-o și și-a provocat-o singur, printr-un glonț de revorver a fost ultima și cea mai cumplită bizarerie îngăduită de scriitor. Să trăiești într-o avangardă continuă, dar relaxat și jovial, și să sfârșești tragic prin voie vegheată e un semn că normalitatea și conformismul nu aveau prea multă trecere la scriitor.

Mai este actual Urmuz, cu absurditățile și aberațiile sale acum, la un secol de la moartea sa? Aș zice că abia acum își dovedește consacrarea deplină. Totul - și veacul și realitatea românească și lumea care populează planeta în zilele noastre, cu toate absurditățile ei indigeste - toate îl confirmă și-l revendică pe Urmuz, și, bineînțeles pe Caragiale. Degeaba și-au devansat veacul, că veacul

George Corbu

Caragiale versus Urmuz

EDITURA LEVIATHAN

i-a ajus din urmă, amândoi se resorb din vraiștile lui, se conjugă, se reclamă fericit și-mpreună recompun o lume nebună, lumea irațională de azi, anticipată magistral de verva lor corosivă. Traversăm vremuri învolburate, absurdul și raționalul nu se mai elimină reciproc, ele coexistă ca fenomene obișnuite și ca realitate binomică în care primul termen capătă o pondere prăpăstioasă.

Paralelizarea lor nu vizează doar omagierea a doi scriitori satirici, dar și tentația de a abilita și de a pune la lucru un gen literar curativ de care este încă atâta nevoie. Nu mai spun că și verva autorului George Corbu, melanjul său aferat, distribuirea sa măsurată între ce doi făclieri ai genului umoristic ridică vigoarea acestui gen literar cu cel puțin o octavă.

Trăim în absurd și non-sens și literatura nu poate rămâne indiferentă la ceea ce vulnerabilizează veacul și-i induce o spaimă ontologică. Cel mai adesea, starea de frică, de angoasă, de spaimă, de vertij, de zădărnicie se decontează din perceperea neantului, a golurilor din textura lumii, a vidului, a vagului, a prăpăstiilor din lume și din asumarea lor subiectivă. Or, literatura decontată din noianul acestor stări indigeste, deși a devenit extrem de generoasă - grație probabil și direcției existențialiste de gândire - este departe de a-și fi epuizat toate resursele lirice sau narative.

George Corbu, care l-a ținut mereu în grații pe Caragiale, l-a înțeles perfect și pe Urmuz, a înțeles în ce constă esența și maniera urmuz-iană, i-a paralelizat epigramatic și-a dat naștere acestei cărți delicioase, care se citește pe nerăsuflate.

Cum să comentezi sau să selectezi ceva anume dintr-o carte de epigrame în care totul este de subliniat, de apreciat și de lecturat bob cu bob? Bineînțeles că e vorba de un risc pe care un comentator ar trebui să și-l asume. Orșicum, Președintele epigramiștilor români s-a întrecut pe sine, și-a depășit condiția de lider, a devenit, prin această minunată ispravă

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

livrescă și fără să-și fi propus intenționat, regele genului epigramatic, așa cum Caragiale și Urmuz și-au împărțit funcția de președinte și prim ministru al feudei epigramatice. *Într-un circ corect confuz/ Predispus la dandanale/ Președinte-i Caragiale/ Prim-ministru e Urmuz.*

Și pentru că nu putem reproduce volumul în întregime, cum ar merita, mai reproducem câteva:

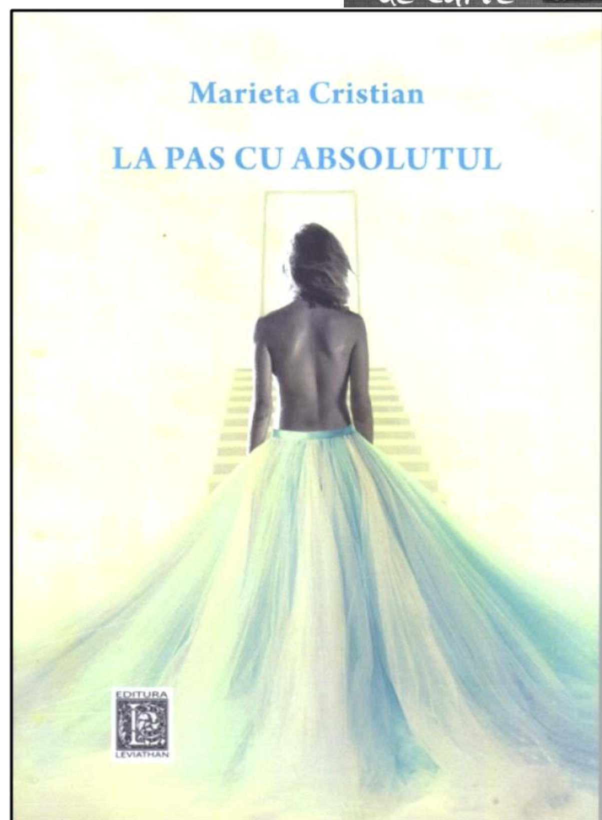
Când citești pe-Caragiale
Parcă muști dintr-un harbuz
Sau din niște trufandale
Cultivate de Urmuz.

Caragiale-i de departe
Voievod întru umor
Iar la cutea-i, om de carte
Urmuz mare dregător.

Acasta e cartea. Mustoasă, crocantă și delicioasă. Felicitări, d-le Corbu, și dacă tot am devenit fanii matale, te rugăm să ne ții în priză, în continuare, dedulcindu-ne cu alte deliciki epigramatice.

Cristian Marieta

Am mai scris despre poezia acestei autoare și n-aș zice că m-a entuziasmat. A intrat târziu în lumea poeților, dar s-a dovedit așa de activă, de prolifică și activă c-a reușit să recupereze relativ repede timpul pierdut. Numai în 2022 a publicat patru volume, ceea ce reprezintă o performanță și-ar putea să dea naștere la invidii printre confrați. Le menționăm și noi ca pe niște repere în evoluția poetei din Teleorman.

- *La pas cu absolutul,* Editura Leviathan, cu o prefață semnată de poeta Victoria Milescu
- *Foșnesc clepsidrele în noi*, Editura Inspirescu prefațată de George Terziu
- *În căutarea poeziei pierdute din noi, cu o* prefață destul de aplicată semnată de Nelu Barbu
- *L,automne bleu*, cu o prefață semnată de Ecaterina Stănculeanu Guillemin, tradusă în franceză de autoarea volumului.

Ce concluzii s-ar putea extrage din această reconstituire bibliografică? În primul rând că imboldul interior și dorul de a se exprima în versuri este foarte activ și lucrează, izvodește și explorează teritorii destul de variate, pe care le aduce în condiție lirică. Pentru Marieta Cristian nu există teme sau subiecte prohibite poeziei, ci supune versificației orice gând fugar, orice peisaj, orice întâmplare.

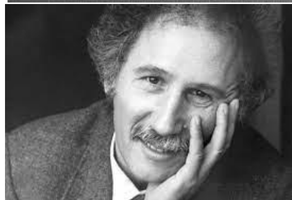
Mai este ceva care trebuie, cu precădere, subliniat: este ușurința autoarei de a aduce în partitură lirică subiecte și fapte de viață, indiferent de statutul lor cronotopic (cronos-timp, topos-loc)

Iată, bunăoară, cum sună poezia **Acasă** - temă destul de actuală și încă insuficient procesată literar, când înstrăinarea, depărtarea de casă și de cei dragi a devenit fapt curent, generator de tristeți și nostalgii copleșitoare: *Plecăm continuu / Rătăcitori prin alții și prin noi / dorim să ne întoarcem // dar nu mai știm unde-i acasă / Visăm doar și-ncercăm / s-aflăm o cale / Șoptim ca Aladin: Sesam deschide-te / Din peștera întunecată / ca într-un joc de puzzle / se luminează câte-o piesă / și-ncepem / să reconstruim / ce credem noi / c-ar fi PARADISUL (pierdut). // Timpul-copil frisonând într-o bancă / scrijelând pătimaș bastonașe / ca niște firave, / stâlcite semne de întrebare. / Un univers se-nchide încifrat pentru eternitate / în semnul pus retoric de-o-ntreagă omenire / în mintea de copil / Tunetul stins după ploaie gemând ca un bucium bătrân / din ce în ce mai departe / mai departe și tot mai departe / Verdele crud izbucnind în potop din mirosul de fân / proaspăt cosit / Veșnicia croită-n troiene siberiene / ce și-au făcut popasul de curând în noi.*

Am reprodus în întregime această poezie pentru că poate fi considerată ca reprezentativă pentru maniera poetei și pentru felul cum concepe poezia. În locul unor metafore improvizate, poeta preferă ideea închegată, preferă să caute sensul și esența faptului ontologic asumat liric.

Am creditat-o și-o creditez în continuare și aștept momentul când îmi va deveni colegă în breasla celor ce chinuiesc creionul și au oroare de albul colii de scris.

Marin SORESCU

SIMETRIE

Mergeam așa,
Când deodată în fața mea,
S-au desfăcut două drumuri:
Unul la dreapta,
Și altul la stânga,
După toate regulile simetriei.

Am stat,
Am făcut ochii mici,
Mi-am țuguiat buzele,
Am tușit,
Și-am luat-o pe cel din dreapta
(Exact cel care nu trebuia,
După cum s-a dovedit după aceea).
Am mers pe el cum am mers,
De prisos să mai dau amănunte.
Și după aceea în fața mea s-au căscat două
Prăpăstii:
Una la dreapta,
Alta la stânga.
M-am aruncat în cea din stânga,
Fără măcar să clipesc, fără măcar să-mi fac vânt,
Grămadă cu mine în cea din stânga,
Care, vai, nu era cea căptușită cu puf!
Târâș m-am urnit mai departe.

M-am târât ce m-am târât,
Și deodată în fața mea
S-au deschis larg două drumuri.
"V-arăt eu vouă!" - mi-am zis -
Și-am apucat-o tot pe cel din stânga,
în vrăjmășie.
Greșit, foarte greșit, cel din dreapta era
Adevăratul, adevăratul, marele drum, cică.

Și la prima răscruce
M-am dăruit cu toată ființa
Celui din dreapta.
Tot așa,
Celălalt trebuia acum, celălalt
Acum merindea îmi e pe sfârșite,
Toiagul din mână mi-a-mbătrânit,
Nu mai dau din el muguri,
Să stau la umbra lor
Când m-apucă disperarea.
Ciolanele mi s-au tocit de pietre,
Scârțâie și mârâie împotrivă-mi,
C-am ținut-o tot într-o greșeală
Și iată în fața mea iar se cască
Două ceruri:
Unul la dreapta,
Altul la stânga.

BOLNAV DE CARTE

O carte, odată scrisă,
Nu produce imunitate la scris.
Te vei îmbolnăvi de microbul
Cărții următoare.

Și tot așa
Ca o veșnică stare de gripă,
Cu un milion de rădăcini
De microbi.

CONCURS

Într-o încăpere ca toate celelalte,
Amenajată cu plafon zdravăn,
Ne întrecem la sărituri în înălțime.

Știm precis
Că nu poate sări nimeni
Mai sus decât tavanul,
Să fie și Dumnezeu,
Asta din cauza gravitației
Care ne trage mereu în jos,
Încă din cele mai vechi timpuri.

Dar continuăm
Cu o îndârjire diavolească,
Pentru că nu putem sta altfel,
Când avem în noi geniul înălțimii,
Ca peștii zburători
Dorul aripilor adevărate.
Zi și noapte continuăm
În plafonul nostru scund.

Cel mai sprinten,
Care are mușchii cei mai oțeliți, mai dresați
Și stăpânește cel mai bine
Legile avântului
Ia și cele mai multe pocnituri în cap.

ÎN GEAMUL MEU

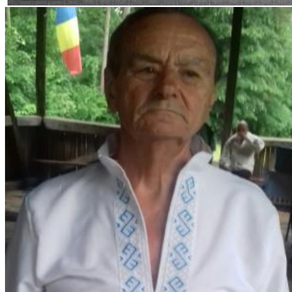
Iar trandafirul a rodit măceș,
În geamul meu, în ziua de armindeni.
De jalea care este pretutindeni
Copacii mor și florile dau greș.

Și păsările care-și iau adio
Ne lasă, triste-n cuib, un ou de lemn.
Vom înțelege-al speciilor semn?
O umbră mare luna va cloci-o.

E umbra ce-o lăsăm în spații vaste,
Mantie neagră-a sufletului gol.
Din somn, ca dintr-un lung coșmar, mă scol,
Planton năuc la marile dezastre.

Și când deschid fereastra să respir,
Văd floarea de măceș în trandafir.

Albina Idrizi-Ioan Romeo Roşiianu

ÎN CETATEA ÎNGERILOR

NË KËSHTJELLËN E ENGJËJVE

Amanda Edit Verlag

Valentin LUPEA

DIALOG LIRIC ÎN CETATEA ÎNGERILOR CU IOAN ROMEO ROŞIIANU ŞI ALBINA IDRIZI

"Lumea se înțelege cel mai bine prin sufletul poetului. Volumul respectiv este o contribuție deosebită care creează poduri de prietenie între două limbi, două țări, două popoare şi două culturi. Ioan Romeo Roşiianu şi Albina Idriz şi-au creat profilul lor literar, primul prezent în limba română, iar al doilea în română şi albaneză" (COPERTA A IV - A CĂRȚII).

Acestea sunt cuvintele cuprinse pe coperta a patra a cărții si cu care se încheie, de fapt, cartea, stabilind profilul literar, cultural şi civic al celor doi scriitori, Ioan Romeo Roşiianu şi Albina Idriz, care-şi dau mâna în această splendidă carte bilingvă româno-albaneză, sugestiv intitulată ÎN CETATEA ÎNGERILOR, Editura AMANDA EDIT VERLAG, București (2019), carte apărută în colaborare cu Uniunea Albanezilor din România şi recenzată de Monica Mureşan şi Octavian Mihalcea, Lector: Daniel Marian, Coperta: Laura Rushani.

Istoric vorbind, românii se trag din neamul traco – geților, iar albanezii din neamul ilirilor. Cele două neamuri erau neamuri înrudite lingvistic şi cultural.

Tipologic vorbind, româna de azi nu este altceva decât o limbă balcanică, al cărui vocabular de origine latină de-abia dacă îl depăşeşte cantitativ pe cel albanez şi a cărei gramatică a devenit identică cu cea a limbii albaneze şi a slavei macedo-bulgare.

Articolul enclitic, bunăoară, articol hotărât postpus, specific limbii române, despre care vorbea şi Mircea Eliade, deşi nu era lingvist, este o trăsătură lingvistică balcanică, prezent fiind atât în română şi-n albaneză, cât şi-n macedoneană şi-n bulgară.

La modul tipologic, şi în ceea ce priveşte sintaxa şi structura frazei, româna, albaneza şi macedoneana sunt limbi identice structural, dar cu un lexic diferit. Româna se apropie de albaneză şi-n lexic, prin circa două duzini de cuvinte comune, moştenite din substratul comun, cum sunt: miez, mazăre, viezure, varză, barză, etc.

Realiatea arată apoi faptul că o mare parte a fondului LATIN al limbii române este comună celor două limbi, românei şi albanezei. Sunt, desigur, cuvinte de origine latină prezente numai în română, dar şi invers. Ba mai mult, evoluţia fonetică similară a latinismelor în română şi în albaneză indică calchieri lingvistice (împrumuturi) simultane şi identice, ceea ce nu se poate explica decât prin conviețuirea, prin locuirea într-un spațiu comun a vorbitorilor acestor două limbi.

Să nu uitam, apoi, faptul că procesul de formare a limbii române şi al poporului român a fost un proces de durată, foarte complex şi foarte intens, un proces care s-a desfăşurat într-un spațiu lingvistic amplu, atât în nordul Dunării, de la Munții Carpați, cât şi-n sudul Dunării, până la Munții Balcani, până la Linia Jireček (o linie imaginară trasată prin Balcani, care desparte zonele de influență ale limbii latine (în nord) şi greacă (în sud). Porneşte din apropiere oraşului Laci din Albania de astăzi, către Serdica (astăzi Sofia, în Bulgaria) şi urmează Munții Balcani către Dobrogea, cuprinzând litoralul cu cetăție Callatis, Tomis, Histria, Argamum şi Aegyssos), asta pe verticală, iar pe orizontală, de la Marea Neagră, până la Marea Caspică.

Iată doar câteva succinte argumente care duc la apropierea pe planul creaţiei literare şi spirituale a celor doi scriitori, care se-ntâlnesc şi dialoghează aici, ÎN CETATEA ÎNGERILOR, între coperțile acestei minunate cărți.

Prin poemele cărții, cei doi sensibili scriitori, poartă un interesant dialog liric, pe care-l începe Ioan Romeo Roşiianu, cu poemul DUMNEZEUL MEU JUCA ŞOTRON PRINTRE CUVINTE, în binecunoscutul său stil inconfundabil, pe care-l întâlnim în întreaga sa operă poetică, mai cu seamă în ciclul SCRISORILOR: "Tu n-ai văzut Creația, draga mea, / iar eu nu pot să ți-o arăt, orişicât aş vrea! / Se apropie Sărbătorile şi eu nu ştiu dece lumea stă / la rând, / dece oamenii se ascund prin biserici, / pe lângă sfinții pe care nu i-au mai văzut niciodată, / pe lângă imagini nicicând văzute, trăite..." (DUMNEZEUL MEU JUCA ŞOTRON PRINTRE CUVINTE), prelungindu-l apoi prin TÂRGUL CU PSALMI DE CRĂCIUN şi prin alte poeme, culminând cu CETATEA CU ÎNGERI DE SCHIMB, acolo unde eroului liric i-au" scăpat printre degete arginții luminii / umbra s-a rostogolit de una singură pe lângă trup / în mijlocul zilei stăteam ca-ntr-o noapte adâncă / în cetatea cu îngeri de schimb dădeam viața pe moarte / abandonam frumusețile vieții printr-o linişte surdă / (...) / orbecăiam printre vise puține / tăiam chitanță vântului parolă de trecere

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

/ ceream nopții din mine lumina dorită / pe asfaltul crăpat îmi rătăceam paşii / nimeni nu plângea în odaia închisă / praful bloca ieşirea eroilor din cărţile multe. "(CETATEA CU ÎNGERI DE SCHIMB) şi aşa mai departe, dialog liric în care, dincolo şi printre pagini, răspunde Albina Idriz, suava Albina Idriz, care este conştientă de faptul că: "Vine o vreme / când batjocorim, / ceea ce am prețuit ieri. / Vine o vreme / când dărâmăm / ceea ce am ridicat ieri. / Vine o vreme când urâm / ceea ce am adorat ieri. / Vine o vreme când ne ruşinăm / de ceea ce am fost mândri ieri. / Mereu / meru vine o vreme... / SUNT MAMĂ, / sunt mamă şi / am răbdare, am putere / Dumnezeule / mi-e sete, iubesc / Divinitatea...", (VINE O VREME).

Chiar dacă "vine o vreme" şi este normal să vină, poeta şi prozatoarea Albina Idriz caută şi încă mai caută "În fiecare dimineaţă / (...) / În fiecare noapte / Când oglinda / Nu mă mai arată ca pe vremuri / Încep şirul neşfârşit / Al căutării tale / Părți din mine, viață / Nume, dragoste / Rămase cine ştie pe unde / Prin ce poveste mincinoasă / (...) / Te voi căuta / Pentru că dacă nu împărtăşim, / O viață, un nume, o dragoste / Nu mă pot odihni / Nu mă pot opri", (ÎNCĂ MAI CAUT).

Ioan Romeo Roşiianu şi Albina Idriz formează un tandem în această carte, un tandem liric, în care cele două stiluri diferite ale expresiei poetice ale celor doi scriitori, chiar dacă sunt diferite ca substanță poetică, ele merg în paralel, se completează şi în multe puncte se întrepătrund prin frumusețea şi adâncimea cunoaşterii şi investigației lirice.

Am mai vorbit cu alte ocazii despre faptul că starea intimă a lui Ioan Romeo Roşiianu este una de filosofare şi că multiplele forme ale talentului său relevă tot atâtea prilejuri de a lua contact cu un gânditor, oricare ar fi acesta, cazul în speță Măria sa Cititorul.

Natură problematică fiind, Ioan Romeo Roşiianu, ca om, ca artist creator de literatură, este un interpret, şi un interpret profund al vremurilor noastre, atât de tulburi şi-atât de nesigure, vremuri care-i provoacă o anumită stare de angoasă, aproape patologică, o stare caracterizată prin nelinişte, tulburare şi îngrijorare, care se manifestă la nivelul liricului domniei sale, la modul filosofico - psihologic al unui existențialism dominant, brut, dar pătrunzător, aspru, dar năucitor de frumos şi de cutremurător în acelaşi timp.

De partea cealaltă a acestui dialog liric, care se consumă în tandem, cum spuneam mai sus, întâlnim un suflet artistic dotat cu o sensibilitate aparte, de sorginte feminină, de femeie, mamă şi iarăşi femeie, care caută şi ea, scormoneşte şi ea în acest abis existențial, urme ale zilei de ieri, de azi şi de mâine.

Sigur că da, vocea celor doi poeți diferă prin tonurile aspre ale gravității şi ale puterii lor de pătrundere, prin cuvinte şi dincolo de cuvinte, în universul spiritualității umane, în stilul binecunoscut al investigatorului de suflete, cazul primului, alias Ioan Romeo Roşiianu, şi prin tonul, oarecum mai dulce, mai melodios, dar la fel de neastâmpărat în direcția căutărilor răspunsurilor la întrebările puse şi nepuse ale vieții, întrebări simțite şi trăite.

Principiul care stă la baza cărții de față nu poate fi decât un principiu unificator, întemeiat pe un evident substrat moral, care nu poate fi altul, decât cinstirea scrisului.

Iată motivul care l-a făcut pe Ioan Romeo Roşiianu, credem noi, să intre în interferență cu o altă literatură, cu o reprezentantă a altei literaturi, care, deşi străină nouă, venind din acelaşi spațiu cultural, spațiul balcanic, nu deranjează, nu aduce daune literaturii noastre, din contră, întăreşte ideea balcanismului ca şi curent literar prezent şi-n lirica românească.

Bilingvismul cărții de față nu constă în simpla traducere a poemelor unuia dintre autori în limba celuilalt, ci în prezența ÎN CETATEA ÎNGERILOR, între coperțile acestei minunate cărți, a două marcante personalități literare ale două literaturii, cu parte din operele lor, la un anumit moment creațional.

ICĂ SĂLIŞTEANU, UN CREATOR INEDIT PRINTRE eCREATORII LUI ROMEO

"Cer scuze celor care mi-au îmbogăţit cunoaşterea lecturându-i dacă prin părerile mele i-am supărat (dar dacă s-a întâmplat să fie aşa) şi asta s-a datorat poate unor exigențe (sau ale unui gând onest) că părerea mea îi va ajuta să se înalțe în beneficiul poeziei care ne uneşte" (CUVÂNT ÎNAINTE).

Fraza de mai sus este a treia ca ordine din cele cinci fraze care compun textul CUVÂNTULUI ÎNAINTE, cuvânt ce deschide minunata carte de critică literară a domnului Ică Sălişteanu, sugestiv intitulată, eCREATORII LUI ROMEO, Editura eCREATOR, Baia Mare, (2022), Colecția CRITICĂ, şi vine direct din sufletul său mare şi luminos de om minunat, de om artist şi creator de artă, care-şi trage seva creațiilor sale din creațiile altora, disecându-le şi comentându-le, pe care-i respectă şi-i stimează deopotrivă, cerându-şi iertare anticipat, în cazul în care, fără voia dânsului a supărat pe cineva prin cuvintele domniei sale.

De fapt, toate aşa-zis "modestele" (pentru că nu sunt de loc modeste) cronici (prefețe, postfețe şi referințe critice), gândite de dânsul la nu mai puțin 28 titluri de cărți şi autori, emană din conştiința unui scriitor lettre, cum puțini avem la ora actuală, pe care opera altora îl interesează în aceeaşi măsură ca şi propriul său demers creator.

Aparent, consideraţiile şi investigaţiie dânsului, pe marginea textelor luate în discuție, pot da imaginea unor referințe excelente la adresa cărților şi personalităților literare analizate şi disecate, a orientărilor estetice şi a problemelor litigioase, însă fondul lor este unul unic şi adânc, lăsând să se vadă şi (între) vadă o mare coerență ideatică minuțios construită, dusă până la amănunt, constituind aproape un sistem de apreciere critică, adus şi (de)dus dintr-o experiență nemijlocită cu faptele de imaginație, o imaginație ascuțită, şlefuită şi pătrunzătoare printre cuvinte, în cuvinte şi dincolo de cuvinte, imaginație ce capătă varii aspecte pe parcursul discursului critic din textele cronicilor domniei sale, şi care trădează, de fapt, câteva linii de mare forță intelectuală, ce traversează

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

de la un capăt la altul subtextul scrierilor sale, unindu-i înțelesurile şi făcând-o, pe ea, pe carte, superior detectabilă.

Onestitatea lui deosebită, merge până în amănunt, făcându-l să-şi aşeze în carte, autorii despre care scrie, în ordine alfabetică, dar cu o excepție, aşezându-l în capul listei pe domnul Ioan Romeo Roşiianu, pentru că: "Trebuie să spun din capul locului că această carte apare grație distinsului şi minunatului Ioan Romeo Roşiianu, care m-a învrednicit să particip cu modestele mele comentarii ca prefețe, postfețe sau simple referințe critice, la aparițiile eCREATORILOR cuprinşi în prezenta. Gratitudinea mea față de entuziastul şi temperamentatul om de cultură care este directorul editurii eCREATOR, nu o pot exprima decât alegând ca primă recenzie a acestei cărți să-i fie dedicată..."(CUVÂNT ÎNAINTE).

Ostentația livrescului şi abuzul de cultură, mulțimea numelor proprii şi a aluziilor intelectuale din meditațiie sale critice, nu-i pot fi obiectate, pentru simplul fapt că în fond, toate acestea aparțin căutătorului şi interpretatorului avizat asupra cunoaşterii umane, intrând organic în țesuturile discursului critic, dându-i un pronunțat suport cognitiv de o valoare superioară.

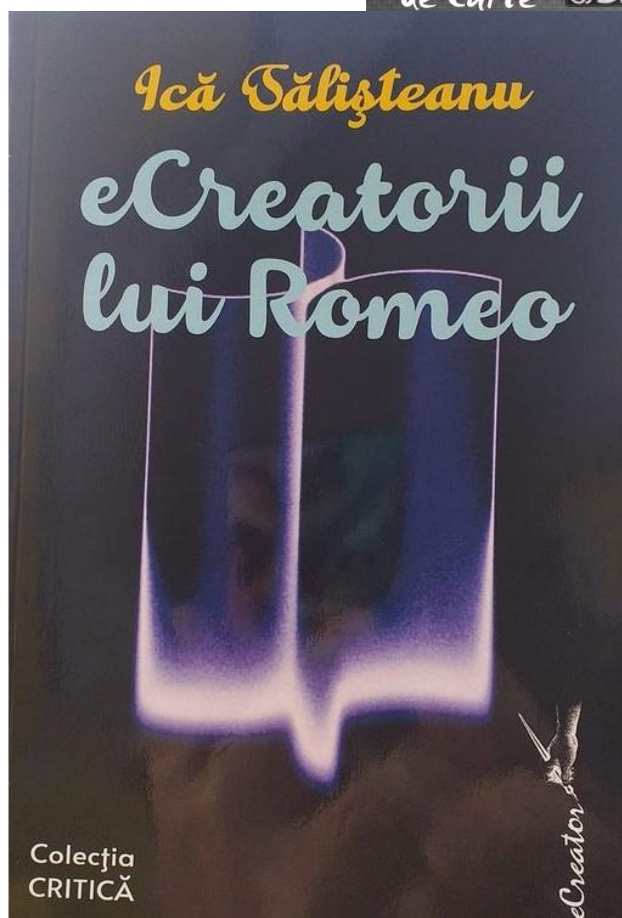
Aşadar, erudiția autorului marchează aici jaloanele unei experiențe creative care pare a fi încheiată, devenind o constantă, o constantă perfectă în imperfecțiunea ei, care naşte mereu întrebări, tentându-l pe autor să marşeze involuntar în direcția depăşirii a tot ceea ce se ştie şi cunoaşte, lărgind sfera şi câmpul cunoaşterii proprii şi a lumii din care face parte.

Suntem convinşi de faptul că, la Ică Sălişteanu , vasta cultură antică şi clasică pe care o stăpâneşte, erudiţia lui aparte, marchează actul puterii spitituale pure pusă în slujba creării unei alte ordini umane, mai bună, mai specială, propice naşterii şi renaşterii unor acte creatoare de mare valoare.

În aceeaşi notă de profundă sinceritate intelectuală, altoită pe tulpina genetică a bunului simț, se derulează în cartea sa, eCREATORII LUI ROMEO, lista celor 27 autori cu operele lor, editată la cunoscuta editură eCREATOR din Baia Mare, completată cu numele lui Ioan Romeo Roşiianu, deschizător de listă, aşa cum arătam şi mai sus, şi încheiată cu minunata carte a Danei Zen, FERESTRE CU FLORI DE GHEAȚĂ, în interpretarea criticului, MUŞCATE ROŞII LA FERESTRE.

Cartea domnului Ică Sălişteanu, o carte de excepție, cuprinde între coperțile ei peste 200 pagini critice de mare probitate morală, intelectuală şi civică, demonstrând vastul câmp de investigație al specialistului pasionat de cunoaşterea literară, o cunoaştere confortabilă şi riguroasă în acelaşi timp, însumând puncte de vedere din multele ramuri ale fenomenalității literare, cu încântătoare sugestii de erudiție şi gust artistic.

Toate aceste reflecții şi reflexii critice, născute din citirea estetică a cărților evocate în prezentul volum critic, după principiul axiologic al editărilor la una şi aceeaşi editură, eCREATOR, față de care angajările criticului sunt subordonate apoi principiului estetico - cerebral al interpretărilor de valoare, reflecții şi reflexii risipite în cronicele cărții, confirmă elevația unei personalități care onorează din plin actualitatea noastră literară, deopotrivă, în tot ceea ce domnia sa întreprinde la nivelul actu-

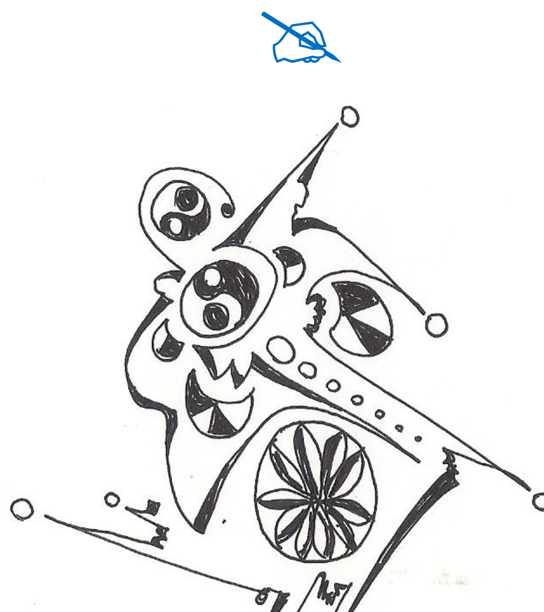

lui critic.

Autorul cărții eCREATORII LUI ROMEO, domnul Ică Sălişteanu, a reuşit să-şi fructifice vocația sa creatoare de valori în nişte demersuri meditativo - estetice coerente şi pasionante, acum când la nivel literar, discuţiile despre ordine şi dezordine în artă polarizează tot mai mult conştiințele, exprimându-şi atitudinea sa estetică, o atitudine antientropică, încrezătoare în ordinea interioară a ființei umane, şi implicit în comunicarea în artă şi prin artă.

Aşteptăm cu nerăbdare volumul al doilea din eCREATORII LUI ROMEO, volum pe care Ică Sălişteanu ni-l promite.

✍

Mihai MERTICARU

UN PLEONASM

Trăim de azi pe mâine
între geneză și apocalipsă,
fără să observăm că ni se vând zile,
la cântar, cu lipsă.

ne prindem într-o horă cu vecia,
fremătând alături de nicicând
într-un allegretto,
visând crâmpeie dintr-o poveste uitată
în pinacoteca lui Tintoretto.

un cântec de orgă mângâie vitraliile
cu înstelări potop,
noi ne adăpostim în casa întâmplărilor
dintr-o fabulă de Esop.
la braț cu Heraclit, străbatem
noduri și semne
ca să aflăm gustul unei existențe
mai demne.

iubiri ancestrale în sânge, ne ard,
pe cea mai înflăcărată, am adăugat-o
într-un cocteil dinamitard.

sfidând abisul, urcăm noi trepte spre zenit,
în prejmă-ne veghează invidia
c-un obraz ridat și cătrănit.

ne trăim viața ca pe-o sărbătoare într-un basm,
fără să știm că-i mai adăugăm
un pleonasm.

PRUTULE, MĂI PRUTULE

De unde ai apărut,
sărmane, Prutule Prut?

niciodată noi n-am vrut
să facem hotar din Prut.

niciodată noi n-am vrut
să curgă sânge pe Prut.

o rană și un durut,
ne-au făcut răii din Prut.

veniți, voi români, la Prut
să-l secăm dintr-un sărut !

nici esență și nici brut,
nu mai rămână din Prut !

am visat sau mi s-a părut
că nu mai vrem graniță pe Prut?

vrem să ridică un scut
doar pe Nistru, nu pe Prut.

și născut și nenăscut
vor la Nistru, nu pe Prut.
noi, românii, ne-am lăut
și în Nistru, și în Prut.

ECHIVOCITATE

Mi-am îmblânzit singurătățile cu tristețe,
suspine și disperări înzigurate
venite, într-un picior, să mă răsfețe
când chipu-ți nu-ncepuse să se arate.

casă cu foișor, eu mi-am făcut,
cu trăsnete, tu mi-ai acoperit-o,
cu păreri de rău și râs prefăcut,
iar eu tot mai mult te-ndrăgesc, iubito.

eu sunt răspunsul fără întrebare,
tu ești întrebarea ără răspuns,
eu, unu dinte numerele pare,
tu, tocmai echivocul nepătruns.

se prea poate să fie și invers
cum toate sunt în acest Univers.

MIRESMELE ALTUI VEAC

Torcea, pe pripă, caier alb, bunica
fir răsucit spre încâlcit trecut,
bunicu-și vindea poveștile pe nimica,
mie-mi zbura gândul spre necunoscut.

iubirea doinea mereu pe ulicioară,
cu voce de aramă, cânta frunza-n crâng,
lumină pură curgea dintr-o vioară,
vulcan se zbuciuma sub umărul meu stâng.

ceva mă atrage azi spre rădăcină,
mă arde depărtarea unui foc străvechi,
patimi nestinse toacă vremea haină,
o taină a clipei îmi bubuie-n urechi.

se surpă-n mine visuri hazardate,
cad umbre vagi de dincolo de lume,
o obsesivă-ntrebare, în poartă, bate:
viața e și blestem sau numai fum e ?

SCRISOARE MAMEI

Pășind pe pajiști de flori înmiresmate,
înmiresmate,
grăbită să prinzi un colț de eternitate,
de eternitate,
ți-ai croit unic și nesfârșit drum
străjuit de plopi înalți de fum,
de fum,
și ai plecat departe,
tot mai departe
și-o lume-ntreagă ne desparte,
ne desparte.
doar visul mai poate să te-ncapă,
să te-ncapă
când te mai zăresc un pic
dincolo de-o apă, de-o apă.
apa curge tot devale,
tot devale,
clipa-mi curge spre matale,
spre matale...

Ioan GHEORGHIŢĂ

Incipio

Plouă cu solzi de primăvară
în măreţia *Cuvântului*,
în mugurii sălciilor pletoase
desfrunzind amăgirea,
cristalele iubirii
se rostogolesc
pe coloana nevertebrată
a văzului.

Priveşte...

Priveşte acest timp
care se numeşte cuvânt
încărcat cu fructele inocenţei,
priveşte acest fagure de lumină
care se numeşte inteligenţă
trasând linia invizibilă a numelui,
semnificantului,
priveşte trupul aerului, neliniştea apei
care se numesc frunzele fecundităţii,
priveşte dragostea
care se numeşte necunoscut...

Să ne reamintim...

Să ne reamintim că floarea de colţ
e mărgăritarul munţilor,
că apa e monument al naturii,

să ne reamintim că lebăda
e cântecul irealului, sublimului,
că aerul e monument al naturii,

să ne reamintim că stejarul
e puterea indestructibilă a curajului,
că *Pământul* e monument al naturii...

Statică

Mătasea incoloră
a secundelor
acoperă
trupul nopţii
cu giulgiul
tăcerii...

Matinală

Răsare cugetul
la marginea îndoielilor,
briza aducerilor aminte
acoperă fruntea izvoarelor,
în priviri adevărul înoată asimetric,
aripile dimineţii
sapă brazde adânci
de lumină
pe orizontul de cleştar.

Dans

Scheletul timpului
alunecă pe gheaţa
artificială a disimulării
înroşind irişii
în adâncurile întâmplării
cu petele
marii treceri.

Son

Şarpele originar
a acoperit pământul
cu aripile lui invizibile,
limba de foc
imperfectă,
fiinţele şi nefiinţele,
şarpele originar
între două extreme
priveşte
fructul cunoaşterii –
adevărul,

Conexiune

Lăstarul inocenţei
pe fruntea picăturii de ploaie
transparentă
se-nvârte ca acele de ceasornic
într-o altă dimensiune
virgină.

Puritate

Seva adevărului
urcă-n priviri
ca lacrimile în corola de crin,
taine surprinse în mantia
tulpinii –
magică lumină
a pitorescului.

Poezia

Poezia
era spălată de ape,
bătută de vânt,
era răsucită, contorsionată,
spânzurată de cer,
era oblică, dreptunghiulară,
era înainte şi înapoi
sau divină,
parfum colorat şi întâmplător,
poezia
era un gând
călcat de privirile serii,
udat de transpiraţia tăcerii,
poezia
era o fiinţă, parcă fiinţă,
o lumină, atât de lumină
încât mă transforma
într-o altfel de poezie.

Vasile GHICA

SURÂSUL LUI ICAR

- Singurătatea nu se dezlipeşte de om nici după ce acesta urcă pe tron, pe soclu, ori pe cruce.
- Fiecare om este coresponsabil de pustiul din el.
- Orice urcuş e greu. Dar numai de sus se vede departe.
- Marile întrebări rămân. Mor treptat doar răspun-surile.
- Până şi cea mai banală reverie are în ea câteva conotaţii filozofice.
- Neastâmpărul cosmic din noi ni s-a dat să-l con-sumăm. Nu să-l ducem înapoi.
- Cum poţi să rămâi indiferent într-un Cosmos dol-dora de mistere?
- Filozofilor nu le-au mai rămas decât două mari necunoscute: misterul vieţii şi cel al morţii.
- Ne epuizează setea de Absolut, dar şi groaza de absurd.
- Nu ştim dacă însuşirile paranormale sunt resturi din vlaga omului de altădată, ori arvuna din forţa lui viitoare.
- Purtăm în noi eredităţi tot mai obosite.
- Ignoranţa a ajuns una dintre cele mai frecvente opţiuni ale omului contemporan.
- Fereşte-te să treci drept nesimţit de inteligent şi ostentativ de talentat!
- Sisif încearcă să ne convingă că şi absurdul poate avea un sens.
- Când metafizica întreabă, ştiinţa se preface că nu înţelege întrebarea.
- Subconştientul - acest vulcan aparent potolit, al eredităţii.
- În zona creaţiei, ştiinţa capătă aura şi strălu-cirea artei.
- Coabitează în noi şi vulturul, dar şi abisul de sub el.
- Capodoperele ne ajută să ne vedem sufletul.

Festivalul Internaţional al Aforismului

Ediția a VII-a, Tecuci, 12-13 octombrie 2023

Organizatori: Fundația „Pelin" și Biblioteca Munici-pală „Ștefan Petică" Tecuci
● Concurenții vor trimite câte 30 de aforisme nepu-blicate și nepremiate la alte concursuri. Lucrările vor fi prezentate pe o pagină nesemnată. Pe altă pagină vor comunica: adresa electronică, poștală, telefon și un CV de maximum 50 de cuvinte.

Scriitorii consacrați sunt rugați să trimită câte 20 de aforisme/10 epigrame pentru rubrica *Hors concours* a Antologiei.
● Expedierea lucrărilor se va face în perioada 15 mai - 15 iulie a.c., pe adresa: vasghica@gmail.com.
● Se vor acorda: două premii Opera Omnia, Trofeul Festivalului, premiile I-III, premii speciale, premii de excelență, diplome, plachete, cărți etc.
● Participanții se pot înscrie pentru prezentarea unor referate despre aforism/epigramă, dar și a unor amin-tiri, impresii (de la edițiile anterioare), interviuri, recen-zii, pe care le vor trimite organizatorilor până pe data de 15 iulie a.c.
● Conform tradiției, în prima parte a manifestării, 250-300 de elevi își vor etala, în fața scriitorilor invitați (cca 60), cunoștințele lor în materie de aforism.
● În program: sesiune de comunicări, lansări de carte, prezentarea Antologiei Festivalului, ediția a VII-a, 2023, dezbateri, gala elevilor, turnirul aforiștilor și al epigramiștilor, scurt concert de muzică clasică
● Pentru „Gala laureaților", premianții vor pregăti câte 10 aforisme, care vor fi citite în fața publicului.
● Pentru întâlnirile cu publicul, premianții și invitații de la „Secțiunea aforism" vor pregăti câte o serie de 15 aforisme.
● Invitații epigramiști vor pregăti câte un grupaj de 5 epigrame/catrene sau 8 distihuri.
● Întâlnirile cu publicul vor avea loc în școli, biblioteci și în Ateneul Pelin.

Premianților și invitaților le recomandăm să facă o foarte exigentă selecție a materialelor trimise pentru Concurs, pentru Antologie, dar și a celor prezentate în fața asistenței.
● Organizatorii asigură masa, cazarea și decontarea transportului (pentru distanțe mai mari de 200 de km).
●Informații suplimentare: Vasile Ghica, email: vasghica@gmail.com

Președinte de Onoare: prof. și traducător *Creola Thenault Băltărețu*, doctorat obținut la Univ. Paris Ouest

Președintele Fundației: *Doru-Eugen Pelin*

Președintele Festivalului: *Vasile Ghica*.

Nicu BREZOIANU

VISUL BUNICULUI

Bătrânul se așezase pe treapta joasă a casei noi din ogradă, contemplând verdeața muntelui și valurile diforme ale norilor cenușii ce brăzdau cerul. Privi înspre casa bătrânească. Acolo în stânga, se jucase odinioară cu o minge mică de culoare albastră. Se încăpățâna să intoducă balonul scofâlcit prin ochiul de geam al pivniței. Erau clipele lui de libertate dupa amiaza, înaintea întoarcerii Joianei de la păscut. Peste drum, pe un tăpșan petecit cu smocuri de iarbă, sub Grui, bătea țurca, iar seara se înghesuiau toți cinci, părinți și copii, în jurul farfuriilor cu lapte și a bucăților de mămăligă, așteptând zile mai norocoase. Acum îl dureau oasele, încheieturile scârțâiau, își simțea picioarele grele, turnate parcă într-un corset de plumb. Culesese ani după ani, mulți ani trecuseră ca niște clipe efemere, felii de existență i se perindau prin fața ochilor stârnind emoții confuze. Învățase în clasele primare la școala veche din centru, în fiecare an schimbase sala de clasă și învățătoarea. Apoi îl duseseră la Liceul de muzică la Craiova. Dar n-a fost să fie, violoncelul nu-i căzuse bine, așa că după ce se chinuise cu armata la un batalion de geniu, studiase geografia. Au fost anii lui cei mai frumoși: cursuri interesante, profesori pasionați de meserie, excursii prin țară, viață veselă în cămin, iubiri neîmplinite, utopii. Vreo patruzeci de ani i-a învățat pe elevi ce mare și misterioasă este planeta Pământ, ce bogată și săracă în același timp este Țara.

Copilăria petrecută pe acest platou pietros suspendat deasupra Văii Satului, fusese o sarabandă a lipsurilor, dar gustase din plin libertatea și dragostea părintească. Acest colț de rai i se cuibărise în suflet și nici prin gând nu-i trescuse vreodată că s-ar putea dezrădăcina întrutotul. Plecase prin repartiție guvernamentală într-un orășel transilvănean să-și facă meseria de dascăl, se căsătorise, dar bătea săptămânal defileul Oltului ca să fie acasă, unde își lăsase sufletul. Exersa acest mit al *eternei reîntoarceri*, cu speranța că într-o zi se va liniști și va rămâne definitiv.

Bătrânul împuținat la trup se ridică anevoie. Umplu roaba cu piatră și se opinti să o urnească. Greu, dar nu cedă, acum câțiva ani era o treabă atât de simplă. Un burez cernut de ploaie îi răcori fața încinsă de efort. Se sim-țea sufletește copilul neastâmpărat de odinioară încă, dar trupul i se mai încovoiase, coapsele i se subțiaseră și mușchii brațelor slăbiseră. Se opri să răsufle o clipă. Se așeză pe o tulpină de prun văratec și dechise telefonul privind cu satisfacție pozele nepotului, un altfel de copil : bucălat, cu ochii curioși ca două semne de întrebare. Îi semăna, un val de căldură îi inundă coșul pieptului, se concentră pe imagini uitând că avea și alte treburi de făcut. I se întâmpla tot mai des să pregete înainte de a se apuca sa munceasca câte ceva. Pierduse noțiunea timpului, bretonul, concentrarea privirii și ridurile din mijlocul frunții îi erau cunoscute. Era un copil - nepot frumos și vesel, privit de un copil - bunic obosit de viață. Rulă de câteva ori imaginile, își scoase mănușa murdară și tastă: *Mulțumesc*.

Telefonul sună strident și prelung. Privi ecranul, un apel Fun Curier. Tresări, îi sosise coletul, erau câteva cărți pe care își dorea să le aibă în bibliotecă. Alerga poticnindu-se spre poartă, târșâind papucii jerpeliți din plastic. Altă dată, pe vremuri, când era doar un copil de-o șchioapă, aștepta poștașul să-i aducă revistele preferate: Arici Pogonici și Cutezătorii. Strânse la piept cărțile primite, ca și cum s-ar fi temut să nu le piardă. Se opri pe pragul bucătăriei de vară și tăie cu înfrigurare fâșia de scotch ce sigila pachetul. În sfârșit, avea în mână *Ascensiunea omului* a lui Jacob Bronovski, o mângâie afectuos ca pe o ibovnică dorită. Costase mult, dar merita. O va citi cu răbdare la iarnă, acum avea alte treburi prin grădină. Pe Pod, tot timpul se găsea câte ceva de făcut, cititul și învățatul erau activități de seară pentru zilele ploioase sau geroase. Se așeză pe un taburet, găsise un pretext să mai răsufle câteva clipe. Deschise cartea și începu să citească din romanul *Femei*. Subiect subțire, exces de alcool și sex - povestea scabroasă a unui romancier și poet american de succes, scrisă cu talent. Afurisitul de Bukovski, îi trecu prin minte, scria ca și cum ar bea apă. Copilul-bătrân tresări, niciodată nu se vorbise în casa părinților lui atât de urât, dar yankeul ăsta, întrecea orice măsură. După primele pagini se familiariză cu limbajul licențios. Bucuria lecturii fu umbrită de un gând. Ana nu mai avea timp să stea cu el la povești, ceva nu mergea, nu înțelegea de ce trebuie să suporte o asemenea pedeapsă. Fiica lui cea mică era energică, avea personalitate și un suflet bun. O iubea, era trup din trupul lui, îl moștenise, o ființă isteață și muncitoare. Îl ajutase la casa cea nouă. În clasa a X-a muncea mai ceva ca un salahor: descărca calupi de BCA, popi grei de brad, căra gălეți cu mortar, săpa fundații. Acum ceva se rupsese. Nu-i mai răspundea la mesaje. Jobul la transnațională îi acapara toată ziua.

Copilul-bătrân se apropie de gardul vecinului :

- *Să trăiești Nea Culiță, îl întâmpină acesta, neridicându-și ochii de la cuiul pe care îl bătea în peretele unui coteț. Mai ușor cu munca, că te-ai cam împuținat!* auzi ca prin vis. Tresări, copilul era Nea, oare cum se întâmplase? își reluă treaba. Se apleca din ce în ce mai greu, șalele se blocau câteva secunde și nu se mai putea ridica. Oare de ce Ana s-a schimbat? Dorise o casă mare a lui, a lor, o aveau. Aștepta cu nerăbdare seara să se odihnească în fotoliu, să citească în fața televizorului. Ce lux, nici nu îndrăznise să se gândească la așa ceva în copilărie. Citea

(continuare în pag. 23)

(urmare din pag. 22)

și butona tastele laptopului. Copilul - bătrân se juca, scria un jurnal. Ioana, fata cea mare plecase în Franța de câțiva ani, din când în când o vizita, dar era atât de departe ! Renovase și casa mică moștenită de la părinți. Istina, soția lui profesoară de engleză îi fusese de mare ajutor, acum era plecată la nepot. Și toate acarateurile astea se făcuseră pe parcursul multor ani cu trudă, neliniști, cu împrumuturi la bănci și când ar fi trebuit să se bucure de rodul muncii lor erau plecați care-ncotro.

Ei da, asta e o carte pe care trebuia să o fi citit până acum, *Doctor Jivago*. O răsfoi și își aminti că îl interesa povestea războiului comuniștilor cu albii. Câtă neșansă pentru lumea civilizată, ca un grup de zurbagii bolșevici să pună mâna pe putere și să terorizeze sau să ucidă milioane de oameni nevinovați. Cuvântul comunism îi dădea fiori încă. Taică-său fusese arestat într-o noapte când el avea doar câțiva anișori. L-au chinuit vreo trei ani, l-au torturat fără să-l condamne, îl acuzaseră că ajutase partizanii din nordul Olteniei. Când se întorsese acasă avea o barbă mare, era slab, scuipa sânge, nu mai auzea bine. Îl torturaseră, dar psihic nu cedase ofițerul armatei regale. Îl așezau pe scaunul electric, îl băteau până leșina, iar când călăii urlau turbați să recunoască fapte pe care nu le făcuse, el le răspundea molcom, într-un dulce grai moldovenesc :

- *Dar eu, n-am făcut ninica* !

Își aminti cum, câteva luni se temuse de acest străin, după ce se întorsese din detenție și nu înțelegea ce căuta în casa lor. Cu timpul s-au împrietenit și începuseră să muncească împreună pământul, nu-l angaja nimeni, doar era un dușman al poporului. Săpau grădina, cultivau cartofi, porumb, fasole , legume, creșteau vaci și oi, coseau pe Coastă, în Doabra, în Pleașă și la Plopi. Iarna munceau din greu, coborau fânul de pe munte cu târșurile trase de cai prin nămeții uriași de zăpadă.

Piciorul stâng îi amorțise, munca din copilărie lăsase urme. Copilul - bătrân se miră, altă dată nu i se întâmpla așa ceva. Spre nord peste Lotru, Țurțudanul părea că se lăsase într-o rână să se odihnească. Îl urcau primăvara cete gălăgioase de copii, mergeau să adune flori pe care le duceau la biserică în Joia Paștelui.

- *Vrei o ciorbă* ? îl chestionă tanti Lala, sora cea mare, în timp ce arunca calului un maldăr de iarbă proaspăt cosită. Îmbătrânise și ea. Se agita toată ziua prin gospodărie.

- *Nu, mulțumesc, poate mâine, azi sunt balonat.*

Reîncepu căratul pietrelor cu roaba. Îi pusese o roata nouă cauciucată, care îi ușura munca. Taică-său avusese o roabă din lemn cu o roată din lemn, dar vremurile se schimbaseră, copilul bătrân avea acum o roabă din tablă cu roată cauciucată. Privi zarzărul sugrumat de mlădițele sălbăticite ale viței de vie, care se unduiau printre crengi ca niște liane elastice. Durerile se acutizaseră, orice mișcare era ca o bătaie de ceasornic rablagit. Se înserase. Deschise radioul și ascultă știrile : Germania va reduce timpul de lucru, exporturile s-au diminuat, se prefigurează o minicriză economică. Cutremure, inundații, incendii. Colțul acesta, din fața șemineului, îi plăcea. Se ridică din fotoliu și deschise ușa, ploua liniștit, becul de la stâlp cernea o lumină difuză peste iarba umedă. Copilul - bătrân tresări, lumină ? își reaminti că în urmă cu mulți ani drumul era pavat cu piatră de râu, strada nu era iluminată, iar apa o aduceau cu căldările de la izvorul ce curgea în vale, sub un mal abrupt.

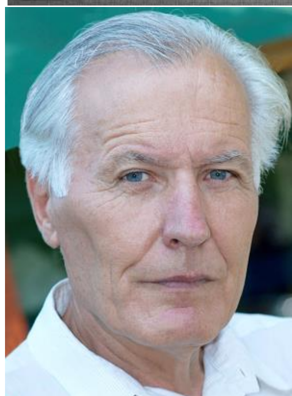
Citi mai departe din *Femei*. Henry Chimanski ducea o viața boemă, dar scria în fiecare noapte 10-15 pagini. Realiză că pe Pod sub munte, nu va putea deveni niciodată scriitor, nu doar că nu stăpânea tehnica scrisului, dar aici întotdeauna avea câte ceva de făcut: cosit, plivit, săpat, stropit pomii, hrănit cățelul, privit cerul, ascultat clipocitul apei Văii Satului și țârâitul greierilor. Nu putea irosi ore bune, scriind câteva pagini demodate. Mai ales că de mână scria urât, se obișnuise cu laptopul, dar i se părea o treabă artficială, fără suflet. Oare de ce nu mai reușea Ana să vină în weekend, să fie împreună ? va pleca pe munte cu prietenii. Dar pe Valea Lotrului nu e munte ? se mira ca un copil nevinovat bătrânul. Ura transnaționalele, îi răpiseră fetele lui dragi, și acum împletea plasa singurătății. Își dorise întotdeauna o familie numeroasă și gălăgioasă, nepoți neastâmpărați care cu timpul ar fi trebuit să preia frâiele gospodăriei.

Prinse din zbor o știre despre ieșirea britanicilor din U.E. Se gândi, premierul Boris Jhonson e un tip antipatic cu părul vâlvoi, convins că Brexitul este o sarcină divină. Hmmm, nu e chiar rău în U.E, unii primesc subvenții grase, dar Pleașa rămânea tot necosită. Se împădurise, dacă ar trăi bătrânii ce i-ar mai beșteli pe urmași.

Simți furnicături ciudate în zona tâmplelor. Tresări, avea tensiune, munca din timpul zilei și gândul că Ana nu îl mai căutase de câteva săptămâni, nu-i căzuseră bine. Se ridică anevoie, urcă treptele cu un efort înzecit, agățându-se de balustradă. Se opri amețit în mijlocul camerei de la etaj și căută cu privirea cutia albastră în care își păstra medicamentele. Luase dimineață o pilulă, dar acum mai avea nevoie de încă una. Cercetă cu ochii împăienjeniți pastila roz, o răsturnă în palmă, bulina avea o linie, era ceea ce căuta, atacand de 8 mg. Un semnal acustic anunță mesajul. Îl citi: *Nepotul doarme, azi a mâncat foarte bine și tartină și banană* - îl informase Istina. Copilul - nepot era cuminte. Copilul-bunic stinse laptopul, deschise fișierul fotografiilor din telefon și își privi pe îndelete urmașul. Ochii i se umeziră, își aminti că ascultase Abba după-amiază, în timp ce muncea, cântând *I have a dream*. Se învioră, copilul-bunic avea un vis. Să-și vadă copilul - nepot alergând pe tăpșanul din fața casei mari, acolo unde odată de mult bătea nestingherit țurca. Copilul - bunic se chirci sub plapumă, își făcu rugăciunea apoi se lăsă pradă gândurilor: greu e să fii scriitor, să pierzi timpul sperând în loteria succesului, oare mâine va ploua, va termina săptămâna asta de coasă, când vor veni meșterii să se apuce de gard, cum putuse bunicu-său dinspre mamă să cumpere atâta pământ, iar acum nepoții și strănepoții habar n-aveau care sunt hotarele locurilor moștenite ? Se strânse ghemotoc și adormi murmurând:

- *Mai am un vis, să-mi văd nepotul din Franța alergând pe tăpșanul pietros din fața casei noi, jucând țurca !*

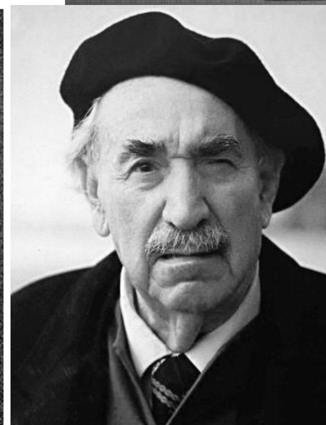

Ștefan ANDRONACHE

Poetul George Tutoveanu

Jurnalistul Pamfil Seicaru

Pamfil Şeicaru către George Tutoveanu
Pe marginea unei scrisori din 16 martie 1916

După ce a absolvit Gimnaziul Real de băieţi din Tecuci, unde l-a avut ca profesor de limba şi literatura română pe ardeleanul Justin Brânduşanu, Pamfil Şeicaru s-a hotărât să-şi continuie studiile la Liceul „Gh. Roşca Codreanu“ din Bârlad, prilej ce i-a permis să se familiarizeze cu mişcarea culturală de acolo, ceva mai intensă, dar şi să-l cunoască îndeaproape pe distinsul poet George Tutoveanu căruia, pe tot parcursul vieţii, avea să-i poarte cele mai frumoase sentimente şi întreaga sa preţuire.

La Bârlad, în prima etapă, a continuat colaborările sale la revista „Freamătul“ care, începând cu anul 1912, fusese preluată, de la Tecuci, de către folcloristul Tudor Pamfile, ce funcţiona ca ofiţer la Regimentul 3 Roşiori de acolo, întrucât, din lipsă de susţinători, publicaţia risca să se desfiinţeze. Cum George Tutoveanu avea să devină directorul acestei publicaţii, Pamfil Şeicaru, elev fiind, se preocupă de redactarea cronicilor literare.

Tot în reşedinţa judeţului Tutova, el a mai colaborat la „Răsăritul“, o gazetă de opinie destinată oamenilor din mediul rural, precum şi la „Propaganda conservatoare“, care i-a permis să se iniţieze, într-un fel, cu demersurile gazetăreşti de natură politică, domeniu pe care îl va valorifica, din plin, ceva mai târziu. Desigur că eforturile sale erau răsplătite şi cu un câştig lunar de 100 lei, ceea ce reprezenta, prin anii 1913-1914, un venit destul de consistent pentru vârsta lui (Mircea Coloşenco, Ziaristul total: Pamfil Şeicaru, în Români literară, nr. 27, iun. 2017; https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/numarul_27-28_17),

În timpul studenţiei sale, petrecute la Bucureşti, unde a studiat dreptul, a lucrat şi ca pedagog la un pension de băieţi, oferindu-le elevilor interni meditaţii la istorie şi geografie. Aici, şi-a reluat şi activitatea publicistică, el fiind prezent în paginile gazetei „Steagul“ al lui C.C. Bacalbaşa (1914-1916) sau revistei „Ramuri“ ce apărea la Craiova. O parte din banii obţinuţi din scris îi trimitea şi surorilor sale care frecventau un pension din oraşul Buzău (Ibidem).

Fiindcă din toamna anului 1915 P. Şeicaru, fusese încorporat la Şcoala de Ofiţeri în Rezervă din Iaşi, din primăvara anului următor ajunge să deţină, desigur pentru o perioadă scurtă de timp (între 28 mai şi 18 noiembrie 1916) şi funcţia de redactor al ambiţioasei reviste de literatură „Versuri şi proză“. În publicaţia din capitala Moldovei el ţine să însereze cu predilecţie cronici inspirate de creaţiile literare ale unor autori remarcabili, printre aceştia numărându-se: Nichifor Crainic, N. Iorga, Ion Pillat sau Mircea Rădulescu („Versuri şi proză“, Iaşi, V, nr. 6-9, mai-iun. 1916).

Întrucât România, spre sfârşitul verii anului 1916, intrase deja în război alăturându-se coaliţiei Antantei, el s-a văzut mobilizat, ca sublocotenent, în cadrul Regimentului I Mehedinţi. Din acel moment, timp de un an de zile, deci până spre sfârşitul lunii august 1917, el s-a aflat, cu neînfricatul său pluton de mitraliere, în prima linie a frontului, atât în zona Orşovei, cât, mai ales, în Munţii Oituzului, remarcându-se prin numeroase fapte de eroism.

Să ne oprim însă din expozeul nostru şi să revenim la începutul anului 1916, atunci când Pamfil Şeicaru concepe o epistolă pe care o adresează lui George Tutoveanu, aşa cum el mai procedase şi cu alte ocazii, în situaţia când îşi amintea de mentorul şi sfătuitorul său, cel care, în vremea anilor de liceu, nu ezitat să-l şi găzduiască în propria-i casă (Biblioteca Academiei Române - Bucureşti, Serviciul Colecţii speciale, fd. Scrisori, XLVII/17-6).

Dorind să-i mulţumească lui George Tutoveanu pentru aprecierile sale referitoare la „articolul asupra lui I. Chiru Nanov“ [autor de povestiri ce publicase cartea „Pe căile profeţilor Palestrina“ n.n.], Pamfil Şeicaru ţine să-l înştiinţeze, pe 16 martie, şi despre o altă publicaţie referitoare la „Mimetismului literar“ al lui Oreste [poetul Oreste Georgescu era colaborator la mai multe reviste n.n.], „articol care a făcut mare senzație printre scriitorii care mă privesc acum cu teamă și respect, fără exagerare“. Şi pentru a-i confirma că se întâmplase chiar aşa, deci pentru că se dovedise cinstit şi necruţător, îi relatează o întâmplare la care, întâmplător, i-a fost dat să fie martor: „Era luni seara, după publicarea articolului. Ningea. Eram cu prietenul meu Dragnea și, prin dreptul Palatului Regal, mă întâlnesc cu M. Săulescu, M. Sorbul și L. Rebreanu cari îmi fac un salut așa de respectuos de mi-a venit să râd. *O tempora, o mores!* [Oh vremurile, oh obiceiurile?]“.

Totodată, îi aduce la cunoştinţă lui George Tutoveanu faptul că mai are în lucru: o „critică literară“ (…) „asupra lui C. Sp. Hasnaş“, care tocmai publicase o carte despre „Condiţiile vieţii culturale a românilor din regat“, „un articol asupra lui D. Tomescu“ [redactorul intermediar al revistei „Ramuri“ n.n.], „în care pot avea libertatea morală necesară de a spune limpede adevărul“ despre el, pomenindu-l chiar şi pe „stupidul“

(continuare în pag. 25)

(urmare din pag. 24)

Stamatiade [Al.T. Stamatiad, poet simbolist din gruparea lui Al. Macedonski, n.n.]. Printre dezideratele sale, imediate, figura, bineînţeles, şi fixarea „personalităţii literare a lui Ștefan Petică“ pe care-l iubea şi aprecia mult ca poet.

După succesiunea de realizări şi deziderate din prima parte, spre sfârşitul misivei sale, Pamfil Şeicaru găseşte momentul potrivit şi pentru a i se confesa. Mărturiseşte că, o dată cu „revenirea soarelui cald al primăverii“ a ajuns a fi excesiv de nostalgic, dorinţa sa fiind aceea de a se simţi, ca altădată, adică „iarăşi în mijlocul naturii“ care-l reconforta şi îi dădea un nou impuls vieţii. Şi pentru că tot se referise la trecut, recunoaşte, la modul sincer, că nu i-au prea plăcut „cursurile greoaie“ din timpul studenţiei de la Bucureşti, la fel cum s-a simţit străin, copil fiind, şi de „sburdălnicia colegilor“ de liceu, demonstrând, într-un fel, faptul că nu a agreat lucrurile plicticoase şi neserioase.

Pamfil Şeicaru încheie, înştiinţându-l pe cel pe care-l considera la fel de apropiat ca şi părinţii săi că, de Paști, ar fi posibil „să vină pentru câteva zile“ până la Bârlad, în „locurile atât de dragi“, visând astfel să-l poată revedea pe George Tutoveanu, dar şi „pe buna mamă Zoe [soţia scriitorului, n.n.], pe băieți, pe mama mare“ pe care îi considera, din cauza atâtor conexiuni anterioare, ca făcând parte din propria-i familie. Totuşi, el se teme că „va suna goarna mâine“ trebuind să abandoneze cu totul „visurile și dragostea și dorul“ în cazul în care patria îi va cere săşi facă datoria.

[Conţinutul scrisorii:]

16 III 1916

Iubite Domnule Tutoveanu,

Vă mulțumesc pentru felicitările pe care mi le-ați adresat cu privire la articolul asupra lui I. Chiru Nanov. Îmi este prieten și s-a cam supărat pentru articolul just. Înțelege critica, un fel de pețitoare a scriitorilor față de public. Însă, amicus Plato sed major amica veritas [Mi-i prieten Platon, dar el este un prieten mai mare]. Dar nu știu dacă aveți cunoștință <de> articolul meu asupra lui Oreste „Mimetismul literar“. E un articol care a făcut mare senzație printre scriitorii care mă privesc acum cu teamă și respect, fără exagerare.

Un fapt doveditor. Era luni seara, după publicarea articolului. Ningea. Eram cu prietenul meu Dragnea și, prin dreptul Palatului Regal, mă întâlnesc cu M. Săulescu, M. Sorbul și L. Rebreanu cari îmi fac un salut așa de respectuos de mi-a venit să râd. O tempora, o mores! [Oh vremurile, oh obiceiurile?]*“.*

Acum am, pentru numărul viitor, două articole. Unul asupra lui C. Sp. Hasnaş // Critica literară și un articol asupra lui D. Tomescu în care pot avea libertatea morală necesară de a spune limpede adevărul. (…)

Asupra stupidității lui Stamatiad, voi vorbi când va apărea și broșura. Atunci voi căuta să fixez și personalitatea literară a lui Ștefan Petică.

Încolo ce să vă spun?

A(u) revenit soarele cald al primăverii și dorurile nostalgice. E o fericire dureroasă, o fericire diluată într-o vagă melancolie, fericirea pe care ți-o dă primăvara. Mi-e dor de Scutaru, aș vrea să-mi regăsesc iarăși singurătatea ei, să mă simt iarăși în mijlocul naturii. Dacă ați ști cum // mă apasă atmosfera greoaie a cafenelei? Orele de cursuri greoaie, stupide și seci în care numai frumusețea studentelor dă puțină viață și atrac-ție cursurilor. Viața studențească. Sunt străin de cum am fost străin și de sburdălnicia colegilor mei de liceu.

Aș dori să vin la Bârlad, poate de Paște, să vin pentru câteva zile. Cât aș visa să vă revăd atât pe Dvs. cât și pe buna mamă Zoe, pe băieți, pe mama mare și locurile atât de dragi mie. Dar cine știe dacă nu va suna goarna mâine și va trebui să lăsăm visurile și dragostea și dorul și să pornim să ne facem datoria.

Sănătate tuturora și dragoste.

Cu respect, Șeicaru

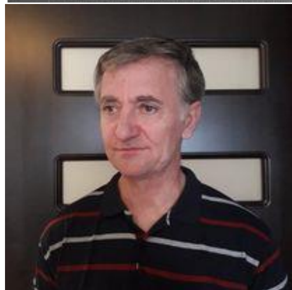

Grădina Publică din Bârlad

***** *Biblioteca Academiei Române - Bucureşti, Serviciul Colecţii speciale, fd. Scrisori, XLVII/17-6*

Vasile Dan MARCHIȘ

SUSPIN VEGETAL

Pădure cu al tău verde
prezis la cacealma,
împlinită doar în desene,
vedenii
și în coșmare,
n-ai structură pe măsură
să etalezi nici refugii...

Lujerii rămași,
reper improvizat
amăgitor,
jocul umil al copiilor...

Referitor la această pădure
doar numele-i persistă
cum numele eroului
pe cruce scris,
cum viața, titlu la așteptare și vis...
Pădurea aceasta-element de vorbire
atașat ca restanță în gramatică,
doar de formă,
pe lista de rezervă
ca substantivele gen: fantasme...

POKER PE POEZII

Să joci poker
fie și pe promisiuni electorale,
dar să joci poker pe poezii
cică cu autorizație e culmea...

Căutând un coleg/poet
nimeresc ca niciodată într-un club de pokeriști.
Un ”membru” din trupă
mă primește inspirat ca-n poezie:
”Acesta poate fi un poet /pokerist bun
că dacă folosește aici
fie și cacealmaua sa din poezie,
ne duce și masa pe care
se pun banii la bătaie...

” Încerc să motivez că sunt în drum
spre un concurs de literatură
nu de ”poker”...

Sunt oprit din vorbă astfel:
”De ce concurs vorbești prietene?
Păi, ce crezi că facem noi aici?
Concurs de ales fasole?
Aici alegem bani!”
Intervin iar:
”Doream să spun să duc poeziile acestea
la un concurs, deoarece sunt noi.”
Un tip înconjurat de bani
ca bibliotecarul de cărți
îmi grăi parcă ofensat:
”Ia auzi lume, ce crede prietenul
că noi ne ocupăm de produse ”second hand”
sau de strâns materiale refolosibile/reciclabile
ori sticle și borcane goale.
Ne-ai convins că scrii tu poezii de valoare
dar și noi pe dincoace nu suntem pixuri goale!
Noi scriem cecuri!
Hai pune poeziile acelea în joc
să începem odată tura!
Am făcut cărțile de poker după regula poeziei tale.
Ține cărți și pune o poezie la bătaie!”

Pun o poezie pe masă
și în același timp sunt întrebat:
”În cât ții poezia asta, în o sută de euro,
două sute?”
Să nu par nici prea modest
nici prea altcumva spun:
”Păi cam cât spui dumneata atâta face!”
”Așa, băiatule, mă încurajează tipul,
Mai repede, că nu jucăm șah în poezii
ci poker pe poezii evaluate în valută!”

În câteva ture am pierdut poeziile puse în joc
când tipul rosti:
„Uite ce bun sunt
că mi-am câștigat la poker
până și statutul de poet!
Dar taci! Rămâne între noi...
Dacă mai vrei să joci cu mine poker pe poezii
te fac poet în valută!”

SUNTEM DUPĂ TOATE CELE VĂZUTE ȘI NEVĂZUTE UNUL ÎN CELĂLALT
(Sau muza mi se destăinuie)

M-ai stranie ca oricând
muza m-a atras într-o cameră goală
și mi-a rostit:
”Pe care scaun crezi că poți să stai
când e vorba de mine?”

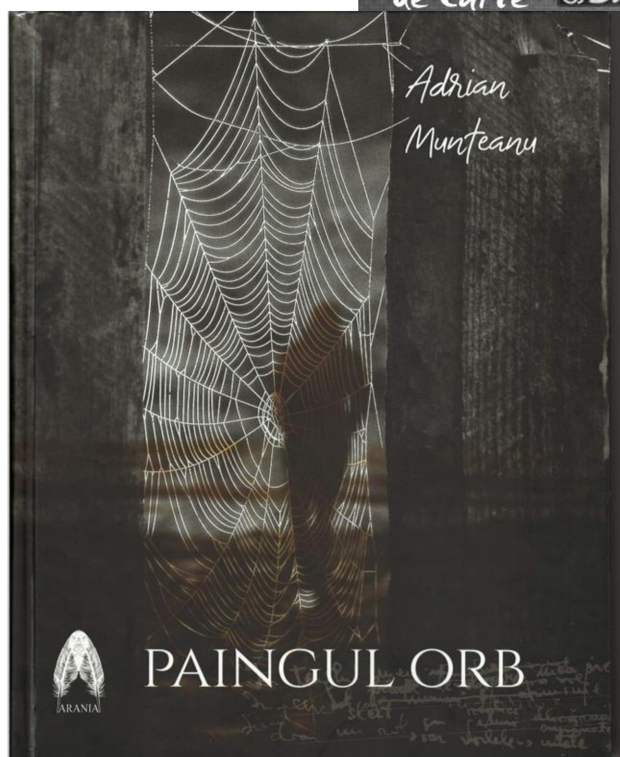
Privesc în toate părțile
dar nu văd nimic pe ce să mă așez.

Aud din partea muzei:
”În percepția mea
nu există ”în față”, ”în stânga”, ”în dreapta”
sau ” în spate”,
ci doar în mine sau în tine!
Când eu abia încap în gândurile tale,
când mirarea ta abia mă încape,
eu sunt glasul tău,
cum toate cele văzute și nevăzute de care te miri...
În acest sens care crezi că este scaunul pe care
poți să te așezi cu privire la mine?
Oriunde ești, fie la munte, la mare, în câmpie,
sau la hotare, precum la locuința ta,
fie că stai pe un scaun ales, în camera din față
sau pe scări afară,
suntem prin toate cele văzute și nevăzute,
unul în celălalt,
(mă refer doar la mine și la tine)
indiferent unde sunt ceilalți față de tine...

Ana OPRAN

Măștile eului liric în volumul de sonete ”Paingul orb”, de Adrian Munteanu

Salonul internațional de carte de la Milano, din 2012, a acordat Premiul European pentru Poezie Nux scriitorului român Adrian Munteanu, poet, actor de teatru, regizor și scenarist, cu o activitate prodigioasă pe tărâmul artelor. Potrivit organizatorilor, acest premiu este acordat „scriitorilor curajoși care s-au distins în lumea artistică și au adus o contribuție culturală majoră pentru umanitate”.

Volumul de sonete „Paingul orb”, Editura Arania, Brașov 2020, este o carte de excepție atât din punct de vedere editorial, grafic, cât și al măiestriei la care ajunge poetul în arta sonetului, despre care afirmă: „poezia fără sonet este o pasăre cu aripă frântă”.

Descifrarea simbolurilor incluse în titlu este un act hermeneutic ce se răsfrânge asupra întregului pe care-l formează volumul, luminând măștile plurivalente ale eului liric.

”Paingul orb” e metafora poetului, a creatorului, cel ce urzeste pânza magică a frumosului din secrețiile propriei ființe. Dar pânza de păianjen, oricât de diafană, fragilă și frumos meșteșugită ar fi, este destinată să fascineze, să atragă și să prindă în mrejele ei prada spre a o transforma în hrană. Este, deci, o capcană. O modalitate a naturii de a atrage spre a devora. Unul de mijloacele luptei pentru supraviețuire în armonia crudă a ecosistemului.Oare frumusețea creată de artist, prin harul și combustia lui interioară, este devoratoare? Cred că la această întrebare se poate răspunde afirmativ, după ce ultima pagină a volumului va fi fost citită. Da, devorează pe însuși creatorul ei! Devorează pe cititorul substituit eului poetic, în măsura în care acesta vibrează la unison cu creatorul. „Orb” fiind (absorbit laboratorului interior, abstras facilului exterior), paingul e lipsit de apărare, fragil și vulnerabil asemenea albatrosului neputincios căzut din înalturi pe pământ, cu aripa înglodată peste scoicile strălucitoare (*Albatrosul ucis*, N. Labiș). Reverberează în text celebrul poem baudelairian, chiar din motto-ul: „erai paingul de pe-o stea imensă/ hulpav măreț, dar urgisit și orb”, chemând în amintire celebrele versuri: „Poetul e asemene cu prințul vastei zări/ Ce-și râde de săgeată și prin furtuni aleargă/ Jos pe pământ și printre batjocuri și ocări/ Aripile imense-l împiedică să meargă” (Ch. Baudelaire- *Albatrosul*).

O altă metaforă sintetizând artistic condiția creatorului este cea a „fluturelui” care în alunecarea lui spre adâncul fântânii caută un „năvod” „să frâng în el căderea doar o dată”(sonetui 1). Arta e aspirație magică spre înălțare; „ n-am cal de foc pe care adăpându-l/ să-l, fac să suie-n slăvi pe ghizduri/ și-ar împietri copita pe o rână/ ca să țâșnească - aer pur ca gândul”. Viața, însă, e vertiginoasă coborâre dinspre puritatea creatului primar(fluturele cu „trupul plăpândul” fiind un fel de Riga Crypto, materie moale, fragedă și pură pentru care întrebarea e „chin”) spre „glodul” adâncului din fântână și spre „tihna necurată”. Dualitatea dramatică spirit/ materie, creator/ simplă ființă umană creează tensiunea poetică în acest prim sonet care este o veritabilă „ars poetica” în negru.

Poetul orb e un Iisus răstignit pentru propria mântuire prin cuvânt, iar „ochiul rece-a căpătat albeață/ pierdut deplin sub nefertil cuvânt/ în timp ce cuie mi-au străpuns pe viață/ un gând căzut nevolnic pe pământ”(8). E, în același timp expresia unui strigăt în pustiu, o imposibilitate a comunicării atât prin văz, cât și prin auz într-un univers desacralizat.

”Paingul orb” poate semnifica destinul, soarta, norocul ființei umane care intră în viață sub semnul necunoașterii, al hazardului, al tragicului „in incipio”. Un număr important din cele 120 de sonete sunt adevărate scene dramatice din viața cotidiană a năpăstuiților de la marginea societății, a dezmoșteniților sorții: boschetari, cerșetori, hoațe, sinucigași, ființe dezaxate care, însă, nu de puține ori păstrează în adâncul lor o aristocratică demnitate.

Iată-l pe cerșetorul jerpelit care „culcuș de țoale lângă zid împarte/ nu cere bani, de unde-i mai rămâne/ atâta demnitate, vreau să strig/ salută demn și tace să-i amâne/ pe-acei ce ace-n inimă-i înfig/ aud că-n iarna cu ninsori hapsâne/ într-o înserare a murit de frig”. (Și mi-a venit în memorie, nu întâmplător, cântecul lui Geoges Brassens despre soarta amară a anonimului care se stinge neștiut în groapa săpată de el însuși, strecurat descret și sfios „pentru a nu-i deranja pe semeni”- Pauvre Martin!)

Iată-l pe omul străzii pe care, în trecerea noastră ipocrită prin viață, îl ocolim cu privirea sau cu pasul:

(continuare în pag. 28)

(urmare din pag. 27)

„gheboase urme, răsucite fuse/ și semne-n carne de atâtea boli/ avea odată cinzeci de ocale/ și-acum din coaste supte scuipă tuse” (9).

Iată-l și pe copilul străzii, conceput mizerabil, nedorit de nimeni, alungat și de câini, blestemat încă din burta mamei la neacceptare și excludere: „ ce greu mai e s-ajungi la coaja pâinii/ te clatini surd pe caldarâm și cazi/ strângând cu spaime în căușul mâinii/ un vis de ieri, neîmplinit nici azi”. Și galeria de figuri și scene cotidiene, de ipostaze tragice sau macabre ale existenței umane continuă.

În orașul „de curve agățând prin gări” bătrânul neputincios (degenerată neputimță a trupului, amară neputință a sărăciei!…) se strecoară „cu pași ușori de vată” evitând tentația. „mai curge sânge, pofta nu se gată/ dar n-am mălai sunt doar un biet bătrân” (s17).

Mirosul „lânced din spitale”, duhorile pestilențiale de trupuri umane bolnave concurează cu „scursuri acide/ miros de fum și de cleioase bale/ de motorină” de afară (s 14). Viața însăși e o închisoare cu ziduri opace între care ființa umană se zbate dramatic: „ prea strâmt e locu-n camera trăirii/ abia-mi pot duce mâna către gură/ ochi reci din storuri liniștea mi-o fură/ și vaietul a gâtuit zefirii”(16). Efortul eliberării din această existență stagnantă în care „prăfoase molii rod brocart de vise/și carii au pătruns în gândul mut” e susținut doar de elementul natural al nemărginirii („ cu greu ridic opaițul de lut/ sparg geamul cuștii cu mișcări decise/ și sorb răcoarea mărilor tăcut”).

Viața e un cimitir în care macabrul nu exclude puritatea lacrimii și visarea: „pe lângă ziduri stau figuri de ceară[…]/ dar cioclii stau la căpătâi deoparte/ pe muribunzi nu îi ating de vii/ să nu-și mânjescă mâna ce împarte/ pomeni sărace în amurguri gri/ în șanțul pleoapei curg visări deșarte/ și clipele s-au năruit pustii” (s 12).

”Paingul orb” este individul lipsit de propria-i viziune, căruia, acaparat de societate, îi este limitat câmpul de manifestare proprie, libertatea. Este tăiat și fasonat (trecut prin patul lui Procust) după canoanele vremii și ale lumii. Condiția omului în istoria evoluției sale oscilează neîncetat între divin și luciferic: „ rostogolit prin colb strivit prin spații/ Sub ghilotina razelor impure/ izbit de vânt tăios ca o secure/ de-un anotimp ce-a îndurat mutații/ ieșit târziu la streșini de pădure/ privind trufaș ca să primesc ovații/ […]/ insinuat printre zidiri obscure/ pe-a mântuirii frânghie îngustă/ […]/ m-am tolănit pe-un instabil hamac/ cu viața-n jur și moartea-n trup injustă/ neîmplinit de-a pururi sfânt și drac”(s. 15).

Universul poetic al acestui volum de sonete atât de originale prin conținut și prin debordanta bogăție lexicală, este unul tragic. Poetul pare să fi răscolit, precum Anne Ernaux (Premiul Nobel pentru literatură 2022) „prin ceea ce este de nedescris”: toate cruzimile vieții, toate dejecțiile ei pline de trupuri scheletice, suflete degenerate, bătrâni slinoși, curve obscene, mirosuri pestilențiale, ziduri sure și igrasioase, gunoaie, scursuri, zdrențe…Adie în el efluvii din universul arghezian, cel din „Flori de mucigai”, sau din universul celebrelor ”Fleurs du mal” baudelairiene. Lumea nevăzută de la periferia marilor orașe, ascunsă luminii solare, mustind de jale, dezolare și isinuantă amenințare în tenebrele întunericului!

Pe alocuri scenele imaginate aduc în amintire „cânticile țigănești” ale lui Miron Radu Paraschivescu, cu amestecul lor de sordid și puritate, cu limbajul lor integrând cuvântul-crin alături de argoticul abrupt și crud.

Dar ce caută Poetul și arta sa în această lume a Urâtului? Menirea-i este ferm declarată și asumată, indiferent sub ce mască lirică i se ascunde vocea:

„dar ce fac eu cu cel ce-ntinde mâna
și-l văd cu ochii lui tânguitori
Să-i scot cu râvnă apă din fântâna
În care-și spală ochii de urdori
Mai bine-i smulg canalului țâțâna
Să intre aer în plămâni și pori” (s.42).

Laura Maria ILEA

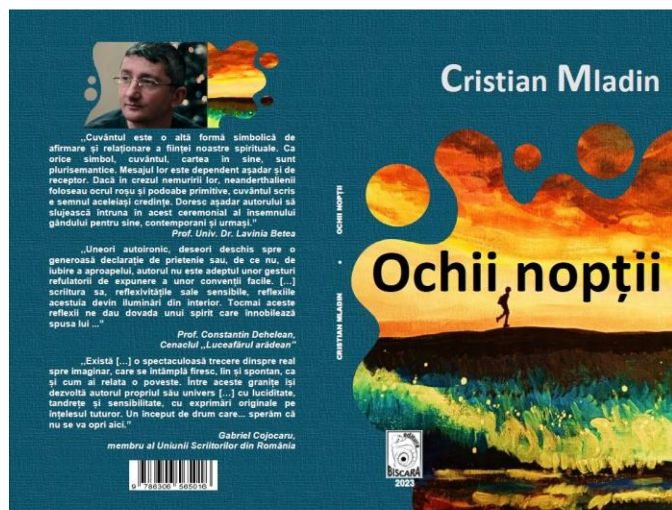
„Deasupra mea, păianjenii țes vise...” Cronică de carte a volumului „Ochii nopții” de Cristian Mladin

Așa începe una dintre povestirile scrise de Cristian Mladin în volumul intitulat „Ochii nopții”. Un volum în care autorul ține să ne reamintească faptul că există momente în viața noastră când timpul pare că și-a oprit curgerea. Asta simți și când te pierzi cu totul într-o carte bine scrisă. Iată-mă stând pitită aici, în camera mea, cu acest volum de proză scurtă în braţe și având posibilitatea, în același timp, să mă plimb pe malul Mureșului, să privesc și să ascult marea, să fiu într-o grădină, să vizitez Sarmisegetusa sau să șterg lacrima ce cade pe creștetul copilului rătăcit. Unde a rătăcit? Vă las pe voi să descoperiți asta. Cutreier aşadar pe apele mărilor și ale oceanelor și ajung chiar “Dincolo de viață”. *„Mă cheamă Nikos, mă cheamă Stavros, chiar nu mai știu, gândea. Știu că am trăit o poveste numită viață. Cu bune și cu rele.”* (Ape în amurg). Iată-mă acum ajunsă pe planeta Atya pentru a savura asfințitul. Unde mă va duce el? mă întreb. Autorul mă surprinde şi de această dată. Luptele, fiinţele, apele, planetele, toate sunt aparent în afara mea. Oare aşa să fie? Dacă mă cheamă Gulliver? Un fel de Gulliver al casei sau al camerei mele? Sau Dan, Daniel, Dorian ori Maia? *Sau sunt doar un gând care se întâlnește în lumea de deasupra lumii cu alte gânduri? Să fiu eu însumi chiar întunericul înainte de a deveni mesaj? Tu, întunericule, ești o ea sau un el? Sau ești vreun rebel, izgonit*

(continuare în pag. 29)

(urmare din pag. 28)

dintre ai lui? Descopăr în acest volum atât de multe gânduri care mă macină şi pe mine. Yemayu, motanul meu, se cuibărește lângă mine. Tocmai citesc: *„doar pisica pare să mă înțeleagă. Se cuibărește pe pieptul meu. Și simte. Știe unde mă doare.* Autorul apasă cu degetul pe rană. Nu vă spun unde anume doare, rămâne ca fiecare să-şi aline propriul surghiun citind această carte.

" Voi credeți în semne?" întreabă autorul. Da! Pentru că lectura acestei cărți mă poartă și pe mine prin locuri pe care le văd doar în vis. Se întrevede şi aici motivul subteranei, motivul acelei nopţi a sufletului, iar asta mă încântă. Cum - ați putea întreba - să te încânte una ca asta? Ei bine, precum în cazul autorului, şi din subterana sufletului meu au ieșit la suprafață cele mai crâncene coșmaruri, dar și cele mai dansante idei. Aceste gânduri invizibile pentru ochiul rațiunii, dar atât de vizibile pentru – paradoxal - lumea cea invizibilă, ne conduc prin timpul vieţii noastre atât de limitat. Aceste forțe, aceste iele care ne înspăimântă sau ne veghează și de care nu ne putem dezice cu totul, ne ghidează totodată să purcedem pe drumul promis. Dar oare să fie drumul promis tocmai un paradox? Ad astra per aspera? Cred că este! Privesc prin „Ochii Nopții" pentru a-mi reaminti faptul că (și) acești ochi sunt creația Celui care ne-a dat viață întru Spirit. Și poate că nu ne rămâne decât să zburăm şi noi, cititorii, împreună cu autorul, printre realități neînțelese pe deplin, dar ghidate, precum spune C.G. Jung, tocmai de visele noastre. Vise care ne reintegrează în brațele Luminii, ajungând, nu să ne dezicem de materie, ci să o spiritualizăm întru reconcilierea cu adâncurile (da, adâncurile și nu înălțimile) Spiritului, prin iubirea menită a ne salva din tenebrele sufletului. Realităţi paralele, realităţi ce se întâlnesc şi se întrepătrund, toate îşi găsesc locul în acest volum. De ce mă gândesc atât de des la propriile mele experienţe de viaţă? mă întreb. Pentru că aceasta este menirea literaturii, să ne aducă împreună şi să ne reunească. Şi asta reuşeşte cu har să facă şi Cristian Mladin. Citesc cartea și dispar, precum autorul, într-un roi de stele. Şi mă simt acasă.

Maria FILIPOIU

ZIUA PĂCĂLELILOR - ÎNTÂI APRILIE

Ziua Păcălelilor - 1 aprilie - este ocazie când se fac diferite farse sau păcăleli. Trimiterea la o întâlnire inutilă a prietenilor sau alte farse inedite și inspiraționale sunt obișnuite în cele mai multe țări europene, încă din secolul XVI. Obiceiul de a rezerva o zi pentru a face farse inofensive a fost relativ obișnuit în lume din punct de vedere istoric.

O explicație a originii zilei păcălelilor este aceea că în anul 1564, când regele Franței - Carol al IX-lea - ar fi mutat sărbătorirea „Anul Nou" de pe data de 1 aprilie pe data de 1 ianuarie. Întrucât la vechiul An Nou (1 Aprilie) se obișnuia să se împartă cadouri, s-a continuat împărțirea de cadouri și după anul 1564, dar sub forma unor farse și glume nevinovate.

„Greșeala lui Noe care a trimis porumbelul din corabie înainte ca apa să se diminueze, în prima zi a lunii aprilie, și pentru a perpetua amintirea acestei eliberări s-a considerat potrivit, oricine a uitat o împrejurare atât de remarcabilă, ca să-i pedepsească trimițându-i într-o misiune aiurea sau imposibilă, asemănătoare cu acel mesaj ineficient, la care a fost trimisă pasărea de către patriarh". (Caricaturistul Bertha R. McDonald - Harper's Weekly/ 1908 - *Harper's Weekley / Public Advertiser - 13 marie 1769 (Londra)*

Izvoarele legendei

Unii istorici susțin că ziua păcălelilor a apărut în **Evul Mediu,** când se sărbătorea Anul Nou în 25 Martie, în majoritatea țărilor, iar în unele zone ale Franței, la 1 Aprilie. Cei care sărbătoreau Revelionul pe 1 Ianuarie, râdeau de cei care îl petreceau pe 1 Aprilie, prin inventarea păcălelilor din aprilie. Revelionul din 1 Ianuarie ca Ziua de Anul Nou a devenit comună în **Franța** abia la mijlocul secolului al XVI-lea, dar dată nu a fost adoptată oficial până în 1564, prin **Edictul de la Roussillion**, așa cum s-a cerut în timpul „Conciliului de la Trent" (1563).

O referire neechivocă la Ziua păcălelilor din aprilie, într-un poem (din 1561) al poetului flamand Eduard de Dene, despre un nobil care își trimitea slujitorii în comisioane prostești la 1 Aprilie, motivând schimbarea.

Istoricii au scris că **Ziua Păcălelilor datează din 1582**, când Franța a trecut de la calendarul iulian la cel gregorian, așa cum a cerut Consiliul de la Trent, în 1563. În Calendarul Iulian, ca și în Calendarul Hindus, Anul Nou începea cu echinocțiul de primăvară, în jurul datei de 1 aprilie,

Oamenii care au întârziat să primească vestea sau nu au recunoscut că începutul anului nou s-a mutat la 1 ianuarie și au continuat să-l sărbătorească în ultima săptămână din martie până la 1 aprilie, au

(continuare în pag. 30)

(urmare din pag. 29)

devenit obiectul glumelor și farselor și au fost numiți ”**nebunii de aprilie”.**

Deși originile zilei păcălelilor nu sunt cunoscute, există teorii legendare despre 1 Aprilie. Ziua păcălelii din aprilie a fost, de asemenea, o tradiție consacrată în **Marea Britanie**, înainte ca 1 ianuarie să fie stabilit ca începutul anului calendaristic.

În 1686, John Aubrey s-a referit la sărbătoare drept „**Ziua sfântă a proștilor**” - prima referință britanică. La 1 Aprilie 1698, mai mulți britanici au fost păcăliți să meargă la Turnul Londrei, pentru a vedea „*spălarea leilor*”.

În Țările de Jos, originea Zilei păcălelilor din aprilie este atribuită victoriei olandeze din 1572 (capturarea orașului Brielle), când ducele spaniol (Alvarez de Toledo) a fost învins.

„*Op 1 april verloor Alva zijn bril*” este un proverb olandez, care poate fi tradus prin: „*La 1 aprilie, Alva și-a pierdut ochelarii”*. „Bril” („ochelari” în olandeză) comparație pentru orașul în care s-a întâmplat.

În vremurile moderne, oamenii au făcut eforturi mari pentru a crea farse elaborate de Ziua Păcălelii. Ziarele, posturile de radio și TV și site-urile web au participat la tradiția de 1 aprilie de a raporta afirmații fictive scandaloase care au păcălit audiența.

În 1957, BBC a raportat că fermierii elvețieni se confruntă cu o recoltă record de spaghete și a arătat imagini cu oameni care recoltează tăieței din copaci.

Tradiții de Ziua Păcălelilor pe mapamond

În Marea Britanie, o farsă de 1 Aprilie este dezvăluită prin strigătul „April Fool!” la destinatar, care devine astfel „**nebunul de aprilie**”. Într-un studiu din 1950 (realizat de folcloriștii Ioana și Peter Opie), s-a constatat că în Marea Britanie și în țările ale căror tradiții derivă din Marea Britanie, aceasta continuă să fie practica, obiceiul încetând la prânz, după care nu se mai acceptă farsele. Astfel, o persoană care face o farsă după prânz este considerată ea însăși „nebunul/prostul de aprilie”.

În Scoția, Ziua păcălelilor din 1 Aprilie a fost numită „ ***Ziua Huntigowk* " - Ziua Cucului** sau „ziua cucului/nebunului”, sau (*Là Ruith na Cuthaige)* „ziua umblării ca nebunul”. Farsa tradițională este să ceri cuiva să transmită un mesaj sigilat care se presupune că solicită ajutor de vreun fel. De fapt, mesajul spune „ *Nu râd, nu zâmbesc.Vânează nebunul/prostul încă o milă”.* Destinatarul, la citirea acestuia, va explica că poate ajuta doar dacă contactează mai întâi o altă persoană și trimite victimei următoare un mesaj identic, având același rezultat.

În Anglia, un „**nebun/prost**” este cunoscut sub câteva nume diferite în toată țara: „**noodle**”, „**gob**”, „**gobby**” sau „**noddy**”.

În Irlanda, tradiția este „**trimite prostul mai departe”**. Se încredințează „victimei”, o „scrisoare importantă” care să fie dată unei anumite persoane. Acea persoană ar citi scrisoarea, apoi i-ar cere victimei să o ducă altcuiva și așa mai departe. Scrisoarea când este deschisă conține cuvintele „*trimite prostul mai departe”.*

În Italia, Franța, Belgia și zonele francofone din Elveția și Canada, tradiția de 1 Aprilie este adesea cunoscută sub numele de „**peștele de aprilie”** (*poisson d'avril* în franceză, *april vis* în olandeză sau *pesce d'aprile* în italiană). Posibilele farse includ încercarea de a atașa un pește de hârtie pe spatele victimei fără ca acesta să observe. Această caracteristică de pește este prezentă pe multe „cărți poștale franceze” de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea. Presa răspândețe, de asemenea, o poveste falsă de „**Ziua Peștelui din Aprilie**” și are o referire subtilă - **farsă de 1 Aprilie**.

În Germania, o farsă de 1 Aprilie este uneori dezvăluită ulterior strigând „Aprilie, aprilie!” la destinatar, care devine „**nebunul/prostul de 1 aprilie”**.

În Țările Nordice, anezii, finlandezii, islandezii, norvegienii și suedezii sărbătoresc Ziua păcălelilor de 1 Aprilie (*aprilsnar* în daneză; *aprillipäivä* în finlandeză; *aprilsnarr* în norvegiană; *aprilskämt* în suedeză). Majoritatea presei publică o **poveste falsă pe 1 aprilie** - un articol de prima pagină. Tradiția a devenit un eveniment de două zile și începe cu „**vânarea gowk-ului**”, în care oamenii erau trimiși după o pistă falsă (gowk este un cuvânt pentru pasărea cuc, un simbol pentru prost) și urmat de Ziua Tailie, care implica farse jucate pe spatele oamenilor, cum ar fi fixarea cozilor false sau semne precum „**loviți-mă**”.

Aceste farse includ un pește de hârtie, care să fie lipit pe spatele unei persoane și să fie denumit „poisson d'avril” (**peștele de aprilie**), despre care se spune că simbolizează un pește tânăr, ușor de prins și o persoană credulă.

Există speculații că Ziua Păcălelii a fost legată de echinocțiul de primăvară, sau prima zi de primăvară în emisfera nordică, când Mama Natură a păcălit oamenii cu vremea schimbătoare și imprevizibilă.

În Polonia - prima aprilis („primul aprilie” în latină) ca zi de farse este o tradiție de secole. Este o zi în care se fac multe farse, foarte sofisticate, care sunt pregătite de oameni, mass-media (face „informația” mai credibilă) și chiar instituțiile publice. Activitățile serioase sunt, uneori, evitate, de teamă că fiecare cuvânt spus la 1 aprilie ar putea fi păcăleală. Convingerea pentru aceasta este atât de puternică încât alianța poloneză anti-turcă cu **Leonid I** – semnată la 1 aprilie 1683, a fost retrodatată la 31 martie. Cu toate acestea, pentru polonezi „***prima aprilis***“ se încheie la prânzul zilei de 1 aprilie, iar glumele „*de prima aprilis*”, după acea oră sunt considerate nepotrivite și neelegante.

În Ucraina, ziua păcălelilor de 1 Aprilie este sărbătorită în Odesa, cu numele - **Humonia** - în ucraineană Гуморина (*Humorina*). Această sărbătoare a apărut în 1973 (un festival dedicat umorului și satirei, organizat în fiecare an, a fost fondat în 1972). O farsă a zilei de 1 aprilie este dezvăluită spunând „Первое Апреля, никому не верю” („ *Pervoye Aprelya, nikomu ne veryu* ") – care înseamnă „**Întâi aprilie, nu am încredere în nimeni.** Festivalul include o mare paradă în centrul orașului, concerte gratuite, târguri stradale și spectacole. Participanții la festival se îmbracă într-o varietate de costume și se plimbă prin oraș nebunește făcând farse trecătorilor. Una dintre tradițiile zilei de 1 Aprilie este de a îmbrăca principalul monument al orașului în haine amuzante. Din 2010, sărbătorirea Zilei Păcălelilor include și un Festival Internațional de Clovni și ambele fiind celebrate simultan.

În Spania și țările vorbitoare de limbă spaniolă

(continuare în pag. 30)

Ghiță NAZARE

CROAZIERĂ PE NIL de Petre GRIGORE*

Autor a șase volume apărute în ultimii 10 ani, poezii, epigrame, proză scurtă, roman, Petre Grigore nu s-a bucurat încă de o publicitate adecvată ca scriitor. Debutează editorial în anul 2014 la Editura *Axis Libri*, cu un volum de poezii, epigrame și proză scurtă, continuă cu două romane, *Pe marginea prăpastiei*, vol. I-II, la aceeași editură, 2017-2018, și *Efghenia*, Editura *InfoRapArt*, Galați, 2021. Între timp, în anul 2020, valorifică într-un volum documentar-literar, un adevărat ghid turistic, experiența trăită ca turist într-o *Croazieră pe Nil*, la care adaugă trei povestiri din viața cotidiană, volum apărut tot la *Axis Libri,* la care ne vom referi în considerațiile următoare.

Cele 10 capitole ale *Croazierei pe Nil* se constituie într-o pledoarie pentru călătorie, pentru istorie, pentru cunoaștere. Trecând peste prieteniile și animozitățile dintr-un grup eterogen de participanți la croazieră, pe care autorul îi „încondeiază” adesea cu șarje specifice personalității fiecărui membru al grupului de gălățeni, descrie extrem de amănunțit, documentat, locurile traseului pe care l-a urmat, localitățile reper ale Egiptului antic, întâmplările prin care a trecut, realitățile cotidiene contemporane, pagini care pot reprezenta un ghid turistic binevenit pentru orcine ar vrea să parcurgă traseul respectiv.

Aventura grupului, care are în prim-planul descrierii impresiile autorului, ale soției sale, Ema, și ale nepotului, Robert, începe cu orașul Hurghada, oraș care impresionează „prin ritmul construcțiilor și prin furnicarul de oameni veniți să-l viziteze”, oraș care „beneficiază de ierni blânde și de veri mai puțin călduroase”, urbe în care „se află cea mai mare și renumită moschee a orașului și probabil de pe tot litoralul Mării Roșii”. Pe drumul terestru, cu autocarul, excursioniștii au văzut „gamuze” păzite de copii, care se adăpau intrând în fluviu până la burtă. „Gamuzele, ne explică autorul, sunt vacile Egiptului. Ele se deosebesc de cele europene prin faptul că sunt extrem de slăbănoage, cu burțile secătuite, iar pe spate, în dreptul picioarelor din față oasele formează un fel de cocoașe asemenea cămilelor, dar de dimensiuni mai reduse”.

Destinația următoare o reprezintă orașele Karnak și Luxor cu templele lor. În descrierea sa, autorul face uz de serioase considerații istorice privind antichitatea Egiptului. „Portalul de intrare în incinta templelor este impresionant. Numele de templu din Karnak este impropriu, întrucât în incinta împrejmuită de ziduri înalte ce se întinde pe 17 hectare există mai multe temple, dintre care cel mai important pare a fi templul lui Ammon, zeul protector al orașului Teba, considerat și creator al Lumii. Apoi templul lui Mut, soția lui și zeu al războiului și fiul lui Konsu, pare-mi-se zeul Lunii. De la intrare te întâmpină statuia lui Ramses al II-lea cu brațele adunate pe piept...”. (p.41). Luxorul de pe malul vestic al Nilului oferă vizitatorilor alte surprize impresionante: coloșii lui Memnon, „două statui gemene înalte de câte 18 metri, cioplite dintr-un singur bloc de piatră, care l-au înfățișat pe faraonul Amenhotep al III-lea; templul Ramesseum, zidit de faraonul Ramses al III-lea, faraon de o cruzime deosebită, „ordonând supușilor săi să taie organele genitale ale prizonierilor”; templul reginei Hatșhepsut, un templu atipic, săpat direct sub munte; mormântul lui Tutankhamon, despre care se spune că a fost cel mai bogat mormânt, dar bogățiile sale, ca și masca de aur curat și mumia faraonului pot fi văzute la Muzeul Egiptean din Cairo; barajul și marea hidrocentrală de la Aswan, datorită căreia relicvele trecutului au dispărut, când „apa se scotea din canale cu roata trasă de animale”, fiind înlocuite cu pompe electrice. Aflăm, de asemenea, că „din cauza celor două baraje de la Aswan, navigația pe marele lac de acumulare, lung de cca. 500 de kilometri, din care 200 pe teritoriul Sudanului, nu mai este avantajoasă pentru turism, singura localitate egipteană în amonte fiind Abu Simbel, unde se află cele două temple salvate și strămutate de către UNESCO din albia fluviului, cel al lui Ramses al II-lea, ca și cel al reginei Nefertiti, soția sa.” (p.61).

Un alt popas a fost la Muzeul Egiptean din Cairo, la care se ajunge pe o stradă încărcată de istorie, semnificativ intitulată Strada Piramidelor, se trece pe lângă Grădinile Zoologice, până în dreptul insulei Gezira, „pe care se află niște clădiri cu adevărat uimitoare, precum: Opera Hause, Muzeu de Artă Egipteană, Turnul Cairo etc.” (p.81). Apoi, vizitarea celebrului oraș Alexandria, îi oferă autorului volumului prilejul de a-și pune în valoare extraordinara capacitate de a asimila o mare bogăție de informații cu semnificație istorică, oferindu-ne o adevărată lecție de istorie despre Iulius Cezar, Alexandru Macedon, împărații romani Augustus și Caracala etc., oferind viitorilor vizitatori detalii despre Farul din Alexandria și

(continuare în pag. 32)

(urmare din pag. 31)

Biblioteca din Alexandria. (vezi, pp. 86-96).

Ultimul capitol, al zecelea, consemnează impresii din croaziieră, unele entuziasmante, altele dezamăgitoare, în funcție de trăirile și de caracterul fiecăruia: „Nu am să uit niciodată croaziera pe Nil!”, mărturisește o doamnă, iar alta este încântată de faptul că aceasta „A fost cea mai reușită excursie din viața mea!”, în vreme ce un domn își exprimă dezamăgirea că „nu am găsit nimic interesant în această excursie”, considerat de autor un „fanfaron”, care brava în fața grupului. De ce? Găsiți răspunsul la pagina 98.

Cele zece capitole ale cărții - despre croaziera pe Nil - sunt completate de trei alte povestiri (*Un prieten neprețuit, O căsnicie de pomină și O victorie nesperată),* care abordează aspecte din viața de familie, bucurii, controverse și neînțelegeri, dispute pe teme de bani, studii, relația părinți - copii, subiecte uneori banale.

În concluzie, Petre Grigore merită din plin să fie citit, cărțile sale au substanță, sunt inspirate din realitatea cotidiană, bine cunoscută de autor, dovedește cunoștințe solide de geografie, de istorie, de politică, are har de inspirat povestitor etc. *Croazieră pe Nil* poate fi considerată o carte document, un ghid turistic util pentru toți cei care ar dori să urmeze exemplul autorului. Este ceea ce am dorit și noi prin aceste considerații.

*Petre Grigore, *Croazieră pe Nil și alte povestiri,* Editura *Axis Libri*, Galați, 2020

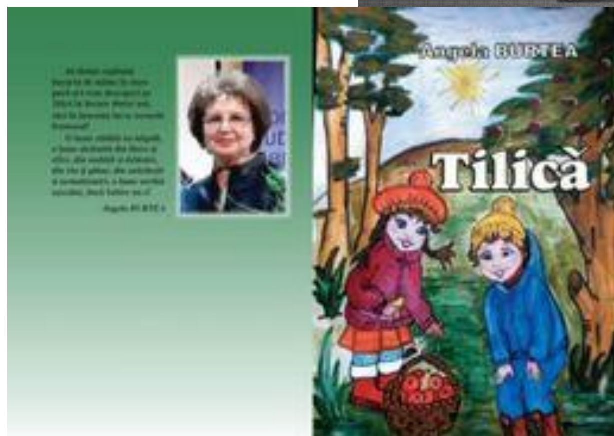

Lucia PĂTRAȘCU

Angela BURTEA - TILICĂ

O nouă analiză de carte pentru copii, semnată de o scriitoare care are în palmaresul său literar un număr de treisprezece titluri, cu volume cuprinzând poezie, proză, dar și literatură pentru copii, nu poate fi considerată decât o nouă portiță deschisă spre sufletul autoarei de unde se revarsă, de fiecare dată, bucurii pentru copii. Amintim doar câteva titluri de carte pentru cei mici: „Ilinca și Matei” - 2002, „Magia prieteniei” - 2019 și 2020, „Povestiri pentru copii” – 2022 și „Norocel” - 2022, pentru a creiona cumva profilul Angelei Burtea, și ca scriitor pentru copii. Cu atât mai mult cu cât autoarea, profesor de învățământ primar, lucrând o viață cu cei mici, este membru al UZPR, are și o bogată activitate de jurnalist, iar în prezent este coordonator al Cenaclului Literar „Desti-ne Junior - Brăila” și al revistei „Prețul cuvintelor”. Ambele destinate copiilor, împreună cu care se bucură, trăiește clipe frumoase și-și împodobește sufletul putând dărui, încă, pentru a le îmbogăți cunoașterea și a le modela armonios cărările vieții,

în felul cum a făcut-o în toată cariera sa de cadru didactic.

Această nouă carte pentru copii, o carte în versuri, intitulată „**Tilică**”, publicată la editura Rotipo - Iași, în anul 2022, semnată de scriitoarea **Angela Burtea**, se bucură de coperta semnată de Anuța Mazâlu și desenele interioare, semnate de Ioana Jeni Similache și Anuța Mazâlu. Este o carte de 40 de pagini, o filadă, ce cuprinde 9 întâmplări despre Tilică, băiatul zburdalnic, cel care, uneori, nu pregetă să lase treaba și să meargă la scăldat, ori, asemeni altor copii, la cules fructe din livezile vecinilor. Face ceea ce face oricare copil de vârsta lui Tilică.

Tilică nu este singur, în peripețiile lui îl însoțesc prietenele sale, Lori și Dora, ori mâța Contesina și cățelul Grivei. De fapt, Tilică este un copil bun, care ajută la treburile gospodărești, fiind harnic și conștiincios. Știe că face parte dintr-un neam bun: „**Sunt lăstar de viță bună, / Iar din neamul strămoșesc / Mulți mi-au dăruit lumină / Și n-am voie să greșesc**.” (pag.23) și că este de datoria lui să-și cinstească neamul și locurile natale, cărora le rămâne credincios, așa cum ar trebui să facă fiecare: „**Nu la întreceri mi-este gândul / Ci la locul strămoșesc, / Țara Vrancei mi-e pământul / Și n-aș vrea să-l părăsesc! // Îl cunosc palmă cu palmă / Căci din miezul său mă trag, / Mi-e și tată, mi-e și mamă, / Frate bun întreg meleag!”** (pag.13).

Cel de al zecelea titlu din carte „Învățătoarea” este o poezie de recunoștință, închinată de fiecare om celei care, pentru copilul aflat pe băncile școlii, deschide calea spre cunoaștere. Acesta este recunoscător:„**Salut a ta venire în viața-mi de început, / Vei fi prin amintire salcâmul înflorit!”** (pag.33).

Astfel ar arăta prezentarea acestei cărți, o prezentare făcută bref, pentru a arăta cititorilor despre ce este vorba. Însă această carte pentru copii mai mici și mai mari, scrisă în versuri armonioase, simple, lizibile la prima citire și bune de memorat la următoarea, este mai mult decât atât. După ce că este o carte distractivă, amuzantă, cu întâmplări mai mult sau mai puțin cunoscute (câți copii n-au râvnit la caisele, cireșele sau merele de peste gard?), cititorul va constata că este și o carte de colorat. Desenele alb-negru, clare și expresive, adecvate fiecărui text, invită copilul în lumea culorilor, pentru a-și dezvolta imaginația și a-și exprima propria sa viziune artistică în stadiu incipient. Și iată cum, astfel, copilul este liber să-și facă propriul joc al culorilor, folosindu-și darul imaginativ bogat și

(continuare în pag. 33)

(urmare din pag. 32)

mereu imprevizibil.

Pe de altă parte, cea mai importantă caracteristică a cărții este latura sa lucrativă. Scriitoarea Angela Burtea, cadru didactic de o viață întreagă, consideră, ca formație/deformație profesională, că o carte, mai ales o carte pentru copii, nu poate fi trimisă în lume, pur și simplu, fără a încerca implicarea directă a micilor cititori. De aceea, fiecare poezie se termină cu un raționament al autoarei, care trimite întrebări către micul cititor și așteaptă răspunsurile lui. Este cea mai folositoare componentă a cărții, prin invitația făcută copilului de a citi cu atenție, a înțelege, a memora și a gândi cu înțelepciune asupra celor citite. Este o diligență făcută cu dragoste pentru copii, cu empatie, ce se dorește a fi o altă lecție de învățătură, un fel de „școala altfel", prin care pildele din carte să limpezească mintea copilului.

De aceea, cartea de versuri pentru copii „**Tilică**", semnată de scriitoarea **Angela Burtea**, se arată a fi plină de interes pentru aceștia, scurtă, pentru a nu pune la încercare răbdarea lor și a nu plictisi interesul pentru citit, cu teme importante prezentate la modul ludic, în versuri simple, jucăușe, o carte foarte necesară și binevenită, născută din iubirea ce niciodată nu dispare din sufletul unui dascăl. Admirabilă această insistență și consecvență cu care scriitoarea Angela Burtea se păstrează în lumea minunată a copilăriei!

Mihai MARINACHE

Ioan Gheorghiță sau certitudinea Poeziei...

Se împlinesc, nu peste multă vreme, trei decenii de la debutul editorial al poetului nord-dobrogean *Ioan Gheorghiţă*... Volumul de poezii *Ora de identitate* (ed. Porto-Franco, Galaţi, 1993), nu anunţa doar o nouă ivire în lume a unui poet, ci, caz fericit, consacra totodată destinul unui creator, descins, asemeni multora din generaţia sa, din constelaţia lirică *Nichita Stănescu*, afirmându-se însă repede pe o traiectorie care îşi căuta şi îşi găsea orgolios individualitatea. Căutarea *orei de identitate* se împletea totuşi pe fundal, cu sonuri discret detectabile în recurenţa unor motive poetice şi în presiunea unor structuri formale insuficient asimilate. Asemeni râului care îşi construieşte prudent şi impetios în acelaşi timp albia propriului curs, poetul tulcean se redefineşte insistent, sondând, interogând şi glosând pe marginea eternelor ipostaze ale unui eu liric autentic magia cuvântului, cântecul, gândul, artistul-călător prin timp, dar şi prizonier al acestuia, râul, satul,singurătatea, străinătatea / înstrăinarea *într-un Babilon* modern, rutina, copilăria, iubirea. Numeroase cântece care dezvăluie insondabile tristeţi amplifică aventura cunoaşterii prin cuvânt: „în trup sângele se mişcă precum un şarpe în comă, /doar gîndurile sunt în stare latentă - vizionare / frunze de rodie pe zâmbetul unui meteorit, / rupt în silabe cuvântul abia-şi târăştea abdomenul". (Raza de soare...) „într-o briză de cuvânt / moare-mă şi naşte-mă" (Cântec) „nu muri cuvântule nud / să-ţi mai pipăi o dată / surâsul incandescent / ce-mi arăta amurgul / ca pe un singur ochi..." (Memento). Experienţa străinătăţii, trăită şi asumată deliberat, este resimţită dureros într-un neistovit plânset interior, însoţit adesea şi de accente de protest surd, de revoltă neputincioasă faţă de cei care au generat cumplitul exod, fatala migraţie a tinerilor în căutare de lucru într-o Europă obosită şi impermeabilă la elanul aspiranţilor abia sosiţi. Într-un asemenea cadru „prin căuşul palmei mi se scurg sentimentele,/ respir sacadat în seara târzie / singurătatea mi se-aşterne la picioare / precum o pasăre pierdută de stol"/. Eliberându-se greoi de recuzita stănesciană, de tiparele formale în care s-a cantonat de mai multă vreme, Ioan Gheorghiţă cucereşte încet dar sigur aliniamente noi, neexplorate prin tentativele îndrăzneţe ale neomoderniştilor sau ale generaţiei optzeciste. Decojind adevărurile primite sau imprimate prin şcoală, el explorează universul peşterilor sufleteşti şi trupeşti ale unui eu ruinat de contradicţii, oscilaţii, antiteze şi regresiuni într-un trecut suportabil: „o, câtă încercare de a ieşi din propriul trup / cu faţa curată / de a ne blestema mâinile iubindu-ne, chemându-ne..."(Interogaţie). Încrezător până la obstinaţie în valenţele versului popular, poetul îl cercetează pe toate feţele, îl modelează într-o pastă nouă şi, în cupa astfel făurită, toarnă o substanţă plină de miresmele învăluitoare ale unei iubiri neîmpărtăşite, nefericite, dar imaginate şi trăite la cea mai înaltă temperatură: „ hai, ui, ui, că nu-s iubit / dar bine demult murit,/ că-s străjer la poarta-n care / luna n-are căutare, / că sunt cer şi nor şi lume / fără trup şi fără nume". Deşi are nostalgia celui deşţărat, punând adesea în ecuaţie (şi în cumpănă) armonia valsului vienez cu satul şi pădurea de arini (îngropaţi parcă în amintiri şi în meandrele visului), eul liric nu glosează semănătorist, paseist şi desuet, ci vibrează conştient cu trăirile altui timp, uneori comprehensiv şi, adesea, vindicativ. După mai bine de un deceniu de peregrinări şi experienţe care l-au traumatizat, poetul îşi continuă odiseea identităţii, „prins între margini de exil". Publică cicluri de versuri în reviste literare regionale şi naţionale, se bucură de includerea în câteva antologii, e premiat de presa românească şi diaspora, însă, editorial, revine în atenţie prin placheta „*Emigrantiada"* (ed. Harvia, Tulcea,2004). Păstrând proporţiile, titlul aminteşte, simbolic, de epopeea unui neam românesc, cu plecări către un tărâm miraculos al fericirii şi împlinirii, cu suferinţa cauzată de inadaptare şi refuz, cu umilinţa întoarcerilor repetate la vetrele părinteşti: „iată,am nevoie de puţină libertate,/ într-un trup imperfect/ în care ideile sunt ţinute între lacăte şi zăvoare/ tridimensionale..."(*Într-un Babilon modern*).

Cel mai adesea limbajul este frust, pe alocuri crud, violent, poate chiar prea liber, direct şi vidat de lirism: „ori spectrul sărăciei e-atâta de mârşav/ încât ne-au condamnat la lungi pelerinaje,/ ori totul este putred, haotic sau bolnav/ şi nu mai sunt cuvinte, ori semne în colaje,/ ori n-am luat nimic din mări mediterane,/ ori am luat prea mult din ţările din est,/ dar ne-am vândut destinul pe lire şi coroane/ păstrând machiavelic centimele din rest." (Ori n-am luat nimic din mări mediterane...). Volumul amintit cuprinde, pe lângă texte poetice de referinţă, o proză (*„Râul curgea şerpuind..."*) şi un ciclu de versuri pentru cei mici. Proza, cu siguranţă, un posibil decalog al emigrantului dintotdeauna, se

(continuare în pag. 34)

(urmare din pag. 33)

ridică la nivelul vibraţiei descriptive eminesciene, cu pendulări între vis şi realitate. Eroul, muzicianul Est, „nu mai era el, copilul alintat al unor vremuri îndepărtate, talentatul, omul viitorului, ci o epavă pierdută în liziera pădurii de frasini, în care iubirea, speranţa încă mai străluceau miraculos". Alte 11 texte, „Cântec" (fermecătoare prin prospeţime şi un ritm straniu al muzicalităţii interiorizate), reiterează imaginarul liric cu care autorul ne-a obişnuit, copilăria cu toposul ei nord-dobrogean, râul, satul, înstrăinarea, singurătatea, iluzia, strigătul în gol. Satul, aparent uitat, mai are încă energia, fie şi la nivelul visului sau iluziei, de a-l fortifica pe fiul rătăcitor („satul meu cu cai şi uliţi", liziera pădurii de frasini, coarnele plugului, strigătul mierlei, boabele de grâu): „printre iluzii tot mai scumpe/ din zi în zi şi-atât de rare/ stâng lângă mine-un colţ de ţară,/ strâng, parcă, semne de-ntrebare/ printre străini îmi vâtur leacul/ ca mierla ce se scaldă-n tril,/ un zâmbet alb, ciudat şi singur/ prins între margini de exil."(Printre străini...) Chipul iubitei, gândurile despre iubire din „spatele fiecărui cuvânt" şi tăcerile îndelungi, interferate continuu, sunt învăluite într-o lumină specială: „cum pletele-ţi curgeau pe umeri infinite/ ieşite dintre valuri dunărene,/ cum ochii tăi ca frunza de alun, ca merii,/ mai dobrogeni mă căutau, mai luminoşi (...) / clipele îmi călcau trupul,/ nopţile cu colţii de lună mă visau/ precum cerbii prin dimineţile brumării..."(Cum pletele-ţi curgeau...) Câţiva ani mai târziu, Ioan Gheorghiţă decide să-şi restructureze creaţia de până acum într-o nouă arhitectură, reluând şi texte considerate emblematice pentru artist (cel puţin din cartea de debut şi 18 poezii din *„Emigrantiada"),* într-un volum, şi el cu nume emblematic, *„Undeva la Poarta Raiului"* (ed. Ex Ponto, Constanţa, 2010). Motivele cunoscute, reluate obsesiv, se instalează suveran, conturând accentuat personalitatea poetului. Ţinutul dobrogean, spre exemplu, întruneşte toate atributele sacralităţii: „o, *Dobroge*, pământ din care/ renaşte eterna cetate *Tomis*" (Odă Dobrogei)... „*Dunărea* purifică secundele,/ sunetele clopotelor purifică aerul..." (Dunărea...) „Minunile suverane (...) unele au munţi în priviri/ altele au ape curgătoare,/ cu deltă în inimi arhaice (...) dragostea mea plutind întâmplător/ pe valuri dunărene." („Minunile suverane")... „*Dunăre, Dunăre/* braţele ţi-s mugure,/ trupul de argint/ valul un alint,/ *Dunăre, Dunăre*,/ miezul cald, eşti sâmbure,/ literă pe gene/ în dureri perene,/ *Dunăre*". „Apele mirajului dobrogean" constituie, fără îndoială, calea care duce la „porţile raiului", sintagmă revelatorie, devenită efigie pentru acest *poeta artifex*. Totuşi, mai mult decât în celelalte volume, se observă predilecţia creatorului pentru concepte, noţiuni abstracte, silogisme, paradox,bucuria de a defini şi a mărturisi, într-o sintaxă atent elaborată, despre „vibraţii ascunse, absurde, imense, abjecte/ visând pe pământul imaculat al răbdării,/ vibraţii contorsionate, schimonosite/ prin valurile imposibilului..."(*Iubire*). Ceea ce se poate încă reproşa acestui talentat poet este dependenţa de tirania modelului absolut, *Nichita Stănescu* (în special versurile-definiţii, retorism, stilistică şi structură uşor recognoscibile). Iată, pentru a proba afirmaţia, tiparul discursului liric din poezia *„Poetul diform"*: „Poetul diform mărturiseşte un întreg, îşi rupe bucăţica de la gură/ şi-o întinde sângeratului,/ o dată mărturiseşte un întreg/ şi spune câte şi mai câte despre iubire,/ bunăoară despre florile de arţar,/ despre gândurile nescrise ale unei pietre de hotar,/ altă dată, poetul diform mai mărturiseşte ceva/ dar fără să ştie ce,/ gesticulează, priveşte absent/ golurile dinlăuntrul şi dinafara lui/ necretându-şi sieşi..." Fără să absolutizăm, desigur, nota personală a multor texte poetice (altminteri, admirabile prin dialectica ideilor) e dată de o anumită muzicalitate (obţinută prin rime speciale, versuri repetate de 3-4 ori în debutul unor secvenţe care compun tabloul poetic), de atmosfera elegiacă, de seducătoarele expresii şi locuţiuni din *Cântece*, de insolitul metaforelor. Ilustrăm, în încheierea aserţiunilor noastre pe marginea volumului menţionat, cu acest superb catren dintr-un *Cântec* ultim al cărţii: „de când te-am cunoscut pe tine/ luna-mi albeşte iubirea tot mai ascunsă şi tot mai pură,/ fructul din coaja orei divine/ bate cu teamă, măsură din măsură..." Volumul de versuri „Solzi de primăvară" (apărut la aceeaşi renumită editură constănţeană, 2012) confirmă, după douăzeci de ani de la debut, puternica personalitate artistică a lui Ioan Gheorghiţă, dând de ştire, mai mult decât convingător, că sigiliul marii poezii este păstrat în mâini sigure pentru totdeauna. Dureroasa, continua aventură a cunoaşterii sinelui îl marchează profund, poetul invitându-l pe lectorul mai puţin grăbit, în imperiul trăirilor acestui „timp/ care se numeşte cuvânt/ încărcat cu fructele inocenţei".(Priveşte...) şi hărţuindu-l neîncetat în himerele sale. Originală (şi nu uşor de descifrat în unele sintagme), metafora solzilor de primăvară era anunţată încă din textele finale ale cărţii tipărite cu doi ani mai înainte *„Undeva la Poarta Raiului*": Fata Morgana/ şi-a lăsat fantasma/ la porţile raiului/ însolzindu-şi iubirea/ în apele mirajului/ dunărean".(Sirenă) „...coji de dor/ pe mere coapte/ învelite-n solzi de noapte..."(Cântec de dor). Într-un *Incipio* cu caracter de artă poetică din noua sa operă, poetul se confesează tulburător: „Plouă cu solzi de primăvară/ în măreţia *Cuvântului*,/ în mugurii sălciilor pletoase/ desfrunzind amăgirea". În *Lied* surprinde un trup „acoperit cu solzi de sirenă", iar în altă parte „năvodul serii (...)/ imploră/ aripile timpului/ mai argintii/ decât solzii cunoaşterii..."(Rondo). Visător în eternitatea prezentului, călătorind însetat prin pletele nesfârşite ale realului (cum îi place, din ce în ce mai des, să se definească), poetul îşi construieşte, ameninţat fiind din toate direcţiile, o platoşă care să-i apere trupul „tot mai incolor/ şi tot mai difuz,/ şi tot mai însetat de iubire!", care ascunde „sufletul meu stâncos, colţuros" (Mărturisire), oglindit în intimitatea-i precară „casă de amanet, casă de cămătar,/ vânzător ambulant de iluzii..."(Iată-mă...). Permanenţa autoflagelare a eului are nevoie, desigur, de curaj, dar şi de cuvânt, pentru a devoala sau a ascunde voit zbuciumul „sunt stânca din care am fost, totuşi, cioplit miraculos/ cu adieri de vânt, cu lumină/ mi-au crescut atâtea clipe-n grădină.../ doamne, în gaura gropii din care am fost scos..." Această stâncă „ necioplită destul de frumos/ pierdută prin nori de cuvinte" augmentează şi alte posibile conotaţii ale titlului recentei cărţi a poetului nord-dobrogean, sensibil la „verdele cuvânt/ născut, sfânt", căruia ploaia i-a dat „veşnicie/ aură şi ie", destinat fiind să împartă la cină „pâine, vin, lumină" (Cântec). Metafora, stea polară a demersului său liric, străful-

(continuare în pag. 35)

(urmare din pag. 34)

geră universul ideatic care caută şi reuşeşte, din ce în ce mai mult şi mai clar, să-şi găsească propria albie şi parcursul sigur, identificabile pe o hartă poetică a reprezentanţilor generaţiei lui: „Mătasea incoloră/ a secundelor/ acoperă/ trupul nopţii/ cu giulgiul tăcerii...” (Statică)... „Scheletul timpului/ alunecă pe gheaţa/ artificială a disimulării/ înroşind irişii/ în adâncurile întâmplării/ cu petele/ marii treceri.” (Dans) „plouă cu lapte de matcă/ pe obrazul neted/ al fagurelui/ tristeţii...”(Plouă) „se sparg sufletele toamnei târzii-/ stropii candelabrelor/ uitate.n recele absolut...”(Zgomot). Lucrate cu măiestria unui bijutier exersat, multe poezii tind să-şi piardă individualitatea, devenind piese ale unui monolog nesfârşit: „Respiraţia tânără/ a valurilor/ lovind/ coarnele subconştientului/ până dincolo/ de cunoaştere (...)” (Exuberanţă). Iubirea, timpul, gândul, tăcerea, migraţia cuvintelor, sângele, realul, solzii cunoaşterii, uitarea, fericirea,copilăria, sinele, singurătatea, cântecul, depărtarea – iată teme şi motive, indubitabil frecventate dintotdeauna de marile spirite ale poeziei, însă, de data aceasta cu o îndrăzneală specifică unui nou cuceritor de teritorii lirice... Îndelung încorsetat de un imagism strivitor (*Eminescu, Bacovia, Blaga, Stănescu), Ioan Gheorghiţă* reuşeşte, în urma unor experienţe sisifice, să-şi cunoască sinele, să ia în posesie câmpuri întinse din spaţiul neexplorat şi, deci, neinterogat al *Poeziei*: „tăcerea/ migrează-n cuvinte/ precum încolţitul nuferilor/ pe tăişul secundei...”/ (Doar iubirea). Poezia „Semne” ne propune, cu un plus de certitudine, fizionomia unui artist pe deplin cristalizat: „A-nmugurit singurătatea/ pe ramuri de arbuşti/ încercănaţi,/ surzenia frunzelor/ loveşte aerul/ ca un cântec de lebădă,/ a-nmugurit singurătatea/ pe trupul de arini/ înfometaţi,/ obezitatea secundelor/ sparge tăcerea/ sticloasă/ în mii de cuvinte...” Printre construcţii riscante, lovite de preţiozitate „surzeniile violacee ale sunetului”, vălul melancoliei grele acoperă o iubire care, deşi risipită prin miile de cioburi ale memoriei, mai are încă puterea de a trezi la viaţă sufletul cernit al poetului: „numai tu/ îndepărtată iubire/ cu plete prelungi de lumină,/ numai tu/ vei învăţa cerul/ să vorbească,/ să-mi atingă genele/ până dincolo de lacrimi...” (Numai tu...) „pe miezul/ ocularului de pelin/ cresc melancoliile/ ca fructele de aduceri-aminte,/ ca infinitul pe creştetul nopţii,/ ramurile i-au adormit/ lângă verdele tot mai îmbătrânit/ şi mai singur...” (Mai). Satul etern, vindecător de nevroze, rămâne insula de echilibru, lumină şi speranţă a rătăcitorului modern, locul binecuvântat prin care descoperă pământul „cu care mi-am uns rănile copilăriei”. Nimic desuet, nimic paseist în redescoperirea acestui tărâm edenic, propulsat în tăriile visului şi cântat cu înfrigurare peste tot în lume, devenit, în sfârşi, şi un spaţiu al identităţii poetice (spicele câmpului, izmă, arini, ştir, lăstari, grind, iezi, cântec de buhă, ceas de colind...): „Curg spicele câmpului/ prin sângele meu,/ şi-n tâmple/ port maiestuos/ un caval...” Fiecare motiv poetic ar putea fi ilustrat semnificativ, lectorul adunând, cu bucuria descoperitorului de comori, numeroase diamante presărate prin toate locurile călcate de „preaîncercatul Sisif” (Cerc) .Fascinat de real, de miile de ipostaze sub care acesta se înfăţişează, deşi „mama doar mă simte/ în burta misterioasă/ a realului.” (Vox maris), cu deschideri adesea stridente pentru inovaţiile formale şi lexic derutant (dezîmpăcarea, transhumantică, adiaforă, mă apune încet, a-nsurzit, a-ncernit, neprevăzutele, neauzitele, nevăzutele, mi-am înfrunzit, împrăştiatu-mi-s-a), poetul Ioan Gheorghiţă se înscrie, cu ceritudine, pe traseul plin de spini al marii poezii: „lăsaţi-mă să cânt/ pe o pană de lebădă, pe o undă de nai/ însingurându-mă pe un bulgăr de pământ, pe o scânteie de rai...” (Lăsaţi-mă...).

(urmare din pag. 30)

(și Filipine), este o festivitate foarte asemănătoare cu Ziua Păcălelii de 1 Aprilie, dar este sărbătorită la sfârșitul lunii decembrie (27, 28 sau 29) de Ziua Sfinților Inocenți -„*Día de los Santos Inocentes* “.

Turcia are un obicei cu farsele zilei de 1 aprilie. Farsele și glumele sunt de obicei verbale și sunt dezvăluite prin strigătul **„Bir Nisan!” (1 Aprilie!**).

În Iran se numește " *Dorugh-e Sizdah* " (**minciuna celor treisprezece**), când oamenii și mass-media fac glume pe 13 Farvardin - echivalentul lui 1 aprilie. Este o tradiție care are loc la 13 zile după Anul Nou persan. În această zi, oamenii ies și își părăsesc casele și se distrează în aer liber, mai ales în parcuri. Este consemnat că s-au făcut farse de această sărbătoare din 536 î.Hr. în **Imperiul Ahemenid**, care se întindea pe teritoriile: **Iranului, Iracului, Afganistanului, Uzbekistanului, Turciei, Ciprului, Siriei, Libanului, Palestinei și Egiptului** de acum.

În Liban, o farsă de 1 Aprilie este dezvăluită spunând în traducere „**Minciună de 1 aprilie”**), după ce farsorul plămădește gluma (păcăleala sau minciuna).

Ziua Păcălelilor în România

În România, farsa de 1 Aprilie este dezvăluită spunând celui păcălit: „**păcăleală de întâi aprilie**”. Acasă, la serviciu, între prieteni și colegi se fac glume cu minciuni, apoi se spune „păcăleală de întâi aprilie!” În mass-media, cu ocazia zilei de 1 aprilie se difuzează știri senzaționaliste, neadevărate, ca păcăleli, care sunt dezmințite ulterior. Tradiția mai spune că farsa trebuie să aibă loc înaintea prânzului. Acest obicei s-a instalat încă din secolul al XIX-lea.

Totodată există superstiția că nu trebuie sub nici o formă să te căsătorești pe data de 1 aprilie, întrucât bărbatul se va afla sub papucul soției. De asemenea, toți copiii născuți în această zi vor avea succes.

În tradiția populară românească, 1 aprilie mai este numită și ziua păsărilor, pentru că se crede că atunci cântă cucul pentru prima dată.

Coralia DRĂGAN

Învățături de la Seneca

Învăț de la Seneca-filozoful
Că nu sunt nicăieri
Când ființa-mi este pretidindeni;
Că „Virtutea singură oferă o bucurie trainică”
Dar trebuie să ne grăbim,
Să nu încetăm a ne strădui, de fiecare dată.

Să nu merg pe urmele bătătorite ale altora
Că doar, voi pierde timpul și nu voi găsi nimic;
Să nu culeg de la alții vorbele frumoase
Ci, să le scot la suprafață
Din ce-i al meu și astfel,
Scrierile-mi vor deveni faimoase.

Spiritul să-mi fie belșug de măiestrie,
Precepte, pilde din multe epoci străine
Dar adunate într-un unic fel, să fiu eu;
Să părăsesc plăcerile lumești
Ce sting vigoarea și o moleșesc.

Să nu-mi adun averi pe-acest pământ
Căci sunt capcane pentru un suflet sfânt;
Să-nvăț să nu mă rătăcesc în spațiu și în timp
Căci mă voi pierde într-un infinit
Și prețu-i mult prea scump și mărginit.

Să știu să am măsură, cumpătare
În tot ce am primit aici, sub soare,
Să am acel sentiment de omenie
Ce-mi ține-n frâu intenții de trufie;
Să cercetez virtuțile una câte una,
Din sferele cerești să-mi împlinesc făptura.

Că m-am născut pentru-a împlini un bine,
Să nu-mi las nobile instincte-n adormire;
Să-nvăț că „Sărăciei multe îi lipsesc, avariției toate”;
Că defectele îmi vor fi blamate
Și-n versuri să-mi înserez precepte sănătoase
Căci lanțurile strâmte ale poeziei măiastre
Dau multă viață gândurilor noastre.

Tărâmul de nicăieri

Ai auzit de-acel tărâm de nicăieri
ce-i veșnic plin de soare, de flori
și păsări zburătoare cu aripile-ntinse
în zarea brăzdată de culori rupte din Rai?

Cu zâne ce se-nvârt în hore
înlănțuite-n pletele-aurii
pe-un câmp de-un verde pur
și mătăsos ca feciorelnic nur ?

C-un cer plin de mister,
adânc și nepătruns în albu-i sidereal,
cu norișori pufoși plutind
ca pe un veșnic și blând val ?

Pe-acest tărâm de nicăieri
visez s-ajung cândva, și eu
și să plutesc ca-n somn, ușor
între pământul meu și cer.

Să simt acel adânc mister
fără de griji și fără norii grei, ploioși,
să fiu doar zâmbet și surâs
cu sufletul ușor și cât mai sus.

Să pot s-adorm cu vise ca în basme,
fără coșmaruri, fără frici
și zorile să-mi bată la fereastră,
să simt că mă ridică blând,
spre steaua noastră.

Privește doar…

Privește cerul și vezi că-i primăvară;
E mai senin, mai vesel
Și îți zâmbește iară.

Privește pasărea în zboru-i ancestral
Ce vrea să i te-alături,
Să te înalți cu sufletul, măcar.

Privește soarele timid, ce strălucește;
Lumină îți aduce-n viață
Și întunericul ți-l risipește.

Privește mugurul în floare
Cum dă să înflorească,
Să-ți bucure privirea-n căutare.

(continuare în pag. 37)

(urmare din pag. 36)

Privește-i pe copii, cu fețele senine
Ce bucuria și-o exprimă
În joaca lor, prin parcurile pline.

Privește gâza ce-a ieșit la soare
Și-i fericită că trăiește
Deși, e-o mică călătoare.

Și-n toate ai să vezi că-i primăvara;
Minunea ce ne aruncă din iarna grea, povara
Și ne avântă spre culmi nebănuite,
Să ne dorim din nou, să fim îndrăgostite.

Pivește doar…

Umbre…

Mă văd prin umbra vieții mele
Și sunt confuză de-i a mea,
E mult prea grea și mult prea sumbră,
E ca o hartă-n urma mea.

Sunt drumuri prea întortocheate
Întrepătrunse-ntr-un mister
Și nu știu de-i trecutul propriu
Sau e un vis din nopțile cu ger.

Sunt umbre prinse-n ochiul minții,
Sunt doar contururi fără chip
Și-ncerc să mă descopăr printre ele,
Nu reușesc, renunț și plec.

Plutesc între un vis și realitate,
Îmi e prea bine sau prea rău
Și nu știu de e zi sau noapte,
Dar știu precis că-i viața mea.

Mai știu că viața-i o poveste
Ce-o poți piti între coperți,
S-o scrii în versuri repetate
Sau,
s-o așterni în armonii.

Și viața mea e o poveste
Cu multe versuri, armonii,
Dar și cu multe file-ascunse
Între coperți prea ruginii.

Constantin BEJENARU-BECO

BALADA POETULUI SUBLIM
- In memoriam DANTE ALIGHIERI

DANTE, înainte de descinderea în *„Infernul”*
Propriei implicări auctoriale, cunoaşte *Infernul*
Cruzimii umane din *Bătălia de la Campaldino*
Unde tânărul nobil guelf de 24 de ani
A participat activ în 1289. A fost unul dintre
Cele mai sângeroase evenimente de pe întinsul
Italiei, cele două ingrediente majore ale confruntării
Fiind *Ura* şi *Frica*, sentimente atavice ce sfâşiau
Din timpuri străvechi locuitorii din oraşele
Florenţa, Pisa, Siena, Lucca, Arezzo şi Pistoia.
Astfel că *DANTE* se descoperă întru *Sine* şi se-ntoarce
Apoi cu umanismul şi valorile pe care le va promova
Prin *„Divina Comedia”* fiind recunoscut în
Peninsulă drept *Sommo Poeta (Poetul Sublim).*

BLAGOSLOVENIE

Spre *Tine*, din *Vârfurile Rădăcinii*
Aud slăvindu-*Te*-n cântece îngereşti –
Creştineşti aezii *Luminii*;
Spre *Tine* sacrosant diamant de-o frumuseţe
Trezvie, *Soarele lui EMIESCU* îmi zâmbeşte
Şi mie, blagoslovindu-mă cu *POEZIE*.

BALANS NESPERAT

Înfrigurat-transpirat pentru-a scrie *Poezie*,
Mă trezesc la un moment dat încărcat
C-un fel de tristeţe mofluză-balsam nesperat
Cu care se-amuză adorata mea *Muză*.

BALADA POEMULUI ALES

Acest *Poem Ales,* deşi e greu de-nţeles asemenea
Scrierilor runice, surprinde total prin esenţa-i
Dramatică, potenţa sa dilematică precum
Războaiele punice.

CÂND *SCRIU*

SCRIU numai când *Mângâietorul* e-n mine
Murmurând poeme hiperboreene în toate
Limbile pământene; *SCRIU* numai când
În nopţi cu lună nebună, *Mângâietorul*
E-n mine adormindu-mă-n tsunamică şi
*DUH*ovnicească prezenţă de sine şi în
Zori trezindu-mă-n confuenţă deplină
Cu *Limba Raiului - Limba Română Divină*.

(continuare în pag. 38)

(urmare din pag. 37)

FIOR DE CREDINŢĂ

Printr-un fior de *Credinţă Trupul, Inima şi*
Sufletul meu de copil curcubeu, pipăie avid
Şi-nţelege subtil inefabilul din orice lucru
Şi orice fiinţă care se mişcă fulgerător sau tiptil.

LECŢIA DE TĂCERE

E-atâta *Linişte* când *Tac* toate *Limbile*
Cuvântului în aşteptarea *Orologiului* gata
S-anunţe *Victoria*-n lupta cu răul
Pământului, încât *ATOTPUTERNICUL* amuţeşte
Tunetele din visele *Gândului* meu teleleu de
Poet cucuiet - Curcubeu.

PORUNCĂ DIVINĂ

Activând *Creierul Uni(c)Versului* cu dopamină,
Oxitocină şi serotonină, *DUMNEZEU* a poruncit
Să se facă *Lumină* întru *Iubirea* cea mai
Deplină: aurorală-sapienţială-*DIVINĂ*.

BALADA TAOISMULUI

Bandă-a lui Mobius glisând de-a lungul
Creaţiei, Visul lui Narcis când pe sine-ntru
Sine se oglindeşte-n ape divine,
Cele opt trigrame taoiste
Întregesc şi dezamăgesc
Profund şi fecund
UNIVERSUL.

BALADA ÎNTREBĂRILOR FIREȘTI

În vise şi în vedenii
Mi-apar ale *Ţării* genii
Cu-ntrebările fireşti:
Frate Andrei unde eşti
Să ne reîncreştineşti?
Micea Vădă unde eşti
Ca înţelept să domneşti?
Mărite Ştefan unde eşti
Ca-n izbânzi să străluceşti
Şi monastiri să zideşti?
Bădie Mihai unde eşti
Ca-n *Vers* să ne nemureşti?
Viteazule unde eşti
Ca întru noi să pohteşti
Ţara s-o reîntregeşti?
Doamne, ce-ntrebări fireşti!...

LUDICĂ

Din floare beată de *Mac* am să fac un
Vârcolac cu voce de pitpalac şi-am să-l îmbrac
Într-un *Frac* mai negru decât un *Drac*
Ce se plimbă-n *Berjenac* cu *Dănilă Prepeleac*
Transportaţi de o maimuţă alintată
Miky Duţă de naşul ei *Aghiuţă.*

BALADA POETULUI

Lebăda Cântătoare şi dans cuantic-galactic
Pe zâmbet de fermecătoare ideie,
Binecuvântătoare
Zburătoare-ntre *Lună şi Soare* întru mirare
Aprinsă-n candoare izbăvitoare în care
Mă văd pre mine însumi cum îmi înveşnicesc
Râsu'-plânsu'-mi

SAKURA

„Ici Hime, Ni Toro (Prima Zână, al doilea Făt-Frumos!"
Proverb japonez

Când mă-ntristez, adulmec *SAKURA*
A *Caisului Floare* de mit nipon născătoare,
Izvorâtoare de *Mir-Elixir* cu miresme
Îmbrăţişare şi-nălţătoare de *Crez*.
Apoi mă minunez şi
Luminez ca orice
Bun japonez.

PERECHE DE PALME

Rană nevindecabilă aceea de-a fi
OM care deseori, în timp ce-şi deapănă
Viaţa, simte nevoia imperioasă
De-aşi trage *„O pereche de palme"*
Ca să se convingă că ce trăieşte şi vede
Este real şi nicidecum vreo închipuire.

BALADA LUI ARCIMBOLDO

Balans de copil în leagăn de-april
Cu ghicitoare-n ciocănitoare-
Ghionoaie moroaie; Spice de grâu
Pân' la brâu, tulpini de petale-n
Scântei oglindite-n idei ameţitoare-n
Cingătoare tulburătoare ce stă să-nfăşoare
Mijlocul enigmaticului *Klara*-
Toate-mi par, mai ales în subsidiar,
Nespus de grăitoare, Aşadar, *grosso modo*,
Mulţam,*ARCIMBOLDO**!

* *Arcimboldo* - celebru pictor italian cu operă unică, situată în afara convenţiilor, iubirea sa imposibilă pentru frumoasa *Klara*, fiinţă legendară.

Petre RĂU

DIN NOU DESPRE
MATEMATICA LUI NICHITA STĂNESCU
(2)

Doi-ul este și el important, mai ales pentru numărarea perechilor: „*...Lege înseamnă a avea craniu / cu doi ochi, / cu două urechi, / cu două nări, / cu două sprâncene, cu / două / împerecheri de îndepărtări...*" („Legea",[08]).

Când numărarea clasică nu-l mai satisface pe poet, copleșit sau poate descurajat, acesta pune de o revoltă în armata numerelor, schimbând din reguli, precum în poemul „Numărătoarea", [10]: „*Numărătoarea începe cu doi. / Unul nu este numărabil […] / Numărătoarea începe cu doi / Unul nu este şi nici nu există [...] / Numărătoarea începe / cu doi,...*", sau pur și simplu prin metamorfozarea semnificațiilor, ca în poemul „Învățarea de a număra", [14]: „*...opt, zicea unul, / patru, zicea altul. / Învățau să numere*", deși va ajunge repede la concluzia că tot cum spun regulile de bază ale aritmeticii este mai bine: „*Animal cu trei, cu patru / foarte trist și idolatru, / pentru cinci și pentru șase / dintre cifrele rămase...*" („Animal", [10]).

Iată încă un poem în care tot rima numerică ne îndatorează, „Urlă echipa", [10]: „*...Lăsați princesa ca să patineze / pe trupul meu de gheață și de rece / miragii, o apoteoze, /unu, doi, trei, nouă și zece…*".

Numerele sunt acelea care ne pot schimba destinul la jocul cu zarurile: „*...Cifrele se joacă de-a morții, / 1, 1 și 6, 6, -...*" („Care mă ninge", [14]).

Uneori, chiar și în versuri consecutive, putem desluși limpede ambele fețe ale numeralelor, pe cea cardinală și pe cea ordinală, așa cum întâlnim în poemul "Lupta cu cinci elemente antiterestre", [08]: „*...Doi, trei și patru. / Lupta a doua, lupta treia, lupta patra...*".

Tot jucându-ne cu numerele, avem toate șansele să devenim noi înșine numărabili și conștienți de propria noastră existență, iată adevărata forță a acestor concepte: „*...și devenim numărabili / și putem să ne numărăm / unul pe celălalt / unu și doi și trei… / unsprezece, / cincizecișipatru / optzeci și patru…*" („Ce alb, ce negru de alb!", [12]).

Poetul aplică un serios rechizitoriu și operațiilor matematice, punându-le și pe ele la îndoială, să dea socoteală pentru ce sunt utile sau redefinindu-le după cum îi cer "poftele" sale lirice: „*...Ea fuge din unu, devenind cu unu, doi. / Este adunarea prin îndepărtare. / Este ceea ce am putea zice: unu fără unu fac doi. / Nu este ceea ce nu este. / Unu cuprinde totul lui este. / Doi nu, adică e puţin. / Trei nu, adică e mic, / adică e în afară, adică nu e. / Este adunarea prin îndepărtare, adică / unu fără unu, care este fără unu, fac trei*" („Adunarea prin îndepărtare", [13]).

În acest poem eul liric ne spune că dacă pe 1 îl aduni la 1, atunci acești 1 adunați dispar pur și simplu în ceea ce vom numi total (sau rezultat), care devine acum doi, și tot așa cu orice altă operație. Așadar, totul se termină prin îndepărtarea operanzilor. Este de fapt viziunea unei operații, operatorul fiind în acest caz adunarea, în care elementele componente (operanzii) se volatilizează imediat după operare (compunere), adică imediat ce ni se va furniza un element nou, rezultatul propriu-zis al respectivei operații.

Operațiile pot fi însă și imposibile, mai ales atunci când nu sunt respectate clauzele și atributele vreunui operator. Este și ceea ce ne surprinde în poemul "Elegia a zecea", [04]: „*...Că nu se poate împarte la doi ochi, / la doi rătăcitori, la doi struguri, / la doi lei răgind, şi la doi / martiri odihnindu-se pe ruguri*".

Operația de scădere nu lipsește nici ea din viziunea lui Nichita asupra conceptelor matematice: „*...Din unul și cu unul și cu unul, / rămâne pân' la urmă unul, [...] / cu din șapte, șase numai / cu din patru, numai trei...*" („În grădina Ghetsimani", [08]).

Chiar și operatorii relaționali elementari sunt la fel de discutabili în poezia lui Nichita: "*Numele cifrei şapte reprezentând şapte copaci / este mai mare decât / numele cifrei şapte reprezentând şapte furnici*" ("Aleph la puterea aleph", [07]).

Numerele preferate ale lui Nichita sunt trei și șapte. Iată doar câteva exemple în care aceste cifre își exercită magia lor proprie în poezia stănesciană: „*...Să luăm trei nume frumoase. / Trei nume frumoase și atât. / Va să zică trei...*" („Căutarea tonului", [15]), sau dobândesc simbolul numeric chiar din titlu, cum ar fi în „Trei cai", [10]: „*...când trei magi din Sud picară / cu trei cai de sare-amară // Cu trei cai de unt-de-lemn, / cu trei cai de lemn solemn, / cu trei cai de rădăcină [...] / Cu trei cai / de chiparos / cu trei cai sculptaţi din os...*".

Să ne amintim că și Lucian Blaga avea un număr al său preferat, același șapte pe care îl regăsim din abundență și la Nichita: „*...Când au pornit cu limbi despicate să șuiere / cuvintele cu șapte capete,...*" („Vino tu stare măreață și spune", [08]), sau „*...Mă uitam cum cifra unu s-a uitat / palidă la cifra șapte...*" („Răzgândirea", [14]), sau încă "*Numele cifrei şapte reprezentând şapte copaci / este mai mare decât / numele cifrei şapte reprezentând şapte furnici*" ("Aleph la puterea aleph", [07]).

Afecțiunea pentru numărul șapte și-o mărturisește și în poemul „Pitagora", [12]: „...*Voi dormi pe misterul dumitale / dragule de șapte...*".

Nici logica sau intuiţia nu pot contrazice în vreun fel adevărurile. Altfel spus, ceea ce este adevărat din punct de vedere poetic nu are şi consistenţă filosofică. Iată un ilogism legat de conceptul de număr care poate fi întâlnit în poemul "Aleph la puterea aleph", [07]: "*Nici numere în sine nu se pot gândi / fără trupurile care le poartă*".

Dar se întâmplă ca poetul să contrazică cu bună ştiinţă primul principiu al logicii clasice, cel al identității, folosind imagini poetice în care obiectele se

(continuare în pag. 40)

(urmare din pag. 39)

sustrag încadrării lor în concepte: "*şi nici nu răsare acelaşi soare / ci tot altul după noroc / mai mic sau mai mare*" ("Câmp", [07]), sau "*Nu se poate copacul să fie copac*" ("Certarea lui Euclid", [07]), sau încă "*Atom nu se aseamănă cu atom*" ("Repede ochire asupra oamenilor", [07]), "*Animal cu animal nu se aseamănă / Frunză cu frunză nu e geamănă*" (idem).

Chiar și principiul necontradicţiei este permanent subminat: "*Sunt lângă tine, dar cheamă-mă*" (idem), "*apoi iubit şi neiubit*" ("Aleph la puterea aleph", [07]).

Poetul aplică deseori negaţia sensului direct, chiar şi în atitudinile şi manifestările concrete pe care le invocă, precum: "*Există-mă şi ne există-mă! / Cântă-mă şi tace-mă!*" ("Pasărea Pheonix a Serbiei", [16]).

După cum susţine Solomon Marcus, în astfel de sintagme "este vorba nu atât de încălcarea principiului logic al necontradicţiei, cât de respectarea unui analog pragmatic al acestuia. Limbajul poetic e obligat să compenseze insurecţia sa împotriva definiţiilor printr-o dependenţă mai mare de context; nu numai de contextul sintactic, ci şi (de fapt, mai cu seamă) de contextul semantic şi pragmatic".

Dar la Nichita până şi propria identitate este pusă la îndoială: "*Nu cum sunt eu sunt eu / ci cum eşti tu sunt eu...*" ("Oraţie de nuntă",[13]).

Ca tactică poetică, deseori se recurge la refuzul relaţiilor de echivalenţă care încadrează obiectele individuale în clase mai largi de obiecte. Atent cu ceea ce practic se întâmplă cu fiecare dintre ele, obiectele stănesciene suferă o metamorfoză continuă care conduce uneori la transformarea unei entităţi chiar în opusul ei: "*Iubit la început şi neiubit apoi*" ("Aleph la puterea aleph", [07]).

Tot din logică este contrazis și principiul complementareităţii, cel care participă la reîntregirea lucrurilor. De exemplu, numai eu și cu ce-i în afara mea putem alcătui totul. Așadar, este vorba despre un operator care îmbrăţişează şi desăvârşeşte totul. Chiar şi nimicul poa-te fi explicat mai simplu dacă acceptăm conceptul de tot, de întreg, de unitate. Dar la Nichita se pare că nimicul este totuși ceva: "*Nimicul este numărul acel / Fără de număr şi plângând*" ("Luna de la ora trei de ziuă", poem scris împreună cu Aurel Rău).

Infinitul a fost şi rămâne una din cele mai spinoase probleme ale raţiunii umane. Marele matematician Ga-uss spunea despre el, parcă sunând ca într-un timbru stănescian: "infinitul este numai un fel de a vorbi". Nu există însă niciun pericol dacă abuzăm de acest concept, atâta timp cât omul finit nu face greşeala să privească infinitul ca pe ceva limitat. Infinitul însă are şi o proprietate interesantă, descoperită chiar de Galilei, anume aceea care se exprimă prin faptul că o mulţime este infinită dacă "o parte a ei este egală cu întregul". Nici că se putea o definiție mai lirică decât aceasta!

În abordarea problemei infinitului, şi nu numai, Ni-chita Stănescu nu este un adept al logicii, ci recurge la intuiţie, despre care Poincaré ne spunea că: "...se pare că te naşti geometru, adică intuitiv, sau analist, adică logician". Din acest punct de vedere poetul rămâne un geometru, adică un intuiţionist convins până la capătul vieţii. Despre intuiţionişti se spune că se bazează deseori pe inconştient, unde ideile vin din senin, sau prin inspiraţie, dar numai în urma unui efort conştient.

Infinitul este un concept pe cât de uşor acceptat de mintea omenească, pe atât de dificil de explicat. El a fost tratat mereu cu un amestec de fascinaţie şi sme-renie. Unii îl asociază şi azi ideii de divinitate, în timp ce alţii pur şi simplu afirmă că nici măcar nu e nevoie de el în viaţa de toate zilele, privindu-l ca pe un concept fără valoare practică în lumea reală. Aceştia din urmă îşi argumentează poziţia susţinând că, până şi în matematică - ştiinţă considerată dependentă de infinit, ne putem lipsi de acest concept, recurgând pur şi simpu la cantităţi foarte mari, dar finite[1].

Infinitul fiind o noțiune abstractă, Nichita pur și simplu îl neglijează și recunoaște, de pildă, că nu poare număra numerele, ele fiind necuprinse: „*...Putem să numărăm jivinele, - / dar numerele, nu...*" („Doină", [12]).

Iată așadar, o mare dilemă a infinitului în concepția poetului.

În matematică, aşa cum am sugerat mai sus, infinitul nu înseamnă altceva decât un număr. Mai mult, se operează cu el aproape la fel ca după regulile de operare numerică cunoscute. Ca orice număr, infinitul numără sau măsoară lucruri. Desigur, el nu este un număr ca toate celelalte (vom putea vedea asta şi mai departe), dar acesta este scopul principal pentru care îl foloseşte matematica, acela de a opera cu el după diverse necesităţi. El este relevant în legătură cu limitele matematice, atunci când ne intersectăm cu el în paradoxul lui Russel, cu ocazia așa numitelor numere hiperreale etc.

În filosofie, infinitul se referă la spaţiu şi timp, precum în prima antinomie a lui Kant. Atât în teologie cât şi în filosofie, infinitul apare în concepte precum "absolut", "Dumnezeu", "Paradoxurile lui Zenon"[2] ş.a.

În fine, mai spun că problema infinitului din matematică este însă una cu mult mai complexă decât am lăsat să se înţeleagă mai sus, dar nu mai dezvolt subiectul aici.

Nichita vede însă infinitul din unghiuri statice, chiar dacă el poate fi mult mai ontologic decât ne putem închipui. Iată una dintre reflecții, din poemul „Contemplarea lumii din afara ei", [13]: „*...Aici şi infinitul văzut din infinit / este un punct...*".

Pentru poet infinitul poate fi și un veșnic somnambul, inert și fără vreo participațiune la starea ontologică a lucrurilor și ființelor, pentru că verbul "a trimbula", inventat de poet, chiar dacă ar putea sugera o acțiune, nu se dovedește a fi în stare să schimbe ceva: „*...Într-un infinit dormind / visător şi trimbulind*" („Despre lupul singuratic", [10]), ba mai mult, este într-atât de inofensiv, încât nu este în stare nici măcar să nu fie atins de intemperii și de degradarea pe care, se pare, tot el ar produce-o: „*...Plouă peste infinit. Murdar de noroi / sau, născător de noroi e infinitul*" („Numărătoarea", [10]).

În mod surprinzător, după bogăţia de membri constituenți, adică după cardinalitatea lor, există mai multe feluri de mulțimi infinite. Așa a apărut în

(continuare în pag. 41)

(urmare din pag. 40)

matematică necesitatea unui nou concept, numit *aleph*. Iată ce are de spus poetul în legătură cu acest concept: „...*Aleph! Iată punctul din care / se vede sensul întregului, ca și cum / sensul ar fi însuși întregul...*” (“Aleph la puterea Aleph”, [07]).

La fel ca cifra unu, aleph redă și el totul, ba redă chiar și cifra unu. Aceasta fiindcă sistemul de numerotare ebraic, spre a reprezenta cifrele, nu folosește alte semne decât literele ce redau sunetele limbii. Multitudinea însă ține de expansiunea unității, nu de dublarea sau multiplicarea acesteia. Iar aleph e totodată și imagine a infinitului.

Pentru poet percepţia este în primul rând vizuală, iar punctul de optimă vizibilitate este de puterea numărabilului sau de puterea continuului, echivalentele simbolurilor matematice de reprezentare a primelor două categorii de infiniţi: $aleph_0$ şi $aleph_1$. Deşi abordarea infinitului este o încercare curajoasă, totuşi elanul manifestat de poet rămâne iluzoriu, încât va fi nevoit să recunoască dezamăgit: “*Aleph la puterea Aleph / nu e cu putinţă*“ (Aleph la puterea aleph).

Dar Nichita introduce și o altă perspectivă a viziunii sale, aceea legată de punct și de viteză. De fapt el pune în evidență faptul că viteza ar fi în stare să pună ordine între puncte. Deci numai punctul are viteză. În acest sens să ne amintim cunoscutele versuri eminesciene din Scrisoarea I: „Dar deodat-un punct se mișcă... cel dintâi și singur. Iată-l / Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl!... / Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii, / E stăpânul fără margini peste marginile lumii...”.

În poemul lui Nichita avem două perechi de concepte: perechea unul și multiplul, căreia i se asociază analoagele lor, punctul și mișcarea (viteza): „...*.Partea poate fi egală cu întregul, / dacă / viteza părții este egală cu viteza / întregului. [...] // Dacă un șir de puncte poate fi / egal cu toată infinitatea punctelor / la un loc, dacă / viteza grupului de puncte este egală / cu viteza / tuturor punctelor din univers, / la un loc, [...] // Atunci și numărul punctelor acelora / este egal cu numărul tuturor punctelor / la un loc...*”.

Nichita pune adesea sub semnul îndoielii perfecțiunea logicii matematice, a simbolurilor și principiilor oferite de aceasta în folosul omenirii. Mintea sa matematică nu poate regiza complet spectacolul fascinant al lumii, rezumându-se, în fundamentele ei, la simple operații de împărțire, de înmulțire, ineficiente pentru a surprinde relațiile insolite dintre lucruri banale.

Solomon Marcus l-a cunoscut personal pe poet, ba chiar a avut o oarecare polemică cu acesta. Este adevărat că poetul i-a dedicat și o poezie, „Matematica poetică”, [12], un fel de replică la un studiu de succes al savantului publicat în 1970 într-un volum sub titlul “Poetica matematică”, studiu de care savantul era mândru. Dar nu mai puțin adevărat este și zeflemismul manifestat de poet în poezia sa, care se încheie la modul ironic cu un strigăt nătâng: “Cucurigu!”.

În poem este atacată practic simbolistica matematică, insuficiența de a explica toate incertitudinile realului. Totodată sunt trasate unele graniţe dintre limbajul matematic şi cel poetic, în timp ce eul liric îl priveşte ironic pe cititorul format la şcoala raţiunii: „*Unu și cu unu nu fac doi, / Unu și cu unu fac trei / sau patru, sau cinci… / Unu tare și cu unu moale / fac unu tare și cu unu moale / sau o cămilă / Șaptesprezece fără unu / fac douăzeci și unu, / cinci și cu patru / fac un cal. / Opt fără trei / fac cât vrei, / o mie nouă sute / a fost, / două mii / va să vie. [...] // Există o gramatică a numerelor / 1 poate fi subiect / dar poate fi și predicat. / 1 poate să fie până la soare / dar poate fi și până / la lămâie / 1, 2, 3, / o capră, un taur, un turn [...] // Scuip pe 1 / Plâng pe 1 / dau cu piciorul în 1. [...] / Matematica s-o fi scriind cu cifre / dar poezia nu se scrie cu cuvinte. / Cucurigu!*”

Așa cum spuneam, totul culminează cu versurile finale în care atitudinea poetului faţă de matematică şi poezie pare a fi evidentă. El priveşte cu o oarecare condescendenţă limbajul matematic, considerând că acesta se rezumă doar la numere şi cifre, fiind astfel destul de limitat. Pe de altă parte, însă, vede în poezie o modalitate de exprimare care porneşte de la cuvântul scris, dar pe care ajunge să îl transceandă.

“Matematica poetică” este considerat un poem defi-nitoriu care trasează net frontierele jocului liric, afirmându-i la modul orgolios neatârnarea şi aruncând priviri ironice spectatorului format la şcoala unei ordini a preciziei, coerenței și conciziunii. Finalul sună ca o sfidare, ca o uşă trântită în faţa spiritului pozitiv şi conformist. Această sfidare este considerată a fi una dintre cele mai orgolioase din câte s-au manifestat vreodată în lirica românească.

Deși între poezie și matematică există zone intermediare deosebit de interesante, unele dintre ele puse în evidență de poetul și matematicianul Ion Barbu, e puțin frustrant că Nichita nu le întrevede decât prin fantele larg umbroase ale spectrului său matematic îngust.

Unii susțin că le place la poemul „Matematică poetică” ironia şi sarcasmul poetului, care spune la modul piperat lucrurilor pe nume. Cu alte cuvinte, sunt bucuroși că Nichita a știut bine să pună matematica “cu botul pe labe”. Există însă și păreri mai pașnice că poemul se vrea a fi doar o demonstrație filosofico-matematică în legătură cu incapacitatea numerelor de a înregistra complexitatea existenței. Altele spun că poetul neomodernist trăiește prin acest poem un puternic orgoliu al creatorului care stăpâneşte lumea prin “necuvinte”: “*Matematica s-o fi scriind cu cifre / dar poezia nu se scrie cu cuvinte*”, adică prin acele “necuvinte” care poartă înţelesuri ascunse, “expresii care dau târcoale cuvântului, aspirând spre limbajul absolut” (Ştefan Augustin Doinaş).

Savantul Solomon Marcus a scris în câteva rânduri despre poet, aproape de fiecare dată la modul elogios. Iată ce spune despre cum l-a cunoscut pe poet: “Mai întâi i-am citit unele poezii, apoi l-am întâlnit personal, după care am luat cunoștință cu poeticianul. S-a întâmplat să mă aflu într-un grup de prieteni literari ai lui Nichita. Tocmai publicasem «Poetica matematică», o carte care stârnise o anumită vâlvă în lumea literară. Reacția poetului a venit în primul număr al revistei Argeș pe anul 1971, la câteva luni după apariția cărții, în 1970. Poezia sa «Matematica poetică», pe prima pagină, sus, la

(continuare în pag. 42)

(urmare din pag. 41)

dreapta, îmi era dedicată şi se încheia astfel: «Matematica s-o fi scriind cu cifre / Dar poezia nu se scrie cu cuvinte / Cucurigu!» În ceea ce privește poezia, el era aici în deplină concordanţă cu Necuvintele sale, publicate cu vreo doi ani mai devreme; dar nu bănuia probabil că şi matematica are necifrele ei, că şi ea se desprinde de sol şi îşi ia zborul. De fapt, încă de prin secolul al XVII-lea limbajul matematic nu mai este confiscat de cuvinte, are nevoie de tot felul de semne. I-aş fi spus acum că, în orice teorie matematică de succes, există cel puțin un element de natură transcendentă...”[3].

Tot Solomon Marcus declară: “Primul lucru care mi-a atras atenția în poezia sa a fost limbajul. O altă limbă română mi se dezvăluia. Experiențe de acest fel nu le mai trăisem decât cu Eminescu, Arghezi şi Ion Barbu. O cale de acces la elevul Nichita mi-a fost oferită de fostul său profesor de matematică, Ion Grigore (I. G.), de la care deţin o informaţie interesantă: Nichita frecventa *Cercul de matematică* pe care-l organiza I. G. în afara programului, cu elevii care veneau de plăcere, să afle ce sunt numerele transfinite. Această informație îmi explică sursa unor poezii din «Laus Ptolemaei» (1968), în special din «Aleph la puterea aleph». Niciunui inițiat chiar numai în partea relativ elementară a aritmeticii transfinite, pe care probabil Profesorul I. G. o explica elevilor la Cercul său, nu-i putea scăpa rezultatul central, teorema conform căreia părţile unei mulţimi A nevide formează o mulţime «mai numeroasă» decât A, cuvintele «mai numeroasă» având aici altă semnificație decât la mulțimi finite, dar în concordanţă cu aceasta din urmă. Rezultă, ca o consecință inevitabilă, că nu există un cel mai mare număr transfinit”[4].

Apoi continuă: “Astfel de lucruri, care, la vremea respectivă iscaseră dispute cu Vaticanul, conducându-l pe Georg Cantor, creatorul teoriei numerelor transfinite, să introducă (în afara demersului matematic) ideea de infinit absolut, nu aveau cum să nu stimuleze imaginaţia unui poet ca Nichita, să nu uităm că şi Borges fusese impresionat de alephii transfiniţi. Numai că, în anii în care i se întâmplau lui Nichita aceste lucruri, nu exista în România libertatea necesară de informare şi de gândire care să permită o întâlnire profundă între curente de reflecție atât de îndrăzneţe. Vin toate acestea în conflict cu relatarea (pe care o deținem de la fostul său coleg de clasă, la Ploieşti, actualul academician Eugen Simion) conform căreia Nichita fusese slab la matematică? Nicidecum. El putea fi slab la matematica şcolară, dominată de procedee, formule şi calcule, dar lipsită de idei, de context cultural-istoric, în schimb să fie interesat în matematica de tip poveste şi de orizont filosofic pe care profesorul său o propunea la Cercul facultativ. Nichita repetă aici situația lui Eminescu, pe care matematica școlară îl decepţionase şi la care eşuase, pentru a-şi da seama mai târziu, când devenise revizor şcolar, că matematica adevărată, bine explicată, este altceva, este «un joc cu cele mai simple legi ale judecăţii omeneşti...»”[5].

Într-un interviu (acordat lui Nicolae Sava în 2014), Solomon Marcus spunea despre poet, recunoscându-i meritele: “Dacă e să discutăm despre poeţii români care au înnoit limba română, eu văd în primul rând pe aceştia: Eminescu, care a schimbat limba română; după aceea, Arghezi, Ion Barbu, Nichita Stănescu. Ei sunt poeţii care au marcat limba română, ei i-au dat puteri noi. Eu pe aceştia patru îi detaşez în primul rând. Că de pildă, Blaga e un mare poet, dar el nu a mizat, în primul rând, pe limbaj”.

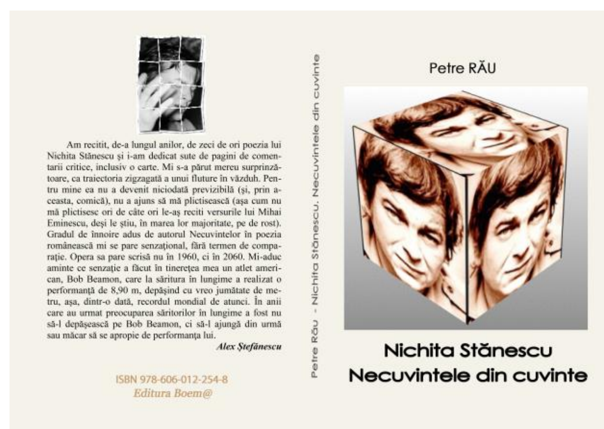
La fel de elogios spunea academicianul Solomon Marcus: “Nichita Stănescu este, după Eminescu, poetul român cu cea mai mare încărcătură culturală, cultura fiind aici înţeleasă în toate direcţiile posibile, de la lite-ratură, artă şi religie la ştiinţă şi filosofie. [...]„Acum, la 30 de ani de la moartea sa, mă preocupa mai puţin ce era în capul lui Nichita, mi se pare mai interesant să urmăresc ce ne spune opera sa azi, când lectura ei nu poate evita raportarea la un context cultural şi ştiinţific radical diferit de cel care-i fusese accesibil poetului”[6].

[1] Petre Rău, *Fascinanta lume a numerelor*, Ed. InfoRapArt, 2013
[2] Petre Rău, *Fascinanta lume a numerelor*, Ed. InfoRapArt, 2013
[3] Solomon Marcus, *Eminescianul Nichita Stănescu,* articol apărut în “România literară” nr. 23 din 6 iunie 2013.
[4] Solomon Marcus, *Eminescianul Nichita Stănescu,* articol apărut în “România literară” nr. 23 din 6 iunie 2013.
[5] Solomon Marcus, *Eminescianul Nichita Stănescu,* articol apărut în “România literară” nr. 23 din 6 iunie 2013.
[6] Idem.

(17-21)

Referințe - volumele de poezii (fără antologii)

[01] *Sensul iubirii*, 1960, Ed. pentru Literatură și Artă
[02] *O viziune a sentimentelor*, Ed.pentru Literatură, 1964
[03] *Dreptul la timp*, Editura Tineretului, 1965
[04] *11 elegii*, Editura Tineretului, 1966
[05] *Roșu vertical*, Editura Militară, 1967
[06] *Oul și sfera*, Editura pentru Literatură, 1967
[07] *Laus Ptolemaei*, Editura Tineretului, 1968
[08] *Necuvintele*, Editura Tineretului, 1969
[09] *Un pământ numit România*, Editura Militară, 1969
[10] *În dulcele stil clasic*, Editura Eminescu, 1970
[11] *Belgradul în cinci prieteni*, Editura Dacia, 1972
[12] *Măreția frigului*, Editura Junimea, 1972
[13] *Epica Magna*, Editura Junimea, 1978
[14] *Opere imperfecte*, Editura Albatros, 1979
[15] *Noduri și semne*, Editura Cartea Românească, 1982
[16] *Oase plângând* (versuri ad-hoc la Belgrad), 1982
[17] *Strigarea numelui*, Editura Facla, 1983
[18] *Argotice* (poezii culese în 1955), Ed. Românul, 1992

(Va urma)

Eugen ONISCU

INIMA STRĂINULUI

Nuvelă-foileton (17)

În acea seară, pe când se întorcea spre casă pe străzile aproape pustii cufundate în întunericul serii, la colțul unei străduțe în apropierea unui bar îl văzu pe Relu ce era împreună cu Silviu. Cu Relu mai conversase în câteva rânduri și chiar încercase să-l ajute pentru al determina să trăiască altfel. Însă Relu se opuse și nu dorise ajutorul său. Ajuns în dreptul celor doi, Eusebiu îi salută. Relu veni în întâmpinarea lui și îi zise:

- Te rog împrumută-mi o sută de lei.

Eusebiu rămase puțin mirat, apoi scoase portofelul și îi dădu banii lui Relu.

- Când un prieten îți cere o sută de lei, poți să-i dai o sută cinzeci că doar dai la un prieten, spuse Silviu și se apropie de Eusebiu.

La lumina ce reflecta de la un bec din apropiere, Eusebiu îl putu privi și mai bine pe Silviu ce era îmbrăcat cu haine ponosite, iar fața lui i se păru și mai buhăită de băutură de cum îl văzuse cu ceva timp în urmă în casa lui Relu.

- Tu nu te amesteca, zise Relu.

- De ce să nu mă amestec doar ăsta vine din Germania și are bani, așa că poate ajuta un prieten la nevoie sau poate că ne face cinste cu câte o bere, ei ce zici?

Eusebiu simți mirosul puternic de alcool ce venea de la Relu și Silviu și își dădu seama că cei doi băuseră mult în acea seară.

- Mă grăbesc spre casă de aceea nu pot, se scuză Eusebiu.

- Relu, se pare că prietenului tău îi este rușine să bea o bere cu noi, zise Silviu și râse mai mult forțat.

- Poate că ar trebui să trăiți și altfel, zise Eusebiu dându-și seama că gândise cu voce tare și că nu ar fi trebuit să fi spus acele cuvinte.

- Cum? Iar îndrăznești să începi cu morala, ce ești tu un învățător? Dacă i-ai dat o sută de lei lui Relu de acum poți să începi cu morala ta de doi bani. Vezi că te cam întreci și s-ar putea să ai probleme cu mine...

- Stai liniștit Silviu, doar ți-am spus să nu te amesteci. Am copilărit împreună cu Eusebiu și de aceea îi permit să mă dojenească.

- Da, dar a spus că ar trebui să trăim și altfel adică s-a referit la noi doi, vociferă puțin enervat Silviu.

- Ai remarcat bine, m-am referit la amândoi și am dorit să vă spun că ar fi bine să vă gândiți la modul cel mai serios că stilul vostru de viață o să vă nenorocească de tot, rosti ferm Eusebiu.

- Asta nu este treaba ta, iar mie nu îmi dă lecții nimeni, strigă Silviu și fața începu să i se înroșească de furie.

Eusebiu își dădu seama că făcuse o greșeală și că nu ar fi trebuit să fi început acea discuție. Relu interveni și îl trase de acolo pe Eusebiu. Silviu rămase în urma lor, făcură câțiva pași în tăcere.

- Scuză-mă, îngăimă Relu.

Eusebiu nu îi răspunse lui Relu, merseră puțin în tăcere apoi se opriră. Privind spre locul unde era Silviu pentru a se asigura că acesta era departe și nu îl mai putea auzi Eusebiu zise:

- Îmi pare rău, nu trebuia să spun ceea ce am zis dar suntem prieteni din copilărie și nu am putut să trec nepăsător pe lângă tine și să văd cum te prăbușești moral. Poți să rupi cu astfel de prieteni după cum ți-am mai spus și să începi o viață nouă. În următoarele zile va trebui să plec la Iași și apoi în altă parte, dar mă voi întoarce și dacă vrei te voi ajuta să îți găsești un loc de muncă. Ți-am vorbit de câteva ori despre Dumnezeu și nu ai dorit să mă asculți însă reține un aspect, dacă vei trăi tot așa nici o femeie de treabă nu se va apropia de tine niciodată. Te vei nenoroci singur, îmi pare sincer rău pentru tine, pe calea pe care ai pornit nu vei reuși niciodată să-ți refaci viața după cum dorești. Încă odată îți spun, chiar dacă voi deveni plicticos, doar alături de Dumnezeu ai o șansă mare de a te reabilita, te rog gândește-te la tot ce ți-am spus.

Relu îl ascultă atent pe Eusebiu, apoi spuse:

- Mulțumesc pentru sfaturi, întotdeauna mi-ai dorit binele, mă voi ridica, nu mă voi lăsa doborât nici de influența lui Silviu și nici de nefasta dependență de alcool.

- Dumnezeu să te ajute, mă voi bucura mult să te văd trăind și altfel.

- O să vezi că nu sunt vorbe în vânt, după ce te vei întoarce din călătoria ta vei întâlni în persoana mea un alt om.

- Eu cred că tu poți să învingi influențele nefaste ce te asediază și să fii un alt om. Și nu uita remediul pentru orice circumstanță nefavorabilă a vieții este la Dumnezeu, caută-L și te vei minuna de posibilitățile de dezvoltare spirituală ce se vor deschide în fața ta.

- Mulțumesc, am să țin cont de tot ce mi-ai spus.

Se despărțiră ca doi buni prieteni.

După cum stabili cu Fabian, în zilele următoare Eusebiu plecă din orașul său de lângă Dunăre spre Iași cu un microbuz în care mai erau câțiva călători. Trecură Dunărea cu bacul, iar după câteva ore ajunse în Iași. Fabian îl aștepta în autogara unde oprise microbuzul. Revederea lui Fabian îi umplu inima de bucurie lui Eusebiu, se îmbrățișară. Fabian îl examină puțin pe Eusebiu după care zise:

- Te-ai maturizat mai mult, dar tot tânăr și puternic ești!

Eusebiu privindu-l pe Fabian constată că acesta îmbătrânise mai mult, dar încă se ținea bine. Și ca în trecut îl uimea la Fabian ochii săi cenușii ce reflectau speranță și bunătate, și acea expresie a feței sale de om trecut prin multe. Porniră de la autogară cu mașina lui Fabian, un Opel Astra de culoare albastră pe care acesta îl conducea cu multă grijă fiind foarte atent la traficul aglomerat din Iași.

- Trebuie ca până plecăm să îl vizităm pe Marcu, să-ți arăt Iașiul pentru că să știi, este un oraș frumos.

- Mi-ai face o deosebită plăcere dacă am putea ca

(continuare în pag. 44)

(urmare din pag. 43)

în zilele următoare să vizităm locurile cele mai frumoase ale Iașului.

- Da, cum să nu, cu cea mai mare plăcere. Și mai mult decât atât vreau să știi că mă bucur mult că suntem din nou împreună.

- Și eu mă bucur de revederea noastră. De asemenea doresc să te întreb: Cum este viața oamenilor pe aici? Mă refer în primul rând la inflația mare și la tot contextul sumbru al neobișnuitului război ruso-ucrainean.

- Oamenii sunt amărâți, trăiesc greu, și-au pierdut total încrederea în clasa politică aflată la putere. Sunt timpuri acum în care pentru toți este o mare ocazie să se apropie de Dumnezeu. Iar tu și eu suntem doi oameni privilegiați pentru că îl cunoaștem pe Dumnezeu, și de aceea nu suntem niște oameni fără speranță în această lume plină de suferință. Noi doi știm că doar a doua venire a lui Hristos în glorie va pune capăt suferinței umane. Dar vezi tu bieții oameni trăiesc în întuneric și nu înțeleg planul de mântuire și evenimentele finale ce au început să se deruleze cu repeziciune și punctul final fericita noastră nădejde. Ei bine, ei nu cunosc aceste lucruri și de aceea au nevoie să li se spună că Dumnezeu nu a abandonat omenirea ci are un plan minunat pentru noi toți.

- Se pare că ai devenit un predicator mai bun ca Marcu, zise surâzând Eusebiu.

- O, nici chiar așa, dar să știi că în ultimul timp am citit mult Sfintele Scripturi și unele comentarii biblice, și am meditat mult la minunatele teme ale sfintei Cărți. Toate aceste descoperiri mi-au luminat bătrânețea.

În timp ce vorbeau străbătând cu mașina străzile Iașului, Eusebiu privea clădirile mai mari și oamenii ce mișunau pe trotuare la acele ore ale serii. Era impresionat de tot acel iureș al vieții cu care îl întâmpina marele oraș. După ce pătrunseră pe niște străzi unde erau mai multe case ce dădeau impresia că erau locuite de oameni gospodari, Fabian opri mașina în fața unei case mari acoperită cu tablă linda de culoare verde închis, având o mansardă cu geamuri mari. În fața casei erau doi cireși, un petic de iarbă și o grădiniță de flori. Cireșii încărcați cu cireșe coapte împreună cu iarba verde și florile dădeau impresia unui loc edenic. Pășind pe aleea betonată ce se întindea de la poartă până la ușa casei, Eusebiu avea impresia că venise în vizită la un adevărat prieten. Intră în holul casei, apoi condus de Fabian în sufragerie unde era o masă mare cu scaune în jurul ei, câteva fotolii de culoare bej cu dungi maronii aranjate în jurul unei măsuțe de sticlă, o bibliotecă cu multe cărți, un televizor așezat pe un mobilier special și o mobilă a cărei vitrină era încărcată cu diferite bibelouri de porțelan. Eusebiu se așeză pe un fotoliu. Fabian plecă la bucătărie și reveni cu o sticlă de nectar de piersici și două pahare.

- Te servesc acum cu nectar și mai târziu o să mâncăm ceva ce am pregătit special pentru tine.

- Nu trebuie să te deranjezi atât de mult.

- Nu este nici un deranj, ci o bucurie foarte mare.

Fabian se așeză pe un fotoliu în fața lui Eusebiu, după care zise:

- Sau întâmplat multe lucruri în viața mea și în lume de când nu ne-am mai văzut, deși noi doi la telefon am mai discutat câte puțin. Cel mai important lucru pentru mine este faptul că nu mai sunt considerat de ai mei drept nebun, pentru că sau derulat o serie de evenimente care au schimbat totul. Dar să încep prin ați povesti ce s-a întâmplat după ce ai plecat din Berlin. Un timp am umblat cu Marcu pe la întrunirile pe care le avea cu diferiți oameni cu care studia Biblia. Îl urmam peste tot și eram atent la învățăturile pe care le dădea, de asemenea studiam în particular Biblia cu un zel nemaipomenit pentru că simțeam că Dumnezeu mă cheamă să ies din întuneric și să pășesc în lumina Sa minunată. În Germania a urmat acea perioadă de vaccinare în masă, dintre ai mei s-a vaccinat Ștefan, Petre ce este un alt ginere de-al meu și Nina fiica mea mijlocie nevasta acestuia. Nepoții nu sau vaccinat niciunul și asta m-a bucurat nespus. Însă s-a întâmplat o tragedie cu o familie de români ce erau prieteni cu Ștefan și Adina, așa se numește fata mea mai mare. Ei bine, această familie de români ce nu aveau copii și erau destul de tineri, având în jur de patruzeci de ani sau vaccinat cu două sau trei doze, nu mai rețin acest aspect iar la opt luni după ce sau vaccinat au început să aibă mari probleme de sănătate. Au luptat ceva timp cu miocardita și alte complicații, după care în mod subit au decedat, mai întâi bărbatul apoi la ceva timp și femeia. Dintre ai mei Petre și Nina de moment nu au probleme, însă Ștefan a început să aibă probleme serioase iar un medic la diagnosticat cu miocardită și i-a spus că cauza este vaccinul. Și de aici eu am început să fiu privit altfel după tragedia acelei familii și a îmbolnăvirii lui Ștefan. Iar toți ai mei acum au început să aibă din nou încredere în mine și chiar Ștefan ce era atât de înverșunat altădată, acum îmi spune în stilul lui caracteristic: ,,Ai avut dreptate totul a fost o făcătură!” Iar eu pornind de la acest punct am îndrăznit și le-am prezentat tuturor fiind adunați într-o ocazie laolaltă cu fiicele mele, ginerii și nepoții mei, le-am vorbit despre planul lui Dumnezeu și despre minunata Sa iubire pentru noi toți. Și m-au ascultat cu respect, ba chiar au început să-mi pună întrebări legate de ce va fi în viitor, pentru că vezi tu inflația mare din Germania a zguduit confortul multora și oamenii încep să înțeleagă că în fața statului paralel ce uneltește pentru ai distruge nu îi apără nimeni, și încep să simtă că au nevoie de Dumnezeu. Iar războiul acesta a demonstrat cât de crudă, perversă și barbară, este lumea așa zis civilizată. Și de aici cuprinși de teama pentru ce va fi în viitor oamenii încep să-L caute pe Dumnezeu. Iar unii chiar se trezesc și își dau seama că au fost mințiți și manipulați în cei doi ani de plandemie, totul pentru ca să primească un vaccin prin care populația lumii să fie redusă. Mă doare inima atunci când deschid facebookul și constat că pe zi ce trece mor oameni subit, iar cauza nu este alta decât efectele secundare cauzate de vaccin. O, cât de ușor au fost manipulați oamenii de mașinațiile marilor oligarhi! Ce bine ar fi fost dacă oamenii nu ieșeau la vaccin. Cu o neprezentare masivă la vaccinare indiferent de pierderile materiale pe care le-am fi suportat, îi puteam învinge pe autorii plandemiei, iar cei ce au murit puteau rămâne în viață. Dar cei mai trist este faptul că mulți din cei ce sau injectat cu acest ser experimental se vor duce. Vezi tu acum privind în

(continuare în pag. 45)

(urmare din pag. 44)

urmă cum toate teoriile ce erau numite conspiraționiste sau împlinit! Și cei mai rău este faptul că ni se pregătește închisoarea digitală și creditele sociale, iar mulți vor cade din nou în capcană pentru că nu vor sau nu pot să discearnă de unde vine răul.

- Pe deasupra au adus și războiul din Ucraina.

- Acest război, regizat tot de marii oligarhi este o rușine pentru umanitate.

Apoi Fabian începu să vorbească despre conflictul din Ucraina și despre toate aranjamentele meschine din culise și cum în continuare omenirea era manipulată prin intermediul războiului să accepte inflația mare și toate nenorocirile ce veneau ca urmare a acelui război sinistru. Și mai ales insistă asupra faptului că America împreună cu țările membre NATO susțineau Ucraina luptând astfel împotriva Rusiei. Iar despre pace în toate discursurile oficiale ale marilor lideri se amintea doar vag și se insista foarte mult pe sprijinul ce trebuia dat Ucrainei pentru ca astfel conflictul să continue. Sfârșiră discuția din acea seară prin aș întări reciproc încrederea în Dumnezeu ce se afla la cârma lumii, deși aparent răul părea să triumfe și mai mult de atât își reamintiră promisiunile divine legate de timpul sfârșitului. Plecară la culcare în acea noapte cu gândul că Dumnezeu nu îi va abandona pe cei ce și-au pus încrederea în El.

După două zile, timp pe care Eusebiu îl petrecu în mod minunat cu Fabian vizitând Iașiul, porniră spre comunitatea religioasă din munți. Se întâlniră cu Marcu într-un oraș ce se afla în apropiere de acea comunitate. Călătoriseră cu mașina lui Fabian până acolo, iar Marcu îi aștepta la un peco însoțit fiind de un bărbat ce se recomandă cu numele de George. Marcu se bucură de întâlnirea lor și îi îmbrățișă. Revăzându-l pe Marcu, Eusebiu se bucură și constată că acesta se maturizase și că chipul său îi amintea de Sefora și asta îi deschise puțin o rană mai veche din inima sa ce o credea cicatrizată. Ca și prima oară când îl văzuse în Berlin rămase uimit că pe fața sa se oglindea faptul că descoperise o taină minunată și că acea descoperire îl umplea de bucurie și de aceea împărtășea tuturor vestea bună a mântuirii.

Cu mașina lui Fabian urmară furgoneta Opel de culoare gri în care era Marcu și George. Furgoneta avea scoase scaunele din spate și era încărcată cu diferite pachete. După o călătorie frumoasă ce dură mai bine de o oră, timp în care Eusebiu admiră peisaje frumoase ajunseră într-o vale plină de verdeață ce era înconjurată de munți falnici pe a căror creste se vedea zăpada ce sclipea în bătaia razelor de soare. Pe Eusebiu îl încânta toată acea priveliște și avea impresia că vârfurile munților învăpăiați de lumina solară și bolta cerească ce se întindea ca o cupolă albastră nesfârșită îi transmiteau chemarea de a urca pe treptele măreției.

Acolo erau câteva case unele cu mansardă și altele doar cu un nivel, și o mică biserică ce avea o turlă învelită cu tablă zincată. Eusebiu privind acea biserică vopsită în alb avea impresia că și de acolo venea o chemare lină, duioasă, de a se întâlni în acel loc cu Dumnezeu. Dincolo de casele răzlețite se întindea o clădire lunguiață despre care Eusebiu află că era o școală biblică la care veneau voluntari ce doreau să se pregătească pentru a deveni misionari. În spatele acelei școli era anexat un mic cabinet medical, apoi la o depărtare de cinzeci de metri se întindeau câteva solarii, în preajma lor era parcat un tractor mic de culoare verde. În partea dreaptă a școlii la ceva depărtare era o groapă mare, acolo era locul unde se construia o capelă și un centru medical. Câțiva oameni lucrau la fundația acelor clădiri, unii cofrau iar alții întindeau fier beton pe care apoi îl îndoiau la anumite dimensiuni pentru a fi asamblat la fundație.

În următoarele zile viața pentru Eusebiu începu să se desfășoare într-un mod cu totul nou. Se scula dis-de-dimineață, mergea la capelă unde Marcu oficia un scurt moment devoțional și se rugau apoi porneau cu toții spre diferite munci. Femeile de acolo se ocupau de copii și pe lângă faptul că găteau mâncare făceau și alte treburi precum munca la solarii. Bărbații în mare parte mergeau la lucru la fundația clădirilor ce urmau să fie construite. Lui Eusebiu îi făcea plăcere faptul că muncea în acel aer curat de munte și de asemenea îl încântau oamenii minunați pe care îi întâlnea acolo. Ba mai mult de atât era fascinat de experiențele cu Dumnezeu pe care unii din acei oameni le povesteau. Ceea ce înțelegea despre acea comunitate era că unele familii se desprinseseră din mijlocul societății pentru a se feri de ascensiunea globalismului, trăind în munți și practicând credința creștină.

Într-o seară, Fabian îi prezentă o femeie ce avea în jur de șaizeci și doi de ani și care se numea Lidia. Pe Eusebiu îl impresionă acea femeie ce era medic și lucra ca voluntar acolo în acea vară, mergând de asemenea și cu caravana prin satele din împrejurimi și chiar în orașul din apropiere pentru a-i ajuta pe oameni. Lidia era înaltă, nu prea corpolentă având părul lung și cărunt pe care și-l ținea legat într-o coadă la spate. Însă ce impresiona la ea era chipul ei în care se adânceau unele riduri ce îi străbăteau fruntea și obrajii, dar în mod special la ea ieșeau în evidență ochii ei verzi, mari, luminoși, ce reflectau altruism autentic, iar în momentul când zâmbea fața ei se lumina pătrunsă fiind de bunătate creștină.

În acele zile datorită efortului depus la acea muncă Eusebiu începu să resimtă dureri în genunchiul piciorului stâng și fu nevoit în câteva rânduri să meargă la cabinetul Lidiei unde de obicei erau oameni veniți cu mașinile de prin împrejurimi pentru a fi consultați gratis. De asemenea Lidia adusese și un stoc de medicamente pe care le oferea oamenilor fără a le lua bani. De obicei Eusebiu mergea seara la cabinetul ei după ce își termina munca sa. Într-o seară veni împreună cu Fabian care o cunoștea pe Lidia de mai mulți ani datorită faptului că era din Iași și pe vremuri își tratase fetele la ea. Lidia era singură în cabinetul ei zugrăvit în alb și mobilat cu acel tip de mobilier specific cabinetelor medicale. Îi invită să se așeze pe cele două scaune așezate în fața biroului ei. După ce discutară puțin, îi ceru lui Eusebiu să se întindă pe patul medical și îi examină genunchiul, apoi îi puse o genunchieră specială, îi dădu o alifie și începură să converseze între ei. La un moment dat Fabian întrebă:

- Domnul doctor Marin ce mai face?

(continuare în pag. 46)

(urmare din pag. 45)

Lidia se întristă puțin și spuse:

- Trăiește în lumea lui, din păcate m-am despărțit de el.

- O, îmi pare rău să aud asta! Dar fetele unde sunt?

- Cele două fete ale mele sunt mari acum, profesează medicina și mă bucur că ele au ales să imite stilul meu de viață și nu al tatălui lor.

- Asta este minunat, dar ce s-a întâmplat cu dl. doctor Marin pentru că din câte îmi aduc eu aminte era și el foarte dedicat în a face bine oamenilor?

- Asta a fost la început în perioada când tu ne-ai cunoscut. Pe atunci el își făcuse o pasiune din a le face oamenilor bine. Însă pe parcurs lucrurile au luat o altă întorsătură datorită faptului că a ajuns un chirurg bun și foarte faimos și asta i s-a urcat la cap. A început să trăiască în mult lux și apoi a avut aventuri cu unele asistente ce lucrau cu el. Eu l-am avertizat că nu face bine, mai ales și datorită faptului că pe lângă medicină a studiat și teologia cu scopul de a-i ajuta pe oameni și din punct de vedere spiritual. Noi când ne-am căsătorit am pornit în viață medici fiind, cu gândul de a-i ajuta pe oameni. Motto-ul nostru era și al meu a rămas versetul din Evanghelia după Ioan 12-24: ,,Adevărat, adevărat vă spun că, dacă grăuntele de grâu care a căzut pe pământ nu moare, rămâne singur, dar dacă moare, aduce multă roadă.” Eu am trăit de-a lungul anilor urmând exemplul lui Hristos și mi-am educat și fetele în acest spirit al jertfirii de sine. Însă Marin și-a ales un alt mod de a înțelege și trăi viața. Cel mai mult m-a scandalizat faptul că primea sume de bani de la oameni pentru a realiza anumite operații. De aceea l-am înfruntat în față și i-am spus: ,,Ție nu îți este rușine în ce hal ai putut să cazi?” Și de aici a început ruptura între noi. Eu am rămas fidelă principiilor din tinerețea mea, pe când el din punct de vedere spiritual a decăzut. Pe mine mă motivează foarte mult în continuare imaginea ce se desprinde din Evangheliii a lui Iisus vindecându-i pe oameni, dedicându-se cu iubire oricărui caz și oricărei persoane ce venea la El, îi insufla speranță. Asta fac eu de mulți ani și pentru a îndeplini o astfel de lucrare pe lângă medicină am studiat psihologie și teologie atât cât timpul mi-a permis. Specialitatea mea în medicină este cea de medic internist dar am aprofundat și alte ramuri ale medicinei, iar la nevoie pot face și o operație care nu este prea complicată pentru că au fost ocazii când l-am asistat pe Marin în timp ce făcea diverse operații pacienților săi. Pe lângă lucrarea de slujire ce o fac în favoarea oamenilor și care îmi aduce mari satisfacții, mă bucur și de nepoții mei. Dar cel mai mult vă mărturisesc în mod sincer mă bucur în comuniunea cu Dumnezeu. Îmi încep fiecare zi lecturând din Biblie și cerând prin intermediul rugăciunii înțelep-ciune de la Dumnezeu ca să știu cum să tratez fiecare pacient.

- Este trist ce aud despre dl. doctor Marin și în același timp minunat tot ce ne-ai povestit despre motivația ta și lucrarea pe care o faci. Dar despre pandemie, virusul Covid-19 și vaccinuri ce ne poți spune? Întrebă Fabian.

- Am primit în toți acești doi ani de pandemie de nenumărate ori această întrebare, și am răspuns mereu spunând că virusul a fost creat în mod artificial în laborator, vaccinurile sunt experimentale și nu trebuiesc administrate oamenilor pentru că după cum s-a văzut nu au ajutat la combaterea bolii. Unde s-a mai pomenit să vaccinezi de patru ori o persoană împotriva unei boli și acea persoană să facă acea boală? Iar despre pandemie pot să spun că este de fapt o plandemie ce slujește pentru îndeplinirea scopurilor meschine a elitei mondiale ce conduce totul după planurile lor și care doresc să implementeze marea resetare cu toată agenda lor satanică în opinia mea și mai ales se tot bate darabana pe transumanism care nu este altceva decât o prostie utopică. Și spun asta eu ca o ucenică a științei medicale aflate în slujba și spre binele omenirii. Marin în aceste aspecte este și el de aceeași părere cu mine. Din păcate mulți din colegii mei medici au cedat și au făcut jocul celor de la putere în detrimentul oamenilor de rând. Unora când le-am atras atenția mi-au spus să-i las în pace pe oamenii de rând și să nu le deschid mintea pentru că sunt proști și nu înțeleg. Dar lucrurile nu sunt chiar așa pentru că oamenii simpli înțeleg destul de mult dovada acestui fapt, este eșecul campaniei de vaccinare din România promovată de politicieni. Am mers întotdeauna pe principiul că nu poți face bine trișând. Iar acum avem și sindromul morților subite. Ce este îngrozitor și ceea ce mă uimește pe mine este faptul că în ciuda acestor realități se organizează pentru la toamnă o nouă campanie de vaccinare ce se dorește a fi de succes.

Eusebiu în linii mari îi povesti despre moartea Seforei. La care Lidia spuse vădit emoționată:

- Cum Sefora a fost soția ta? Eu o cunoșteam pe ea de când era copilă și pe fratele ei Marcu de asemenea. Am regretat enorm moartea ei, a fost o femeie deosebită de o înaltă ținută morală.

Eusebiu auzind acele cuvinte se întristă și simți cum rana din inima sa se deschide și mai mult. Însă în următoarele zile își găsi din nou în acel loc echilibrul sufletesc, dar nu putea să se bucure în mod deplin în mijlocul acelor oameni pentru că de undeva din adâncul conștiinței sale îi vorbea stăruitor un glas care îi spunea: ,, Este nobil ceea ce tu faci în acest loc muncind printre acești oameni, dar față de Elena actuala ta soție oare ai procedat corect abandonând-o. Ai venit aici și pentru a afla care este voia lui Dumnezeu în acest aspect al vieții tale, dar nu îndrăznești să te retragi în munți și să ceri prin rugăciune înțelepciune divină pentru a știi cum să acționezi.” Eusebiu hotărî în sinea sa ca în următoarea zi de închinare de la sfârșitul săptămânii să nu mai meargă la biserică ci să se retragă în munți pentru a se ruga și descoperi calea pe care trebuia să o urmeze.

(Va urma)

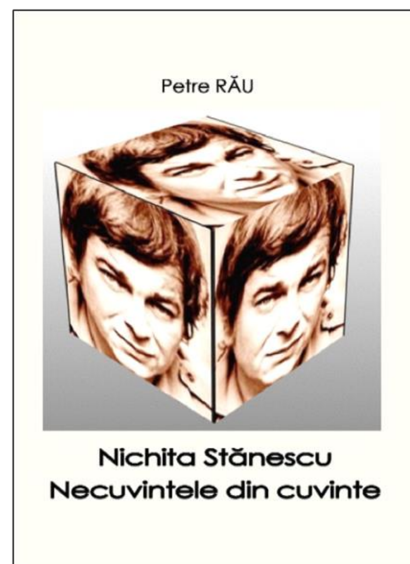
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

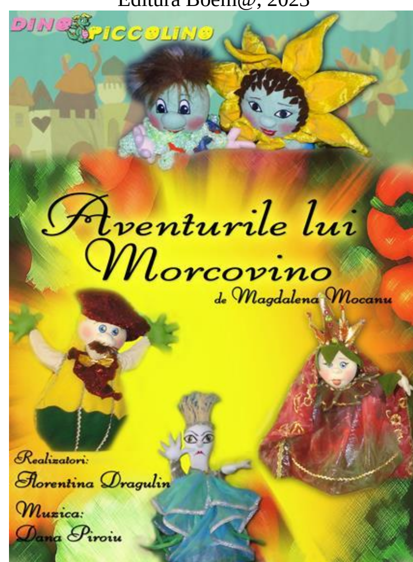
Maria Weishauptt Sarău – Răstignită în iubire
Editura Boem@, 2023

Magdalena Mocanu - Povestiri din junglă
București, 2021

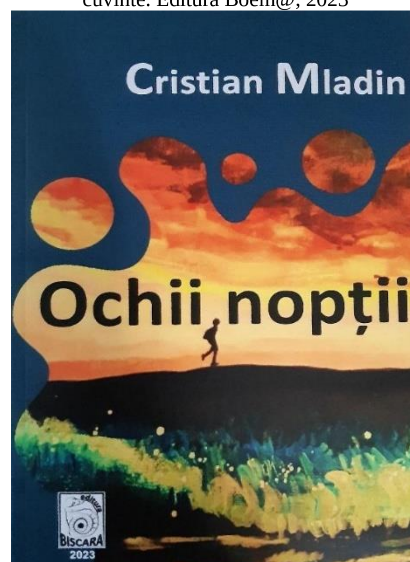
Petre Rău – Nichita Stănescu. Necuvintele dn cuvinte. Editura Boem@, 2023

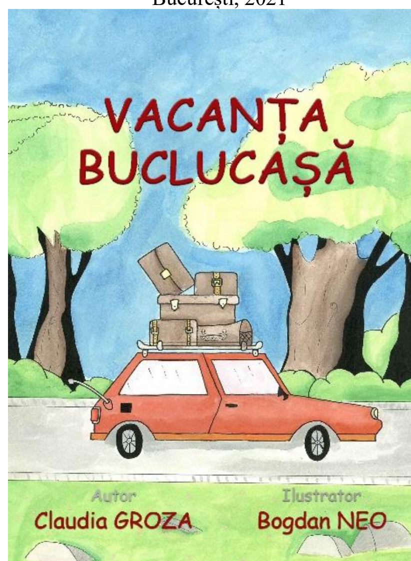
Magdalena Mocanu – Aventurile lui Morcovino
București, 2021

A.S.P.R.A. – Dansul liric al primăverii
Editura Boerm@, 2023

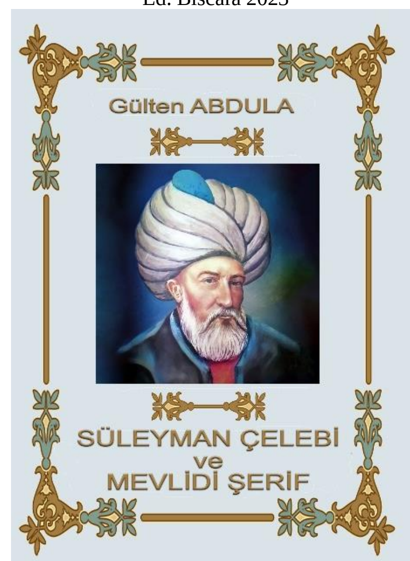
Cristian Mladin - Ochii nopții
Ed. Biscara 2023

Claudia Groza – Vacanță buclucașă
Editura Boem@, 2023

Magdalena Mocanu – Prințesa și zmeul pofticios
București, 2020

Gulten Abdula – Suleyman Celebi ve Mevlidi Șerif, Editura Boem@, 2023

IN

www.boema.inforapart.ro